

***Gminny Program Rewitalizacji
dla Gminy Dębno na lata 2016–2026***

Kwiecień 2017

Projekt „Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębno na lata 2016–2026” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020 oraz ze środków budżetu państwa przyznanych w ramach konkursu dotacji na działania wspierające gminy w zakresie przygotowania programów rewitalizacji na terenie Województwa Małopolskiego.

INICJATYWAŁOKALNA.PL

InicjatywaLokalna.pl
ul. Targowa 18/609, 25-520 Kielce
tel./fax 41 343 01 24
e-mail: biuro@inicjatywalokalna.pl

Spis treści

Wstęp.....	4
I. Część wprowadzająca	7
1. Metodologia prac nad dokumentem	7
2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	10
II. Część diagnostyczno-analityczna.....	17
1. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	17
2. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	22
3. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	28
III. Część programowa	65
1. Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji	65
1.1. Misja i wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	65
1.2. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	67
2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne w latach 2016–2026.....	70
2.1. Lista planowanych podstawowych projektów/przedsięwzięć	70
2.2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć.....	83
2.3. Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	87
3. Szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania..	98
IV. Część wdrożeniowa.....	101
1. System realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.....	101
1.1. Struktura zarządzania dokumentem wraz z jego kosztami	101
1.2. Harmonogram realizacji programu	104
1.3. <i>Public relations</i> dokumentu	108
2. System monitorowania i oceny programu.....	109
2.1. Sposoby monitorowania i sprawozdawczości	109
2.2. Sposób ewaluacji i wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu	114
3. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji	116
4. Procedura strategicznej oceny oddziaływania dokumentu na środowisko oraz opiniowania przez właściwe instytucje	123

5. Sposób realizacji dokumentu a polityka mieszkaniowa i planowanie przestrzenne w gminie	123
5.1. Niezbędne zmiany w polityce mieszkaniowej	123
5.2. Niezbędne zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	124
Spis fotografii	125
Spis map	125
Spis schematów	126
Spis wykresów	127
Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	129

Wstęp

Rewitalizacja stanowi odpowiedź na szereg zjawisk kryzysowych występujących na obszarach gmin, takich jak degradacja techniczna oraz narastające problemy w sferach społecznej i gospodarczej. W związku z tym niezbędne jest planowanie i realizacja kompleksowych projektów rewitalizacyjnych odpowiadających na zidentyfikowane problemy oraz potencjały danego obszaru zdegradowanego, a także wynikającą z nich skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 *Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.), *rewitalizacja* stanowi „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji (...)”.

Podstawowym narzędziem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych jest *gminny program rewitalizacji*, który jest inicjowany, sporządzany oraz uchwalany przez Radę Gminy na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Jest to „wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji”¹. Dokument obejmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów współfinansowanych ze środków UE oraz innych publicznych lub prywatnych), ponieważ tylko taka różnorodna konstrukcja warunkuje osiągnięcie efektów.

Objęcie danego obszaru zdegradowanego Gminnym Programem Rewitalizacji będzie stanowiło podstawę wspierania go poprzez instrumenty i narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne oraz krajowe) lub korzystania z preferencji w innych instrumentach, programach i działaniach sektorowych.

---

¹ *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, Minister Rozwoju, Warszawa, 02.08.2016, s. 7–8.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Dębno na lata 2016–2026 (GPR) stanowi spójny dokument strategiczny mający na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego, mającego istotne znaczenie dla rozwoju gminy poprzez przedsięwzięcia kompleksowe (uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny i środowiskowy), skoncentrowane terytorialnie oraz prowadzone w sposób zaplanowany i zintegrowany.

Niniejszy dokument opracowany został zgodnie z *Ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* i *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, wydanymi przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku.

Dokument składa się z czterech zasadniczych części, a mianowicie: części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej, programowej oraz wdrożeniowej.

Część wprowadzająca zawiera ogólne informacje dotyczące metodologii opracowania dokumentu oraz jego uwarunkowania zewnętrzne, tj. strategiczno-programowe, które wskazują na powiązanie rewitalizacji z całościową wizją rozwoju gminy.

Część diagnostyczno-analityczna obejmuje metodologię delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz określenie ich zasięgów przestrzennych poprzez wskazanie przebiegu granic na terenie gminy. Ponadto zawiera szczegółową diagnozę wyznaczonego obszaru rewitalizacji w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej wraz ze skwantyfikowanymi danymi i ich analizą w celu przedstawienia skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Część programowa przedstawia najważniejsze założenia procesu rewitalizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji Gminy Dębno, tj. wizję wyprowadzenia go ze stanu kryzysowego, misję, cele rewitalizacji wraz z kierunkami działań mającymi na celu eliminację lub ograniczenie zidentyfikowanych negatywnych zjawisk i wykorzystanie potencjałów lokalnych. Ponadto zostały tutaj zawarte podstawowe (główne) oraz uzupełniające (komplementarne) projekty rewitalizacyjne powiązane ze sobą i wspólnie oddziałujące na obszar rewitalizacji. Ważnym elementem są również szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem różnych źródeł finansowania projektów.

Część wdrożeniowa składa się z systemu realizacji (wdrażania) dokumentu, a także systemu monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu w reakcji na zmiany w otoczeniu. Ponadto w niniejszej części zawarte zostały mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i innych podmiotów oraz grup nieformalnych aktywnych na terenie gminy na każdym etapie procesu

rewitalizacji, tj. diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji. Przedstawiony został tutaj również przebieg procesu zaopiniowania dokumentu przez instytucje zewnętrzne oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ostatnim elementem jest sposób realizacji założeń dokumentu w odniesieniu do polityki mieszkaniowej oraz planowania i zagospodarowania przestrzennego w gminie wraz z załącznikiem graficznym wskazującym na kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych na obszarze rewitalizacji.

I. Część wprowadzająca

1. Metodologia prac nad dokumentem

Metodologię sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji warunkowały przede wszystkim *Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.), a także obowiązujące *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, wydane przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku.

Dokument opracowany został z wykorzystaniem modelu ekspercko-partycypacyjnego, polegającego na możliwie szerokim udziale wszystkich interesariuszy we wszystkich etapach prac, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych, odpowiadających między innymi za zorganizowanie procesu konsultacji społecznych oraz przygotowanie końcowej wersji dokumentu. Na wybór takiego podejścia decydujący wpływ miała idea rewitalizacji, w której kluczową rolę odgrywa realizacja zasady partnerstwa i partycypacji społecznej.

Metodologia prac obejmowała dwie zasadnicze części składające się na efekt końcowy w postaci dokumentu *Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Dębno na lata 2016–2026*, a mianowicie:

- I. *Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębno* – obejmowało następujące etapy:
  - 1) zgromadzenie danych statystycznych do diagnozy w podziale na ustalone jednostki referencyjne gminy (sołectwa) we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej zarówno z Urzędu Gminy Dębno, jak i instytucji zewnętrznych;
  - 2) wykonanie wielokryterialnej analizy przestrzennej ustalonych wskaźników oraz opracowanie diagnozy gminy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z mapami poglądowymi koncentracji problemów we wszystkich ww. sferach;
  - 3) przeprowadzenie w dniach 24.11.2016–23.12.2016 roku konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębno wraz z załącznikami, które miały na celu zebranie od interesariuszy rewitalizacji uwag, opinii i propozycji dotyczących wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji;

- 4) przedstawienie Radzie Gminy Dębno wniosku o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy wraz z projektem uchwały, diagnozą gminy na potrzeby wyznaczenia ww. obszarów i mapami przedstawiającymi ich granice w skalach 1:5 000 (obszar zdegradowany) i 1:2 500 (obszar rewitalizacji) z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu *Ustawy z dnia 17 maja 1989 roku – Prawo Geodezyjne i Kartograficzne*, a także informacją podsumowującą przeprowadzone konsultacje społeczne;
  - 5) podjęcie na sesji przez Radę Gminy Dębno *Uchwały Nr XIV/245/2016 Rady Gminy Dębno z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębno*;
  - 6) przekazanie oraz opublikowanie w dniu 26.01.2017 roku ww. uchwały wraz z załącznikami, tj. diagnozą gminy, mapami obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego (poz. 753), z uwagi na fakt, że jest to akt prawa miejscowego.
- II. *Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z przeprowadzeniem procesu zaopiniowania dokumentu i Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko* – obejmowało następujące etapy:
- 1) podjęcie na sesji przez Radę Gminy Dębno *Uchwały nr II/260/2017 Rady Gminy Dębno z dnia 3 marca 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Dębno na lata 2016–2026*;
  - 2) ogłoszenie o podjęciu uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji na stronie podmiotowej gminy (gminadębno.pl, w zakładce „Gmina/Rewitalizacja”), w Biuletynie Informacji Publicznej (gminadębno.bip.net.pl, w zakładce „Informacje/Obwieszczenia/2017”), w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości (na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Dębno), w prasie lokalnej („Gazeta Krakowska” z dnia 28 marca 2017 roku) oraz przez obwieszczenie;
  - 3) przeprowadzenie różnorodnych form partycypacji społecznej służących wspólnemu wypracowaniu przez wszystkich interesariuszy rewitalizacji głównych założeń dokumentu (wizji, misji, celów, kierunków działań), a także „zbudowaniu” bazy planowanych do realizacji projektów (w tym partnerskich), mających na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego;

- 4) opracowanie i przeprowadzenie zewnętrznych konsultacji społecznych projektu 1.0 dokumentu (w tym z Komitetem Rewitalizacji);
- 5) wystąpienie o zaopiniowanie projektu 2.0 GPR przez instytucje wskazane w art. 17 ust. 2 pkt 4 art. ustawy o rewitalizacji wraz z uzyskaniem opinii w ciągu 14 dni – terminu ustalonego przez Wójta Gminy Dębno zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o rewitalizacji;
- 6) wystąpienie z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 47 i 49 *Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.) wraz z uzyskaniem stanowiska ww. instytucji;
- 7) przekazanie i uchwalenie projektu dokumentu na sesji przez Radę Gminy Dębno.

Szczegółowy opis działań partycypacyjnych przeprowadzonych na poszczególnych etapach prac przedstawiono w rozdziale 3 *Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji* części IV niniejszego dokumentu.

Dokument powstał w wyniku prac przedstawicieli samorządu, instytucji publicznych oraz kluczowych dla rozwoju gminy partnerów z sektorów społecznego i gospodarczego przy współdziałaniu (w postaci wsparcia merytorycznego) ekspertów i specjalistów zewnętrznych, a także mieszkańców wyznaczonego obszaru, jako głównych interesariuszy procesu rewitalizacji.

2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji odnosząc się w swych założeniach do określonych problemów społecznych mieszkańców na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, realizuje założenia innych dokumentów strategicznych i planistycznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju gminy), a także założenia dokumentów regulujących działania w przedmiotowym obszarze na szczeblu subregionalnym, regionalnym, krajowym oraz europejskim. W związku z tym komplementarność z celami, działaniami czy priorytetami innych dokumentów wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji.

Zestawienie ponadlokalnych dokumentów strategicznych i planistycznych wraz z nawiązaniem do ich założeń przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1 Nawiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji do dokumentów strategicznych i planistycznych

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie GPR do zapisów dokumentu strategicznego i planistycznego ²
POZIOM EUROPEJSKI		
1.	<i>Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu</i>	<i>Priorytet III. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Ponadto wpływa na osiągnięcie 3 z 5 celów głównych: CEL 1 Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata. CEL 4 Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne. CEL 5 Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.</i>
POZIOM KRAJOWY		
2.	<i>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</i>	<i>Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów. Kierunek działań polityki przestrzennej: Wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych. Działanie: Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast.</i>

² Zapis założeń dokumentów przytoczono w niezmienionej formie.

3.	<p><i>Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</i></p>	<p><i>Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:</i> Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna: <i>Cel 3</i> Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Kapitał Ludzki: <i>Cel 6</i> Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”; <i>Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:</i> Rozwój regionalny: <i>Cel 8</i> Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych; <i>Obszar Efektywności i sprawności państwa:</i> Kapitał społeczny: <i>Cel 11</i> Wzrost społecznego kapitału rozwoju.</p>
4.	<p><i>Strategia Rozwoju Kraju 2020</i></p>	<p><i>Obszar strategiczny:</i> Sprawne i efektywne państwo, <i>Cel 3</i> Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, <i>kierunek interwencji:</i> rozwój kapitału społecznego. <i>Obszar strategiczny:</i> Konkurencyjna gospodarka, <i>Cel 4</i> Rozwój kapitału ludzkiego, <i>kierunki interwencji:</i> zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego. <i>Obszar strategiczny:</i> Spójność społeczna i terytorialna, <i>Cel 1</i> Integracja społeczna, <i>kierunki interwencji:</i> zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.</p>
5.	<p><i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie</i></p>	<p><i>Cel główny:</i> Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. <i>Cel 2</i> Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).</p>
6.	<p><i>Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020</i></p>	<p><i>Cel główny:</i> Polska Południowa nowoczesnym i atrakcyjnym regionem Europy. <i>Cel strategiczny 2:</i> Polska Południowa przestrzenią partnerskiej współpracy na rzecz efektywnego wykorzystania możliwości rozwojowych. <i>Kierunek interwencji 2.1</i> Współpraca podmiotów nakierowana na rozwijanie kapitału ludzkiego makroregionu.</p>
POZIOM REGIONALNY		
7.	<p><i>Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020</i></p>	<p><i>WIZJA „MAŁOPOLSKA 2020”:</i> Chcemy, aby Małopolska była atrakcyjnym miejscem życia, pracy i spędzania czasu wolnego, europejskim regionem wiedzy i aktywności, silnym wartościami uniwersalnymi, tożsamością i aspiracjami swoich mieszkańców, świadomie czerpiącym z dziedzictwa i przestrzeni regionalnej, tworzącym szanse na rozwój ludzi i nowoczesnej gospodarki. <i>Cel główny:</i> Efektywne wykorzystanie potencjałów regionalnej szansy dla rozwoju gospodarczego oraz wzrost spójności społecznej i przestrzennej Małopolski w wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim. <i>Obszar 1.</i> Gospodarka wiedzy i aktywności. <i>Cel strategiczny:</i> Silna pozycja Małopolski jako regionu atrakcyjnego dla inwestycji, opartego na wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców.</p>

		<p><i>Kierunki polityki rozwoju:</i></p> <p>1.1 Rozwój kapitału intelektualnego. 1.4 Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia. 1.5 Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości.</p> <p><i>Obszar 2. Dziedzictwo i przemysły czasu wolnego.</i> <i>Cel strategiczny:</i> Wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury.</p> <p><i>Kierunki polityki rozwoju:</i></p> <p>2.1 Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej. 2.2 Zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja usług czasu wolnego. 2.3 Kształcenie kadr dla rozwoju i obsługi przemysłów czasu wolnego. 2.4 Wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego.</p> <p><i>Obszar 4. Krakowski Obszar Metropolitalny i inne subregiony.</i> <i>Cel strategiczny:</i> Silna pozycja konkurencyjna Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego w przestrzeni europejskiej oraz wzrost potencjału ekonomicznego subregionów w wymiarze regionalnym i krajowym.</p> <p><i>Kierunek polityki rozwoju:</i></p> <p>4.3 Rozwój subregionu sądeckiego.</p> <p><i>Obszar 5. Rozwój miast i terenów wiejskich.</i> <i>Cel strategiczny:</i> Aktywne ośrodki usług publicznych i gospodarczych zapewniające szanse na rozwój mieszkańców małych i średnich miast oraz terenów wiejskich.</p> <p><i>Kierunki polityki rozwoju:</i></p> <p>5.1 Rozwój funkcji lokalnych centrów usług publicznych. 5.2 Rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich. 5.3 Funkcjonalne zarządzanie przestrzenią na poziomie lokalnym.</p> <p><i>Obszar 6. Bezpieczeństwo ekologiczne, zdrowotne i społeczne.</i> <i>Cel strategiczny:</i> Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców Małopolski w wymiarze środowiskowym, zdrowotnym i społecznym.</p> <p>6.1 Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla rozwoju Małopolski. 6.2 Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego: profilaktyka i ochrona zdrowia. 6.3 Poprawa bezpieczeństwa społecznego: integrująca polityka społeczna.</p>
8.	<p><i>Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego</i></p>	<p>OBSZARY PROBLEMOWE INTEGRACJI PRZESTRZENNEJ</p> <p><i>Obszar aktywizacji i promocji produktu turystycznego Małopolski Południowej</i></p> <p>„Obejmuje tereny południowej części regionu o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowo-kulturowych stwarzające jedno z największych w skali województwa i kraju możliwości rozwoju „przemysłu turystycznego” na szeroką skalę. Zakłada się z jednej strony, że rozwój ten będzie aktywizował coraz większe zasoby siły roboczej odchodzące z sektora rolniczego na tym obszarze, co będzie miało korzystny wpływ na procesy społeczne (równoważenie rynku pracy, zmniejszanie dysproporcji ekonomicznych wśród mieszkańców). Aby to jednak nastąpiło konieczne będzie wspieranie mieszkańców regionu do podjęcia tego wyzwania”.</p> <p><i>Cel generalny:</i> Harmonijne gospodarowanie przestrzenią jako podstawa</p>

		<p>dynamicznego i zrównoważonego rozwoju województwa. Cele strategiczne i operacyjne stawiane poszczególnym komponentom polityki przestrzennej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrona przyrody i bioróżnorodności: <i>ochrona przyrody i różnorodności biologicznej poprzez zachowanie, wzbogacanie i odtwarzanie zasobów przyrody;</i> • ochrona powietrza atmosferycznego, ochrona przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem elektromagnetycznym: <i>likwidacja zagrożeń dla środowiska z tytułu zanieczyszczenia powietrza, hałasu, wibracji i promieniowania elektromagnetycznego;</i> • dziedzictwo kulturowe: <i>dziedzictwo kulturowe trwałym elementem krajobrazu województwa małopolskiego;</i> • administracja publiczna: <i>administracja bliżej mieszkańca;</i> • kultura: <i>zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do kultury;</i> • leczenie szpitalne, uzdrowiskowe i opieka społeczna: <i>zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do leczenia;</i> • sport i rekreacja: <i>rozwinęta infrastruktura sportowo-rekreacyjna;</i> • turystyka i agroturystyka: <i>rozwój zagospodarowania turystycznego w harmonii z ochroną przyrody;</i> • gospodarka: <i>efektywne wykorzystanie stanu zainwestowania, pokonywanie barier i konfliktów, poprawa ład przestrzennego;</i> • zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków: <i>zapewnienie zaopatrzenia w wodę wysokiej jakości i odprowadzania ścieków;</i> • infrastruktura elektroenergetyczna: <i>zaspokojenie bieżącego i perspektywicznego zapotrzebowania na energię elektryczną odbiorców komunalnych i przemysłowych;</i> • infrastruktura telekomunikacyjna i teleinformatyczna: <i>powszechnie dostępne – na całym obszarze województwa i dla całej społeczności regionu – usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne o europejskich standardach.</i>
POZIOM POWIATOWY		
9.	<p style="text-align: center;">Strategia Rozwoju Powiatu Brzeskiego na lata 2014–2020</p>	<p><i>Obszar:</i> Ludność i osadnictwo. <i>Cele:</i> 1. Zachęcenie do osiedlania się w powiecie brzeskim i zapobieganie depopulacji mieszkańców Powiatu Brzeskiego.</p> <p><i>Obszar:</i> Środowisko i zasoby naturalne. <i>Cele:</i> 2. Rewitalizacja i ochrona terenów zielonych. 3. Ochrona i poprawa jakości wód. 4. Ochrona powietrza.</p> <p><i>Obszar:</i> Infrastruktura techniczna i rynek nieruchomości. <i>Cele:</i> 1. Poprawa infrastruktury drogowej. 2. Zagospodarowanie terenów inwestycyjnych. 3. Rewitalizacja miejscowości. 4. Rozwój szerokopasmowego internetu i technologii IT.</p> <p><i>Obszar:</i> Gospodarka. <i>Cele:</i> 1. Tworzenie i rozwój przedsiębiorczości. 2. Rozwój obszarów wiejskich.</p>

		<p>3. Zagospodarowanie miejsc rekreacyjnych i turystycznych. <i>Obszar:</i> Rynek pracy. <i>Cele:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost zatrudnienia. 2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i niepełnosprawnych. <p><i>Obszar:</i> Infrastruktura społeczna. <i>Cele:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Poprawa standardów systemu edukacji. 3. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w powiecie. 4. Poprawa standardów usług społecznych w powiecie. 5. Rozwój kultury i rekreacji w powiecie. 6. Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych.
POZIOM LOKALNY		
10.	<p>Strategia Rozwoju Gminy Dębno na lata 2015–2022</p>	<p><i>Wizja:</i> Dębno 2022 – gmina zasobna, nastawiona na twórczy rozwój gospodarczy i społeczny, silna marka turystyczna, która czerpie ze skarbnicy lokalnej przestrzeni kulturowej i krajobrazowej, bezpieczna, przyjazna i estetyczna przestrzeń do życia dla wszystkich pokoleń i środowisk.</p> <p><i>Kierunek rozwoju:</i> Aktywność gospodarcza.</p> <p><i>Cel strategiczny I.</i> Tworzenie warunków dla wzrostu lokalnej przedsiębiorczości.</p> <p><i>Cel operacyjny I.1</i> Rozwój lokalnej przedsiębiorczości.</p> <p><i>Cel strategiczny II.</i> Rozwój infrastruktury technicznej zwiększającej atrakcyjność inwestycyjną Gminy.</p> <p><i>Cel operacyjny II.1</i> Rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego oraz rozwój infrastruktury technicznej na terenie Gminy.</p> <p><i>Cel operacyjny II.2</i> Stworzenie warunków dla rozwoju mieszkalnictwa na terenie gminy.</p> <p><i>Cel operacyjny II.3</i> Rozwój społeczeństwa informacyjnego.</p> <p><i>Cel strategiczny III.</i> Wzrost adaptacyjności lokalnego rynku pracy.</p> <p><i>Cel operacyjny III.1</i> Wspieranie i promocja kształcenia ustawicznego wśród mieszkańców gminy.</p> <p><i>Cel operacyjny III.2</i> Promowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców gminy.</p> <p><i>Kierunek rozwoju:</i> Turystyka, rekreacja, tradycje kultury.</p> <p><i>Cel strategiczny I.</i> Wykreowanie kompleksowej turystycznej marki Gminy Dębno.</p> <p><i>Cel operacyjny I.1</i> Wykorzystanie turystycznego potencjału lokalnych zabytków i ochrona lokalnej przestrzeni kulturowej.</p> <p><i>Cel operacyjny I.2</i> Rozwój zintegrowanego produktu turystycznego gminy w oparciu o lokalne tradycje kultury.</p> <p><i>Cel operacyjny I.3</i> Wzmocnienie promocji lokalnej oferty turystycznej i rekreacyjnej.</p> <p><i>Cel strategiczny II.</i> Podniesienie atrakcyjności turystycznej Gminy poprzez połączenie turystyki kulturowej z turystyką aktywną i rekreacyjną.</p> <p><i>Cel operacyjny II.1</i> Rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.</p> <p><i>Kierunek rozwoju:</i> Bezpieczeństwo społeczne, ekologiczne i zdrowotne.</p> <p><i>Cel strategiczny I.</i> Optymalizacja systemu oświatowego na terenie Gminy.</p> <p><i>Cel operacyjny I.2</i> Udoskonalenie warunków i metod nauczania</p>

		<p>w szkołach gminnych. <i>Cel operacyjny I.3</i> Efektywne zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży. <i>Cel strategiczny II.</i> Integrująca polityka społeczna. <i>Cel operacyjny II.1</i> Rozwój usług społecznych na rzecz integracji społecznej mieszkańców Gminy oraz promocja włączenia społecznego. <i>Cel operacyjny II.2</i> Wspieranie integracji społecznej poprzez rozwój oferty kulturalnej, sportowej i inne formy integracji. <i>Cel strategiczny III.</i> Wzrost bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańców Gminy. <i>Cel operacyjny III.1</i> Rozwój systemu gospodarowania odpadami oraz gospodarki wodno-ściekowej. <i>Cel operacyjny III.2</i> Wsparcie dla rozwoju gospodarki niskoemisyjnej we wszystkich sektorach. <i>Cel operacyjny III.4</i> Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Dębno. <i>Kierunek rozwoju:</i> Zarządzanie rozwojem Gminy. <i>Cel strategiczny I.</i> Tworzenie warunków dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i partycypacji społecznej. <i>Cel operacyjny I.1</i> Rozwój współpracy władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy. <i>Cel operacyjny I.2</i> Kształtowanie, wzmacnianie i promocja aktywności obywatelskiej mieszkańców gminy. <i>Cel strategiczny II.</i> Rozwój potencjału instytucjonalnego oraz kultury organizacyjnej sfery usług publicznych na terenie Gminy Dębno. <i>Cel operacyjny II.1</i> Wysoka jakość obsługi klientów w Urzędzie Gminy.</p>
<p>11.</p>	<p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dębno na lata 2016–2022</p>	<p><i>Obszar priorytetowy:</i> Aktywne społeczeństwo. <i>I. Cel strategiczny:</i> Wzrost integracji społecznej w gminie. <i>Cel operacyjny I.1.</i> Wspieranie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. <i>Cel operacyjny I.2.</i> Prowadzenie działań ułatwiających integrację w społeczeństwie osób starszych i niepełnosprawnych. <i>Cel operacyjny I.3.</i> Pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. <i>Cel operacyjny I.5.</i> Rozwój form współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie gminnej polityki społecznej. <i>Cel operacyjny I.6.</i> Wzmacnianie tożsamości lokalnej poprzez pielęgnację historii, kultury i rodzimych tradycji. <i>Obszar priorytetowy:</i> Bezpieczna i zdrowa gmina. <i>II. Cel strategiczny:</i> Zapewnienie mieszkańcom gminy wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego i socjalnego. <i>Cel operacyjny II.1.</i> Intensyfikacja działań służących bezpieczeństwu publicznemu w gminie. <i>Cel operacyjny II.4.</i> Promocja zdrowego stylu życia mieszkańców i rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej. <i>Cel operacyjny II.5.</i> Poprawa warunków mieszkaniowych w gminie. <i>Obszar priorytetowy:</i> Elastyczny rynek pracy. <i>III. Cel strategiczny:</i> Zmniejszenie społecznych skutków bezrobocia w gminie i rozwój nowych form zatrudnienia. <i>Cel operacyjny III.2.</i> Aktywizacja zawodowa dorosłych. <i>Cel operacyjny III.3.</i> Rozwój systemu szkoleń i kursów zawodowych dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy.</p>

		<p><i>Cel operacyjny III.4.</i> Promocja przedsiębiorczości ze szczególnym uwzględnieniem samozatrudnienia. <i>Obszar priorytetowy:</i> Przyjazna szkoła. <i>IV. Cel strategiczny:</i> Przygotowanie młodzieży do aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej. <i>Cel operacyjny IV.1.</i> Wdrożenie kompleksowej oferty czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. <i>Cel operacyjny IV.3.</i> Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenu gminy. <i>Cel operacyjny IV.4.</i> Dopuszczenie szkół i placówek kulturalno-oświatowych w nowoczesne narzędzia pracy dydaktycznej.</p>
12.	<p>I zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dębno³</p>	<p><i>Cel główny:</i> Przy kształtowaniu polityki przestrzennej gminy, za główny cel przyjęć należy zachowanie walorów krajobrazowych gminy, rozumianych jako walory przyrodnicze, kulturowe i fizjonomiczne. Obszar rewitalizacji znajduje się w strefie polityki przestrzennej B – Strefa przekształceń przestrzennych – podstrefa B3 – Rozwoju rolnictwa oraz turystyki i rekreacji. <i>Cel podstawowy:</i> Rozwój rolnictwa ekologicznego oraz kształtowanie obszarów wypoczynku w obszarze. Kierunki rozwoju w podstrefie B3:</p> <ul style="list-style-type: none"> – W obszarze planowany jest również rozwój zabudowy rekreacji indywidualnej w terenach atrakcyjnych krajobrazowo, głównie w Łoniowej i Porąbce Uszewskiej. – Dla zapewnienia aktywnego wypoczynku przewiduje się dalszy rozwój obiektów rekreacyjno-sportowych, gastronomicznych i okołoturystycznych. Utrzymanie i zapewnienie ładu przestrzennego wymaga realizacji zabudowy w dostosowaniu do lokalnej architektury i krajobrazu, celem harmonijnego wpisania nowych elementów zagospodarowania w otoczenie. – Priorytetowym działaniem umożliwiającym rozwój podstrefy w wyznaczonym kierunku jest jej pełne wyposażenie w urządzenia wodno-kanalizacyjne, a także poprawa jakości dróg lokalnych. – Elementem wpływającym na zwiększenie atrakcyjności turystycznej winien być rozwój systemu tras rowerowych, szlaków turystycznych celem powiązania obszaru z innymi atrakcyjnymi obszarami gminy i gmin sąsiednich.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ww. dokumentów strategicznych i planistycznych

³ I zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dębno przyjęta Uchwałą Nr IV/365/2014 Rady Gminy Dębno z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia I zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dębno.

II. Część diagnostyczno-analityczna

1. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Metodologię wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz szczegółowy przebieg procesu diagnostycznego gminy zawiera *Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębno*⁴.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ww. ustawy *rewitalizacja* to „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych”, dlatego przy wyznaczaniu zasięgu obszaru zdegradowanego wzięto pod uwagę zestaw kryteriów zawarty w art. 9 ust. 1 ustawy i Wytucznych, które wskazują na istnienie stanu kryzysowego na danym terenie.

Stan kryzysowy zdefiniowany został jako „stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- 1) *gospodarczej* – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- 2) *środowiskowej* – w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi bądź stanu środowiska;
- 3) *przestrzenno-funkcjonalnej* – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych;
- 4) *technicznej* – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

---

⁴ Diagnoza stanowi załącznik 3 do *Uchwały Rady Gminy Dębno Nr XIV/245/2016 Rady Gminy Dębno z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębno* (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2017 r. poz. 753).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy”⁵.

W związku z powyższym w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego Gmina Dębno podzielona została na *jednostki strukturalne (referencyjne)*, w sposób odpowiadający istniejącym powiązaniom funkcjonalnym. W procesie diagnostycznym na terenie gminy przyjęto podział na sołectwa. Analiza danych ilościowych w ustalonych jednostkach strukturalnych pozwoliła na stosunkowo łatwe zidentyfikowanie lokalizacji problemów i wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego.

Zgodnie z ww. ustawą i Wytocznymi w przeprowadzonej diagnozie dokonano analizy porównawczej jednostek referencyjnych, opartej na zestawie wskaźników cząstkowych oraz syntetycznych wskaźników degradacji we wszystkich sferach pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania zjawisk kryzysowych i potencjałów lokalnych na terenie gminy. Syntetyczne wskaźniki koncentracji zjawisk kryzysowych w poszczególnych sferach przedstawione zostały na mapach poglądowych Gminy Dębno z podziałem na jednostki strukturalne. Diagnoza została przeprowadzona w oparciu o obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze.

Jako główne kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego przyjęto 38 wskaźników (tabela 2) ustalonych na podstawie danych statystycznych gromadzonych w zasobach Urzędu Gminy Dębno, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Dębno oraz instytucji zewnętrznych, m.in.: Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie, a także ogólnodostępnych danych z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie. Część pozyskanych danych została wykorzystana do porównawczej analizy ilościowej wskaźników ze średnią wartością dla całej gminy, a część posłużyła do dokonania analizy jakościowej charakteryzującej ważne dla rewitalizacji deficyty i problemy obszarów oraz lokalne potencjały. Ponadto z uwagi na brak danych zagregowanych do poziomu sołectw, sytuację na terenie gminy w sferze środowiskowej w zakresie oceny jakości powietrza dokonano poprzez analizę jakościową dostępnych informacji i wskazanie problemów.

W procesie delimitacji obszaru zdegradowanego wykorzystano różnorodne źródła informacji, dzięki czemu zastosowane podejście ma charakter kompleksowy i jest połączeniem metod ilościowych z jakościowymi.

---

⁵ *Wytocznym w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, Minister Rozwoju, 02.08.2016, s. 6–7.

Tabela 2 Wskaźniki obrazujące sytuację na terenie Gminy Dębno w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

Sfera	Cechy szczególone sfery	Lp.	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Źródło
SPOŁECZNA	Trendy demograficzne	1.	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w % ludności ogółem	%	Urząd Gminy Dębno
		2.	Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem	%	
		3.	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności ogółem	%	
		4.	Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (wskaźnik obciążenia demograficznego)	szt.	
	Sytuacja na rynku pracy/ bezrobocie	5.	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym	%	Powiatowy Urząd Pracy w Brzesku
		6.	Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy w % bezrobotnych ogółem	%	
	Pomoc społeczna	7.	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w % ludności ogółem	%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno
		8.	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	%	
	Skala problemów społecznych	9.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1 000 mieszkańców	szt.	
		10.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 1 000 mieszkańców	szt.	
		11.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1 000 mieszkańców	szt.	
		12.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 1 000 mieszkańców	szt.	
		13.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 1 000 mieszkańców	szt.	
		14.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 1 000 mieszkańców	szt.	
		15.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 1 000 mieszkańców	szt.	
	Poziom edukacji i wychowania przedszkolnego	16.	Średnie % wyniki ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej (<i>dane dla gminy</i>)	%	
		17.	Średnie % wyniki z egzaminów gimnazjalnych (<i>dane dla gminy</i>)	%	
		18.	Odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (<i>dane dla gminy</i>)	%	Główny Urząd Statystyczny (BDL)

	Stan bezpieczeństwa i porządku publicznego	19.	Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję na 1 000 mieszkańców	szt.	Komenda Wojewódzka Policji w Krakowie
		20.	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję	%	
	Aktywność społeczna/kulturalna mieszkańców	21.	Frekwencja w wyborach władz samorządowych w 2014 roku	%	Urząd Gminy Dębno
		22.	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców (<i>dane dla gminy</i>)	szt.	Główny Urząd Statystyczny (BDL)
GOSPODARCZA	Przedsiębiorczość mieszkańców	23.	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	szt.	Urząd Gminy Dębno
		24.	Liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	szt.	
	Sytuacja gospodarcza	25.	Liczba wyrejestrowanych działalności gospodarczych z rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	szt.	
		26.	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	szt.	Główny Urząd Statystyczny (BDL)
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	Wyposażenie w infrastrukturę społeczną	27.	Powierzchnia terenów zagospodarowanych na działalność sportową, rekreacyjną, kulturową i turystyczną przypadająca na 1 000 mieszkańców	km ²	Urząd Gminy Dębno
	Poziom obsługi komunikacyjnej	28.	Udział długości dróg nieutwardzonych w ogólnej długości dróg	%	
	Wyposażenie w infrastrukturę techniczną	29.	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do ogółu budynków mieszkalnych	%	
		30.	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogółu budynków mieszkalnych	%	
TECHNICZNA	Mieszkalnictwo	31.	Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	%	
		32.	Budynki wybudowane przed 1989 r. w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców	szt.	
		33.	Budynki wybudowane przed 1939 r. w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców	szt.	
		34.	Średni wiek budynków użyteczności publicznej	lata	
	Zabytki	35.	Udział zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków będących w stanie degradacji technicznej w liczbie tych	%	

			zabytków ogółem		
ŚRODOWISKOWA	Zieleń urządzona	36.	Udział terenów zieleni urządzonej w ogólnej powierzchni terenu	%	
	Formy ochrony przyrody	37.	Położenie na obszarach objętych formami ochrony przyrody (dotyczy wyłącznie następujących form ochrony przyrody: obszar Natura 2000, rezerwat przyrody, park krajobrazowy)	TAK/NIE	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
	Tereny zalewowe	38.	Położenie na terenach zagrożonych wystąpieniem powodzi	TAK/NIE	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej

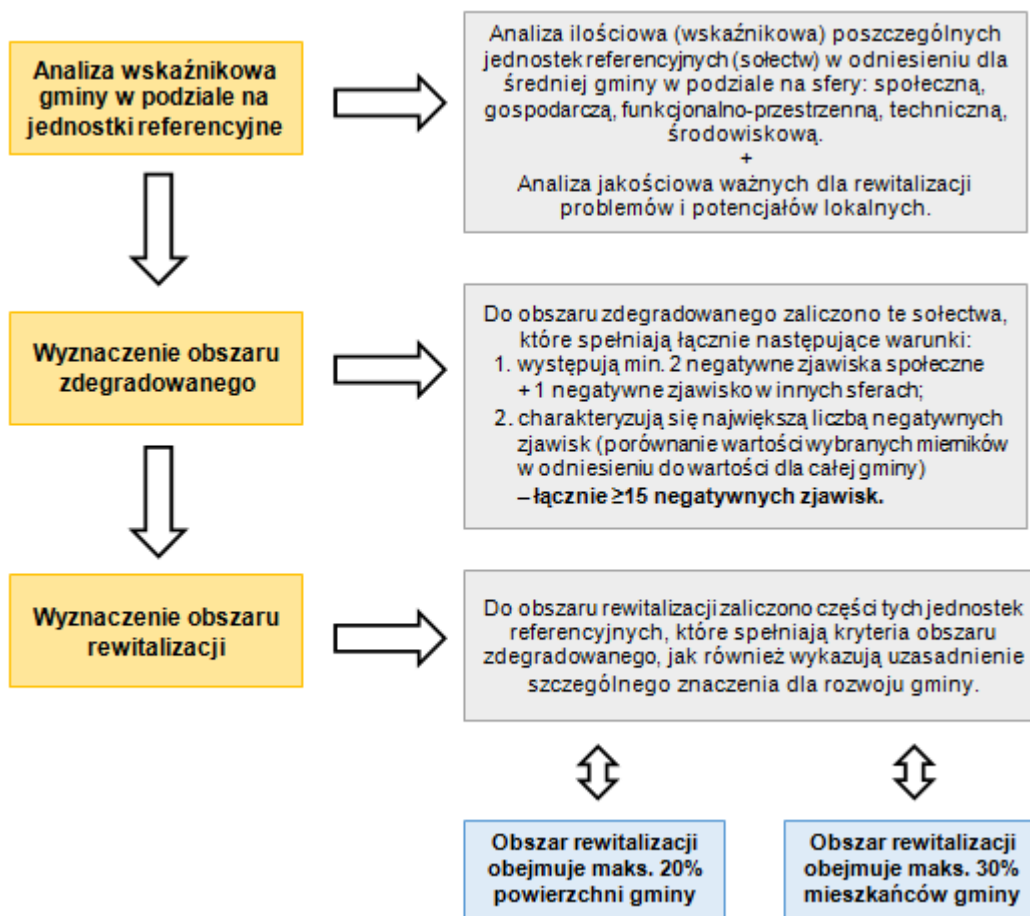
Źródło: Opracowanie własne

Na potrzeby wyznaczenia zasięgu granic obszaru zdegradowanego posłużono się jego definicją w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, zgodnie z którą obszar zdegradowany charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz stanem kryzysu w co najmniej jednej ze sfer dotyczących zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Delimitacja obszaru rewitalizacji dokonana została natomiast przy uwzględnieniu zapisów art. 10 ustawy o rewitalizacji, który stanowi, że jest to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację”.

Zgodnie z powyższym wyznaczenie granic obszaru rewitalizacji nastąpiło w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich było stwierdzenie, że na wybranym obszarze uznanym wcześniej jako zdegradowany istnieje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk. Drugą z przesłanek było uznanie, że wybrany obszar ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Takie uzasadnienie obejmuje przedstawienie możliwych do wykorzystania w procesie rewitalizacji lokalnych potencjałów. Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji w Gminie Dębno przedstawiona została na schemacie 1.

Schemat 1 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębno

Źródło: Opracowanie własne

2. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji *obszar zdegradowany* charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz stanem kryzysu w co najmniej jednej ze sfer dotyczących zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Ponadto ust. 2 wskazuje, że „obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych”.

Na podstawie przeprowadzonego audytu gminnego wyznaczono obszar zdegradowany, na który składają się jednostki referencyjne charakteryzujące się kumulacją

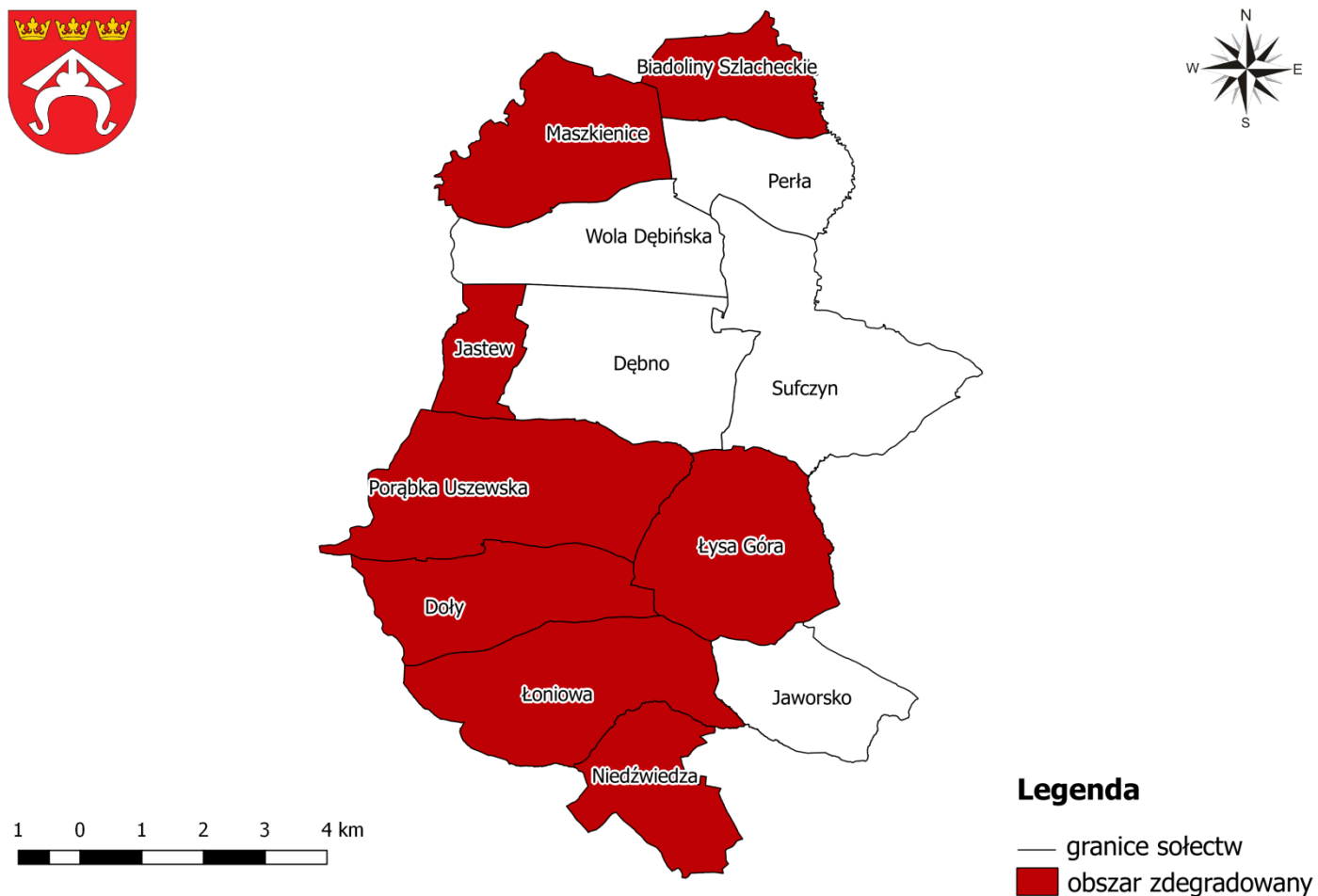
problemów w sferze społecznej przy jednoczesnym występowaniu problemów przynajmniej w jednej innej sferze oraz największą liczbą zidentyfikowanych negatywnych zjawisk, tj. ≥ 15 . Kluczowym elementem delimitacji i uzasadnieniem dla takiego zasięgu obszaru zdegradowanego jest fakt nakładania się stanów kryzysowych w poszczególnych sferach na negatywne zjawiska w sferze społecznej.

Zgodnie z przedstawionymi założeniami obszar zdegradowany na terenie Gminy Dębno obejmuje sołectwa: Łoniowa (20), Biadoliny Szlacheckie (16), Jastew (16), Maszkienice (16), Porąbka Uszewska (16), Doły (15), Łysa Góra (15) oraz Niedźwiedza (15). Wskazany obszar zajmuje 49,43 km², co stanowi 60,80% powierzchni gminy i jest zamieszkiwany przez 7 885 osób, tj. 54,13% ogółu mieszkańców gminy.

Granice obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Dębno przedstawia mapa 1.

Mapa 1 Granice obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Dębno

Legenda

- granice sołectw
- obszar zdegradowany

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji, *obszar rewitalizacji* to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację (...). Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic”.

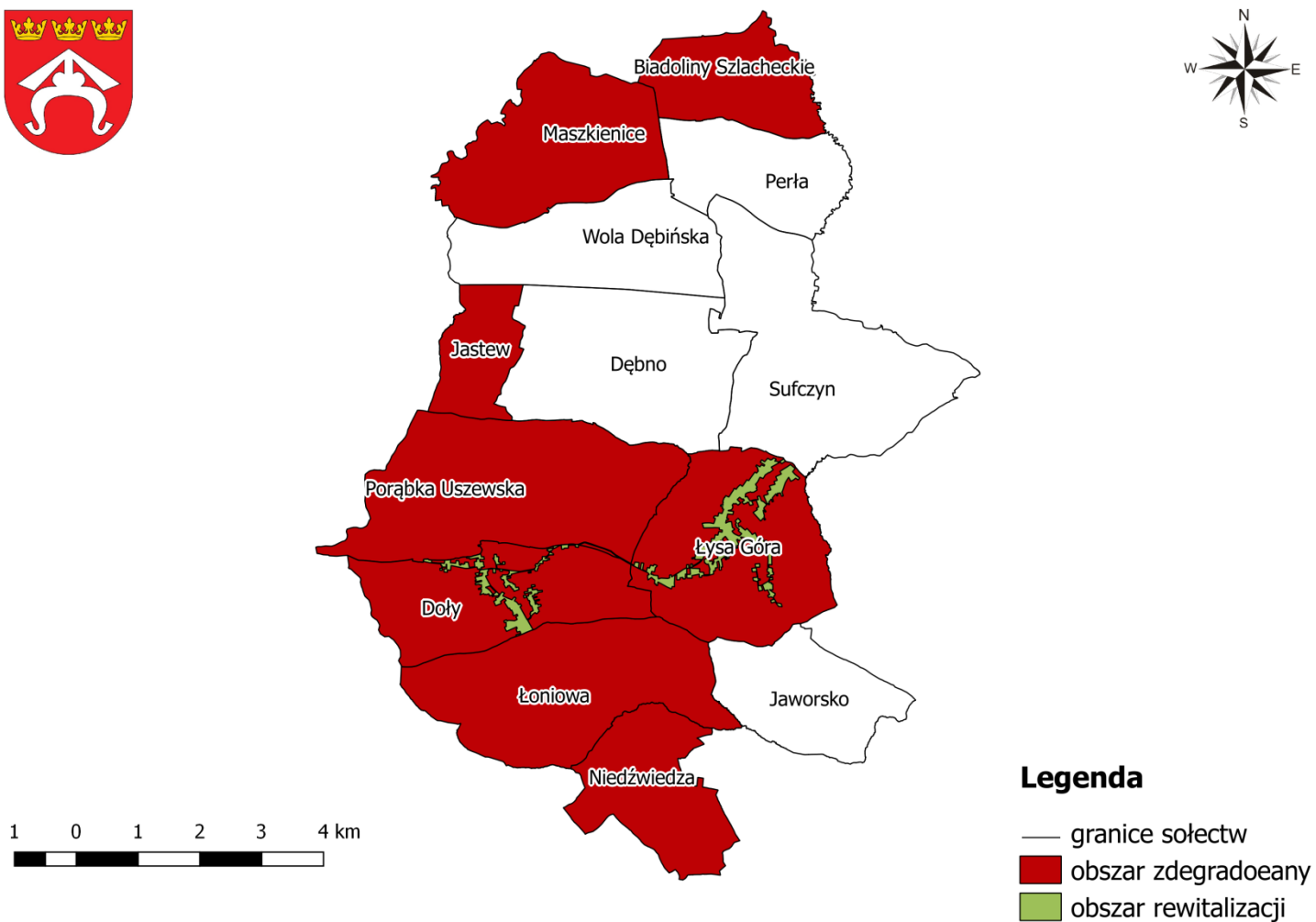
W związku z art. 10 ww. ustawy wyznaczony został obszar, na którym występuje wysokie natężenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, a jednocześnie mający istotne znaczenie dla rozwoju gminy i planowane jest na nim przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy, w podziale na jednostki referencyjne gminy i delimitacji obszaru zdegradowanego, wyznaczono obszar rewitalizacji obejmujący swoim zasięgiem zamieszkałe części sołectw Doły i Łysa Góra oraz niewielki południowo-wschodni fragment sołectwa Porąbka Uszewska, w celu zachowania spójności komunikacyjnej i dostępności do rewitalizowanych obszarów.

Według danych Urzędu Gminy Dębno z 2014 roku wyznaczony obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 3,40 km² (6,18% powierzchni ogółem gminy) i jest zamieszkały przez 2 092 mieszkańców (14,36% ludności ogółem gminy), więc nie przekracza limitów określonych w art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji (maks. 20% powierzchni gminy oraz maks. 30% liczby mieszkańców gminy).

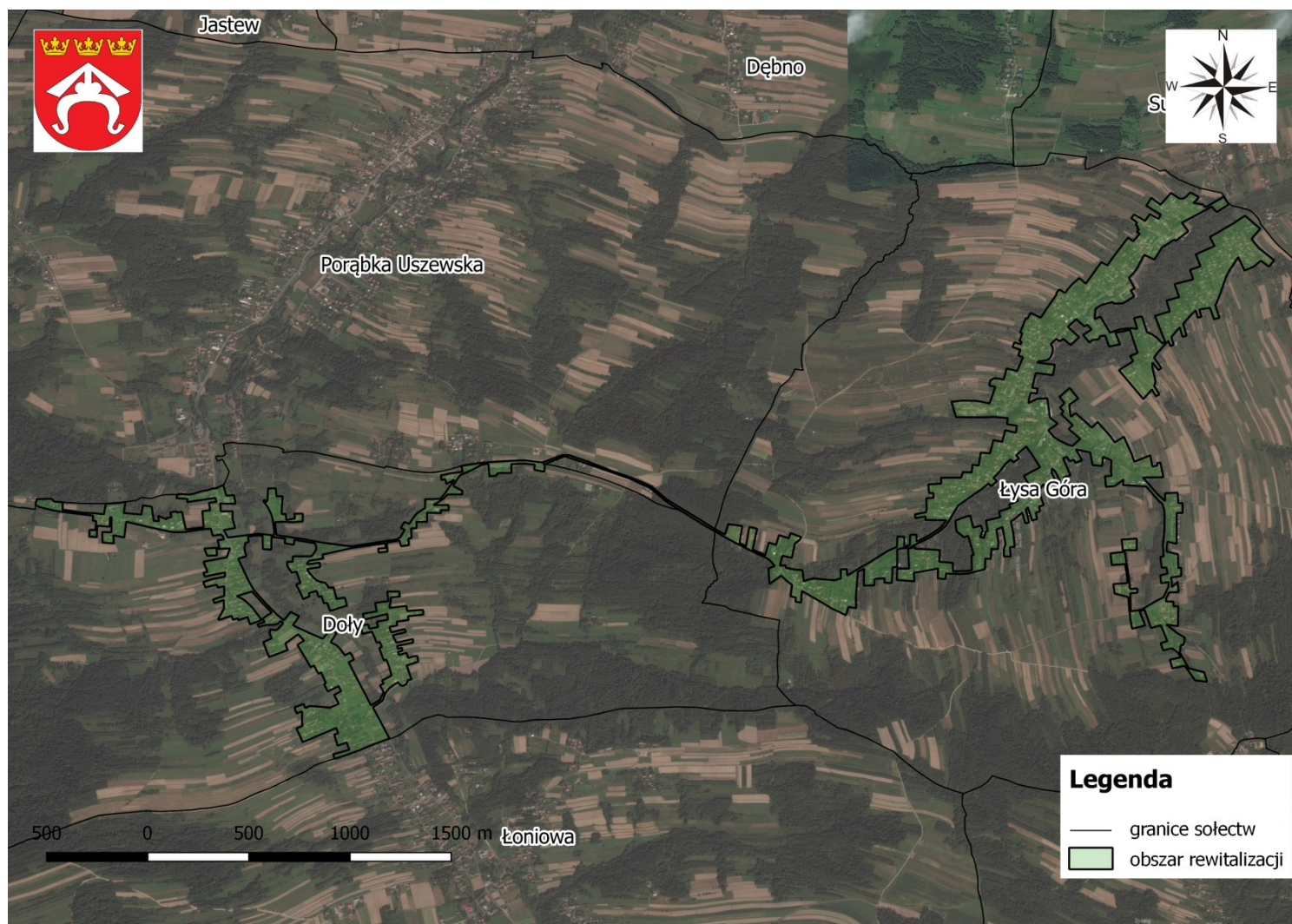
Lokalizację obszarów rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego oraz Gminy Dębno przedstawia mapa 2, natomiast szczegółowy przebieg granic obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębno zaznaczony został kolejno na mapach 3–4.

Mapa 2 Obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego oraz Gminy Dębno

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 3 Granice wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie [google.com/maps](https://www.google.com/maps)

3. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Jednym z najważniejszych elementów Gminnego Programu Rewitalizacji, wynikającym z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy o rewitalizacji jest „szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji (...) obejmująca analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru”.

Zgodnie z powyższym pogłębiona diagnoza wyznaczonego obszaru obejmowała sfery: społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową. Problemy analizowane w ramach wszystkich aspektów wzajemnie się przenikają i podział na sfery tematyczne ma charakter umowny. Takie szerokie rozpoznanie oraz identyfikacja skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych pozwoli na przygotowanie projektów o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i większym oddziaływaniu.

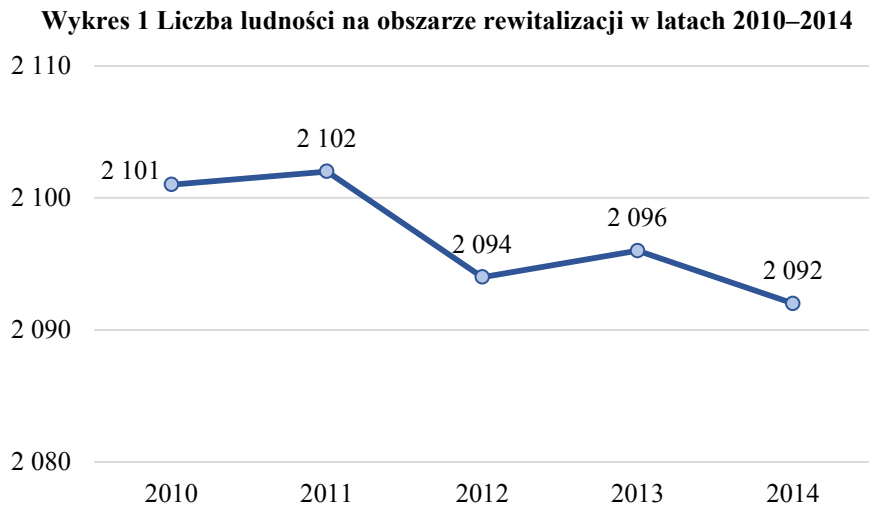
Schemat 2 Sfery tematyczne analizowane w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje części sołectw Doły i Łysa Góra oraz niewielki południowo-wschodni fragment Porąbki Uszewskiej. Zamieszkiwany jest przez blisko 15% mieszkańców całej gminy. Teren ten wykazuje kumulację problemów ze sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Szereg zaobserwowanych zjawisk prowadzi do marginalizacji społeczeństwa, występowania patologii społecznych, niewystarczającej integracji (w tym międzypokoleniowej) oraz aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców, a także niedostatecznego zaspokajania potrzeb mieszkańców w zakresie usług społecznych oraz rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych. Gromadzenie znaczącej liczby sprzeczności i konfliktów rozwojowych na tych obszarach prowadzi do ich degradacji technicznej i kumulacji problemów społeczno-gospodarczych, a także ma istotne znaczenie dla rozwoju całej gminy.

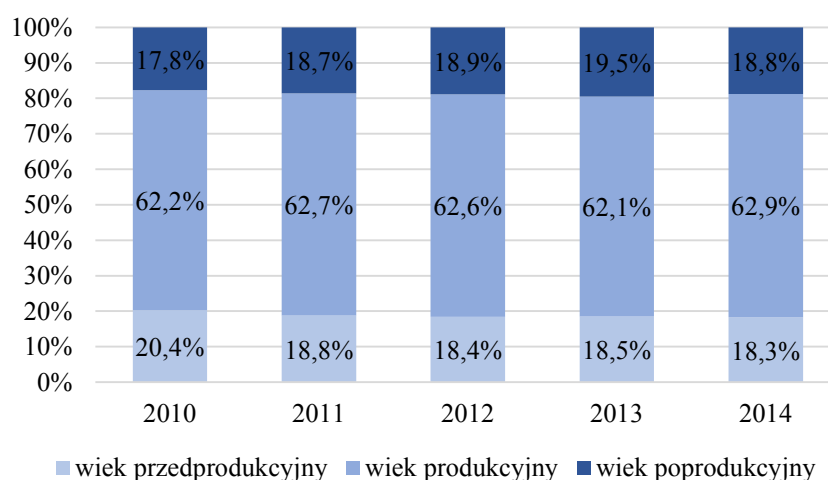
Według danych Urzędu Gminy Dębno za 2014 rok, stan ludności na wyznaczonym obszarze rewitalizacji (zgodnie z faktycznym miejscem zamieszkania) wynosił ogółem 2 092 osoby, tj. 14,36% ludności ogółem gminy. Zgodnie z danymi na wykresie 1, liczba ludności na obszarze rewitalizacji w latach 2010–2014 utrzymywała się na tym samym poziomie (z niewielką tendencją spadkową).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębno

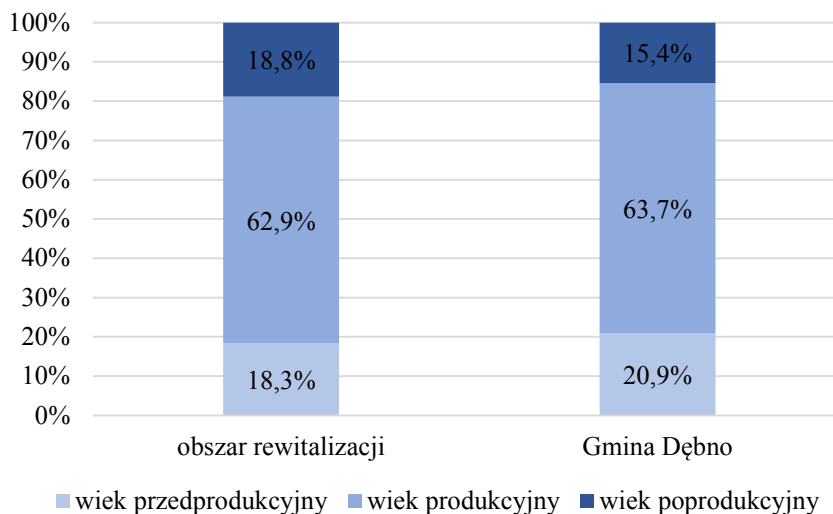
Procesy demograficzne związane z ruchem naturalnym ludności, takie jak: urodzenia, zgony i migracje wpływają zarówno na liczbę ludności, jak i na jej strukturę wiekową. Analizując udział ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem na obszarze rewitalizacji w latach 2010–2014 zauważa się systematyczny spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Należy wskazać, że w 2014 roku mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym stanowili 18,3% społeczności, w wieku produkcyjnym 62,9%, natomiast w wieku poprodukcyjnym 18,8% (wykres 2). W porównaniu do średniej dla całej gminy struktura wiekowa mieszkańców obszaru rewitalizacji przedstawiała się niekorzystnie w proporcji osób w każdej z grup ekonomicznych (wykres 3). Liczba osób w wieku poprodukcyjnym była większa o 3,4%, a liczba osób w wieku przedprodukcyjnym o 2,6% mniejsza w porównaniu do wartości dla gminy. W związku z tym obszar rewitalizacji posiada mniejszy kapitał społeczny.

Wykres 2 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem na obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębno w latach 2010–2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębno

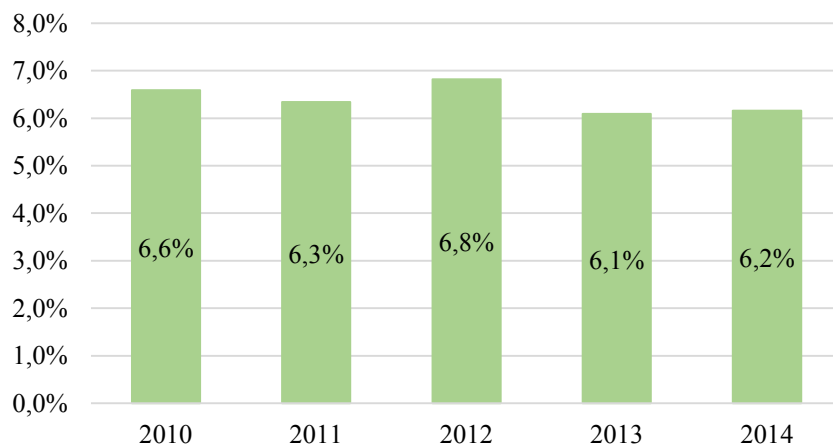
Wykres 3 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem w 2014 r. – porównanie średnich obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębno

Procesy demograficzne wpływające na strukturę wiekową mieszkańców obszaru rewitalizacji bezpośrednio wiążą się z sytuacją na rynku pracy. W latach 2010–2014 odsetek osób bezrobotnych zamieszkujących obszar rewitalizacji utrzymywał się na poziomie 6,1–6,8% (wykres 4). Analizując wartości ww. wskaźnika na tle średniej gminy w 2014 roku (6,5%) – wskaźnik utrzymywał się na podobnym poziomie na obszarze rewitalizacji – wynosił 6,2% (wykres 5).

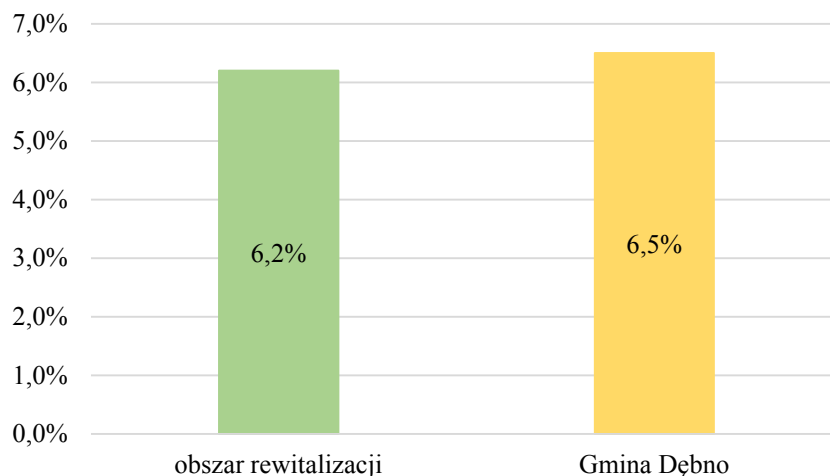
Wykres 4 Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębno w latach 2010–2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Brzesku

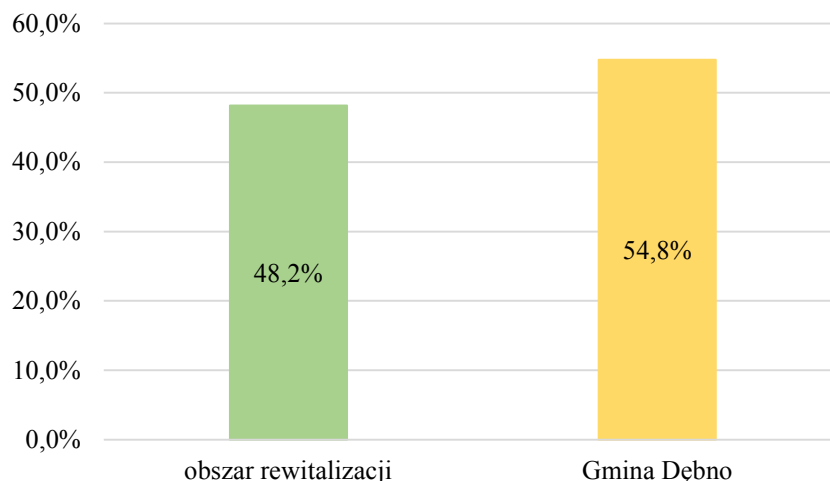
Wykres 5 Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym w 2014 r. – porównanie średniej obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Brzesku

Należy zwrócić również uwagę na fakt, iż zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Brzesku, znaczną część osób pozostających bez pracy na obszarze rewitalizacji w 2014 roku stanowiły osoby długotrwale bezrobotne – 48,2%. Odsetek ten kształtował się na niższym poziomie na tle średniej dla gminy, która wynosiła 54,8% (wykres 6). Wskaźniki długotrwałego bezrobocia są spowodowane funkcjonowaniem zakładu produkcyjnego „Kamionka”, który obecnie jest w likwidacji, czego następstwem jest niedostosowanie kompetencji i kwalifikacji mieszkańców do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz ich „wyuczona bezradność”. Znaczna część mieszkańców utrzymuje się również z rolnictwa, w tym sadownictwa. Pozostali nie znajdują zatrudnienia na terenie obszaru rewitalizacji oraz gminy, a ich miejsce pracy jest w Brzesku oddalonym o 17 km oraz Tarnowie oddalonym o 25 km.

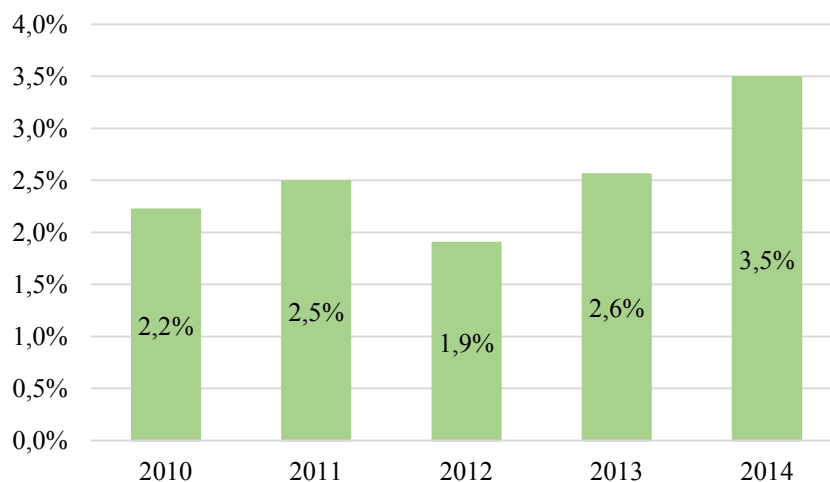
Wykres 6 Udział osób długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Brzesku

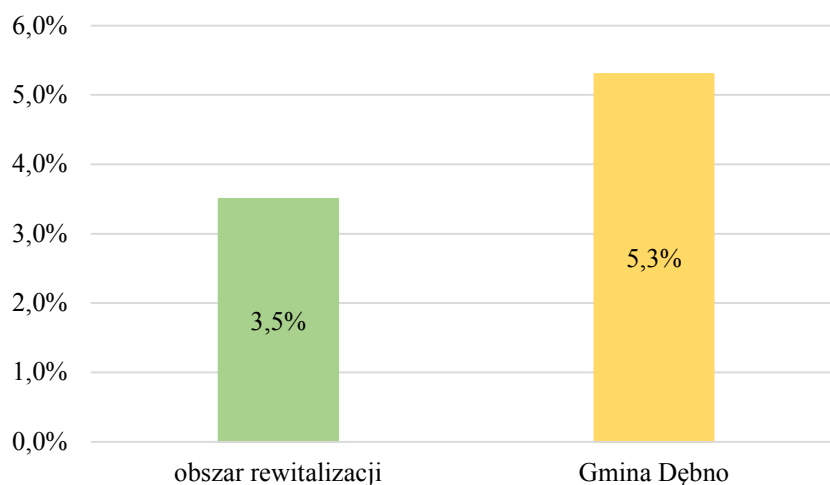
Kryterium poziomu ubóstwa i skali problemów społecznych na obszarze rewitalizacji zostało zmierzone przy pomocy wskaźnika „udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w % ludności ogółem”. Zgodnie z danymi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Dębno w latach 2010–2014 na obszarze rewitalizacji wskaźnik utrzymywał się na podobnym poziomie – w 2014 roku wyniósł 3,5% (wykres 7). Wartość ta była niższa od średniej dla gminy, która wynosiła w badanym okresie 5,3% (wykres 8).

Wykres 7 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w % ludności ogółem na obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębno w latach 2010–2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Dębno

Wykres 8 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w % ludności ogółem w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Dębno

Negatywne zjawiska społeczne występują wewnątrz obszarów rewitalizacji z różną intensywnością i nieco inne są także ich przyczyny. Nie zmienia to faktu, że rozproszenie koncentracji problemów społecznych wpływa na jakość życia całej społeczności zamieszkującej na tym obszarze i osób korzystających z różnych usług czy aktywności na jego terenie.

Z zestawienia danych w tabeli 3 wynika, że największymi problemami społecznymi, biorąc pod uwagę pomoc mieszkańcom obszaru rewitalizacji udzieloną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno na przestrzeni lat 2010–2014 – było przede wszystkim ubóstwo i bezrobocie.

Tabela 3 Najczęstsze powody korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji w latach 2010–2014 (liczba osób, którym przyznano świadczenie z danego powodu na 1 000 mieszkańców)

Lp.	Nazwa wskaźnika	Najczęstsze powody korzystania ze świadczeń w poszczególnych latach					Średnia dla gminy
		2010	2011	2012	2013	2014	
1.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1 000 mieszkańców	21	18	20	22	22	20
2.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 1 000 mieszkańców	26	26	24	23	20	18
3.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1 000 mieszkańców	5	5	3	4	5	6
4.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 1 000 mieszkańców	11	16	12	9	8	8

5.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 1 000 mieszkańców	5	5	5	5	5	6
6.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 1 000 mieszkańców	0	0	0	0	0	1
7.	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 1 000 mieszkańców	1	2	2	2	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Dębno

Bezrobocie jako zjawisko społeczne ma znaczący wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka, zwłaszcza w przypadku długookresowości. Pierwsze odczuwalne skutki wiążą się z naturą ekonomiczną – utratą źródła utrzymania, idącym za tym ubożeniem, a w dalszej kolejności problemami społecznymi czy nawet z przestępczością. Może też prowadzić do rozpadu rodziny czy przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji do dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Ubóstwo rozumiane jest jako uzyskiwanie dochodów poniżej ustawowego kryterium dochodowego, które oscyluje na granicy minimum egzystencji określonego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych – w 2014 roku ustalone zostało na poziomie 544 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 457 zł dla osoby w rodzinie⁶. Ubóstwo jest wynikiem głównie bezrobocia, niepełnosprawności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego, a także uzależnień.

Zarówno niepełnosprawność jak i długotrwała choroba dezorganizują życie osoby oraz jej rodziny, a natężenie zjawiska nasila się wraz z wiekiem. Choroba może całkowicie sparaliżować aktywność społeczną i zawodową osoby, w wyniku czego wycofuje się ona na margines życia społecznego. Często prowadzi to do ograniczeń w prawidłowym i samodzielnym funkcjonowaniu oraz zubożenia, a tym samym wymaga wsparcia innych osób i instytucji.

Najważniejsze problemy społeczne zidentyfikowane na terenie obszaru rewitalizacji są ze sobą ściśle powiązane, np. bezrobocie powoduje utratę środków na utrzymanie doprowadzając do ubóstwa, a jednocześnie pogłębia i nawarstwia inne problemy, takie jak izolacja społeczna bądź uzależnienia. Bardzo często powodem przyznawania pomocy jest występowanie kilku przyczyn jednocześnie.

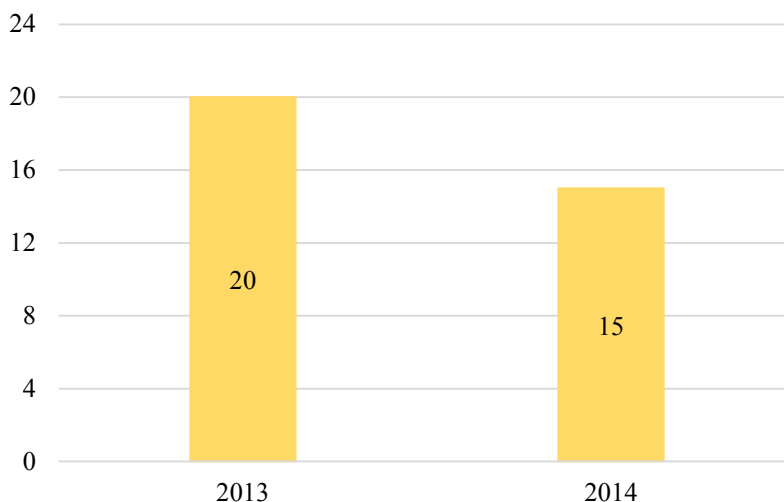
⁶ Strona internetowa Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych, ipiss.com.pl/?zaklady=minimum-egzystencji-2, inf. z dnia 05.04.2017.

W związku z powyższym należy podjąć kompleksowe działania społeczne na obszarze rewitalizacji, służące rozwiązaniu zidentyfikowanych problemów społecznych, doprowadzając do włączenia społecznego oraz integracji i aktywizacji mieszkańców. Zaplanowanie działań społecznych o charakterze wyprzedzającym będzie miało na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców co do możliwości partycypacyjnego współdecydowania o obszarze objętym Gminnym Programem Rewitalizacji.

Kolejnym istotnym czynnikiem oceny skali rozwiązywania różnych problemów społecznych w rewitalizacji jest stan bezpieczeństwa publicznego. Z uwagi na brak agregacji danych statystycznych do poziomu poszczególnych sołectw, a tym samym możliwości pozyskania danych wyłącznie dla obszaru rewitalizacji, w ocenie bezpieczeństwa publicznego posłużono się dostępnymi danymi dla całej gminy z lat 2013–2014, przekazanymi przez Komendę Wojewódzką Policji w Krakowie (wykres 9). Dane z zakresu przestępczości dla całej gminy za 2014 rok zestawiono również ze średnią dla powiatu brzeskiego, województwa małopolskiego oraz Polski (wykres 10). Analiza i porównanie wartości wskaźnika dotyczącego „liczby przestępstw stwierdzonych przez Policję na 1 000 mieszkańców” ze średnimi dla ww. jednostek terytorialnych wskazuje na pozytywną sytuację w Gminie Dębno w zakresie stanu bezpieczeństwa publicznego.

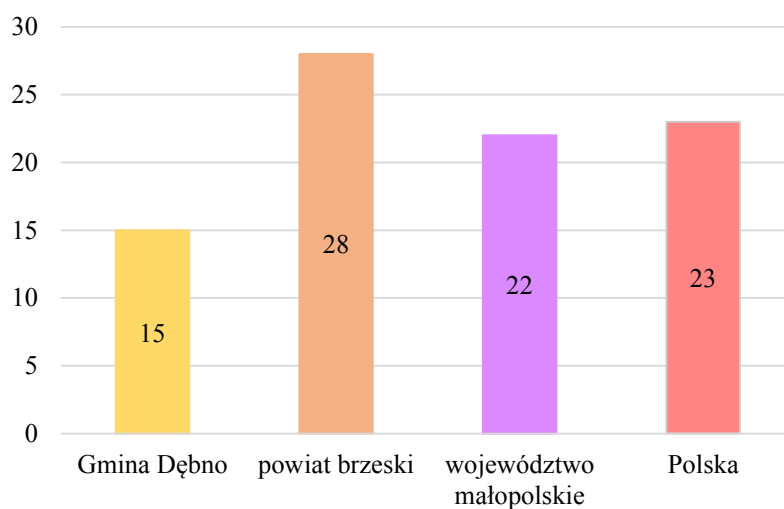
Popelniane przestępstwa i wykroczenia mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność lokalną, dlatego istotne jest prowadzenie adekwatnych działań prewencyjnych i operacyjnych we współpracy z Komisariatem Policji w Dębnie, zmierzających do zapewniania bezpieczeństwa oraz porządku publicznego mieszkańców (w szczególności na obszarach problemowych).

Wykres 9 Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję na 1 000 mieszkańców na terenie Gminy Dębno w latach 2013–2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie

Wykres 10 Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję na 1 000 mieszkańców w 2014 r. – porównanie średniej dla Gminy Dębno, powiatu brzeskiego, województwa małopolskiego i Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie

Zasadniczą rolę w podniesieniu jakości zasobów ludzkich, a tym samym rozwiązywaniu problemów występujących na obszarze rewitalizacji pełni jakość i poziom edukacji, rozumianej jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy i umiejętności. W związku z tym istotne jest, aby lokalna społeczność miała równy dostęp do wiedzy przez całe życie i usługa ta świadczona była na wysokim poziomie.

Jednym ze wskaźników przedstawiających jakość i efekty kształcenia na wyznaczonym obszarze rewitalizacji są wyniki uzyskane ze sprawdzianu szóstoklasistów oraz

wybranych części egzaminu gimnazjalnego, sprawdzające wiedzę i umiejętności uczniów kończących dany poziom nauczania.

W granicach obszaru rewitalizacji funkcjonują: Zespół Szkół w Łysej Górze, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Łysej Górze Gimnazjum Specjalne oraz Liceum Akademickie Korpusu Kadetów. W związku z tym przeanalizowano średnie % wyniki dla szkoły podstawowej w latach 2010–2016 oraz porównano je ze średnią wartością w badanym okresie dla Gminy Dębno (tabela 4). Przeanalizowano również średnie % wyniki z wybranych części egzaminu gimnazjalnego z obszaru rewitalizacji w 2016 r. i porównano je do średnich wyników Gminy Dębno (tabela 5).

Tabela 4 Średnie % wyniki z ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej w latach 2010–2016 – porównanie średniej szkoły podstawowej z obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno

Szkoła/jednostka terytorialna	Średnie % wyniki w poszczególnych latach						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Obszar rewitalizacji Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łysej Górze	64	69	74	69	67	67	72
Gmina Dębno	62	63	57	61	65	67	62

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie, oke.krakow.pl

Tabela 5 Średnie % wyniki z wybranych części egzaminu gimnazjalnego w 2016 r. – porównanie średniej gimnazjów z obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno

Nazwa przedmiotu	Średnie % wyniki		
	obszar rewitalizacji		Gmina Dębno
	Gimnazjum Publiczne	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Łysej Górze Gimnazjum Specjalne	
Język polski	71	37	65
Historia i wiedza o społeczeństwie	55	37	52
Matematyka	62	27	49
Przedmioty przyrodnicze	51	35	47
Język angielski (poziom podstawowy)	66	33	53

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie, oke.krakow.pl

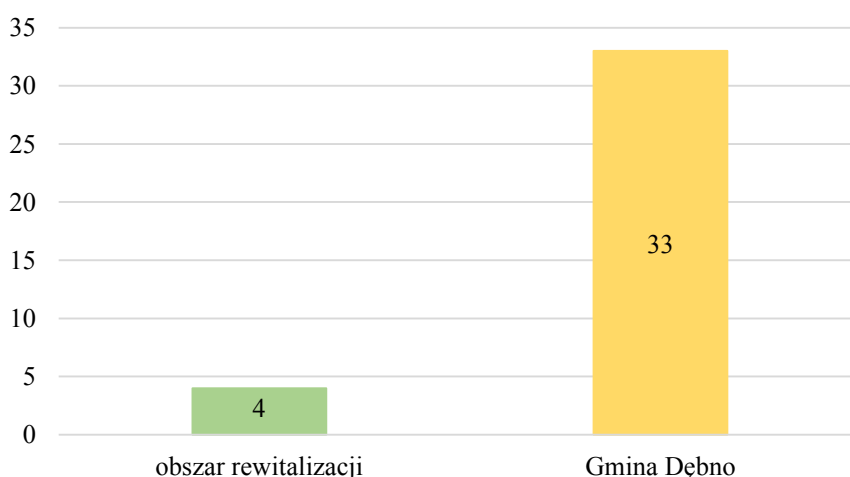
Biorąc pod uwagę średnie % wyniki szkoły podstawowej zlokalizowanej na obszarze rewitalizacji (tabela 4) należy wskazać, że na przestrzeni lat 2010–2016 w każdym roku

wyniki te były lepsze od średniej dla gminy, co świadczy o wysokiej jakości kształcenia w tej placówce.

W przypadku średnich wyników z egzaminu gimnazjalnego w 2016 roku na obszarze rewitalizacji to wypadły one korzystnie w przypadku Gimnazjum Publicznego, ponieważ były wyższe, z wszystkich wymienionych przedmiotów, od średniej dla gminy. Porównując natomiast wyniki uczniów Gimnazjum Specjalnego do średniej dla gminy, to kształtowały się one dużo gorzej. Jest to sytuacja wymagająca interwencji w zakresie podnoszenia kompetencji kluczowych uczniów i wyrównania poziomu kształcenia.

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego oraz jedną z form aktywności lokalnej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w umacnianiu więzi społecznych i organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają możliwości rozwoju społecznego. Aktywność mieszkańców i ich zaangażowanie w sprawy lokalne obrazuje wskaźnik liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców. Dane z początku roku 2017 roku pozyskano z Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Wskaźnik ten dla obszaru rewitalizacji wynosił 4, natomiast dla gminy – 33 (wykres 11). Pomimo tego, że część organizacji funkcjonujących na terenie gminy nie posiada siedziby w granicach obszaru rewitalizacji, to poprzez zasięg swojej działalności i aktywności oddziałuje na jego mieszkańców.

Wykres 11 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na 10 tys. mieszkańców – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno

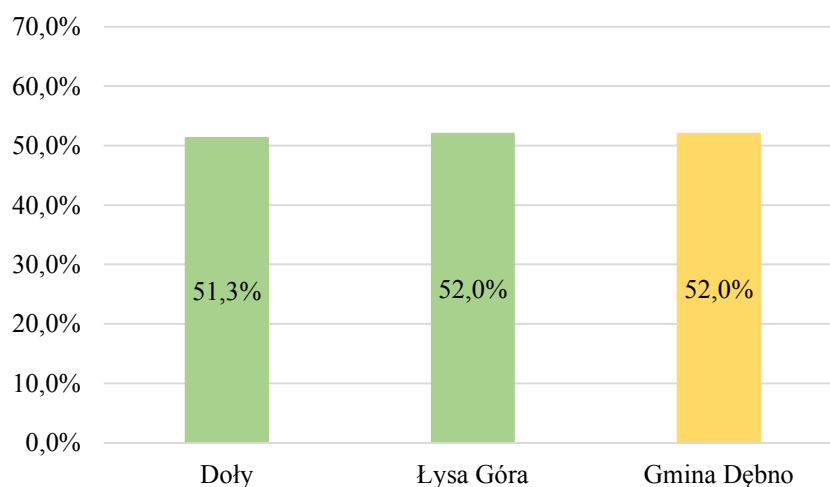
Źródło: Opracowanie własne na podstawie strony internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości, ems.ms.gov.pl

Na obszarze rewitalizacji występuje niewystarczająca aktywność społeczna i integracja mieszkańców, która prowadzi do słabego zaangażowania w sprawy lokalne i małej liczby „oddolnych” inicjatyw lokalnych, szczególnie, że obszar rewitalizacji posiada bogatą tradycję i kulturę związaną z działalnością Spółdzielni Wyrobów Ceramicznych „Kamionka”. Celem organizacji pozarządowych powinna być kultywacja osiągnięć mieszkańców Łysej Góry i regionu: otoczenie opieką zabytków, organizacja uroczystości upamiętniających wydarzenia historyczne, udział w przedsięwzięciach i sprawach bieżących obszaru rewitalizacji.

Obok dużego nasilenia różnych problemów społecznych związanych z aktywnością społeczną i obywatelską, istotny jest również udział w życiu publicznym. Średnia frekwencja w wyborach władz samorządowych w 2014 roku na wyznaczonym obszarze rewitalizacji kształtowała się na poziomie 51–52% i była podobna do średniej dla Gminy Dębno, która wynosiła 52,0%. (wykres 12).

Wykres 12 Średnia % frekwencja w wyborach władz samorządowych 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno

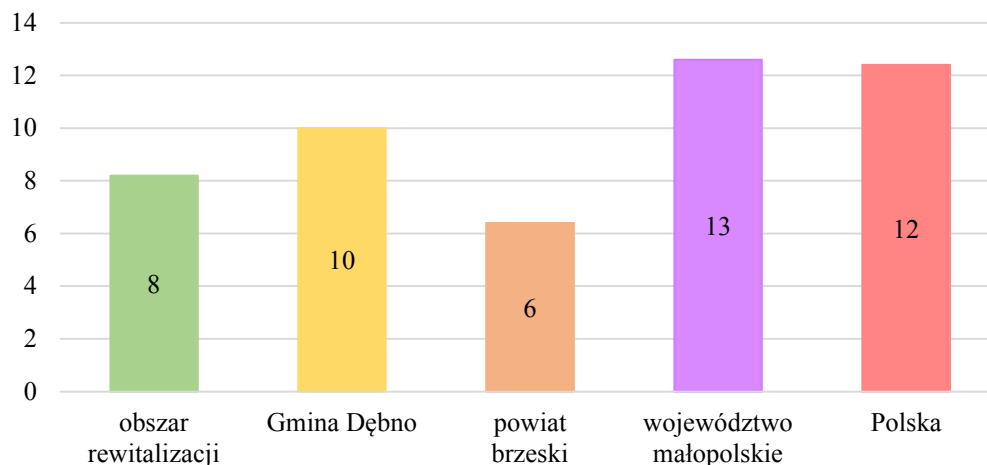

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębno

Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji nie ma centrum społeczno-gospodarczego, w związku z tym identyfikuje się niższą liczbę zarejestrowanych działalności gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2014 roku na terenie obszaru rewitalizacji (8), w porównaniu do średniej całej gminy (10), co świadczy o niedostatecznej przedsiębiorczości mieszkańców (wykres 13). Należy również zauważyć, że rozwój gospodarczy na terenie gminy jest niedostateczny, na co wskazują niższe wartości ww. wskaźnika dla obszaru rewitalizacji w odniesieniu do średniej dla województwa

małopolskiego (13) i Polski (12), a w porównaniu do powiatu brzeskiego wskaźnik ten wypadł korzystniej.

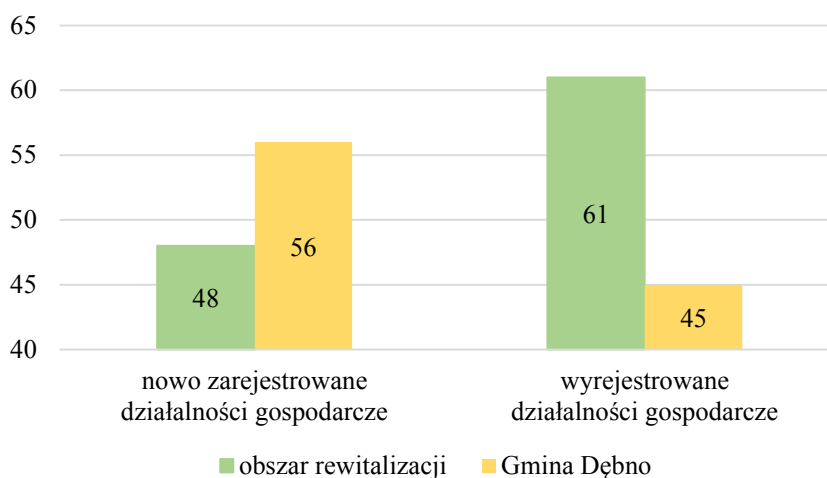
Wykres 13 Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji, Gminy Dębno, powiatu brzeskiego, województwa małopolskiego i Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębno

Wskaźnik dotyczący „liczby jednostek nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z REGON na 10 tys. mieszkańców w 2014 r.” (wykres 14) potwierdza niedostateczną przedsiębiorczość mieszkańców. Działalności nowo zarejestrowanych było mniej oraz więcej wyrejestrowanych na obszarze rewitalizacji w porównaniu do średniej dla gminy.

Wykres 14 Liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno

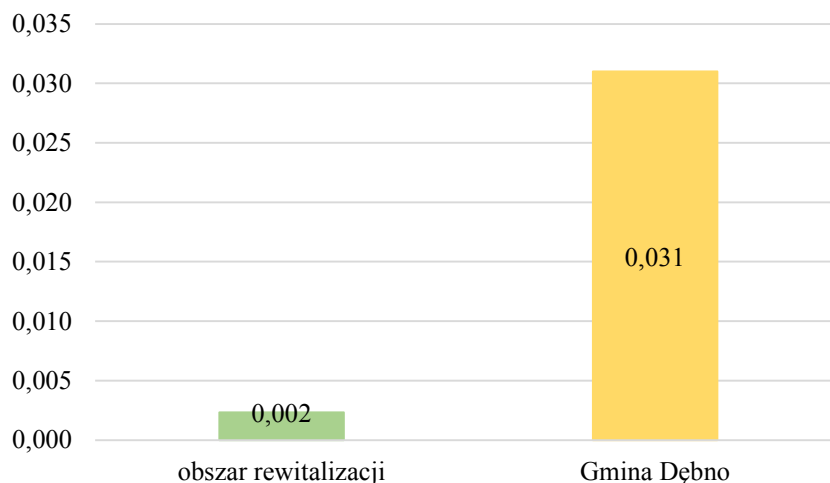
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębno

Działalności gospodarcze prowadzone przez mieszkańców na obszarze rewitalizacji to przede wszystkim zakłady mechaniki pojazdowej, usługi remontowo-budowlane oraz niewielkie sklepy spożywcze. Dominują firmy jednoosobowe lub składające się z niewielkiej liczby pracowników.

W związku z powyższą sytuacją działania rewitalizacyjne powinny obejmować m.in.: tworzenie warunków do rozwoju już istniejących działalności gospodarczych, a także tworzyć przyjazny klimat (np. ulgi podatkowe) do inwestowania na obszarze rewitalizacji, ponieważ brak jest kompleksowego systemu wspierania przedsiębiorczości. To właśnie działania w sferze gospodarczej umożliwiają przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym poprzez kooperację lokalnych przedsiębiorców, a co za tym idzie – wzmocnienie kapitału społecznego lokalnej społeczności.

Kolejną sferą poddaną pogłębionej diagnozie jest sfera przestrzenno-funkcjonalna. W odniesieniu do niej przeanalizowany został wskaźnik dotyczący „powierzchni terenów zagospodarowanych na działalność sportową, rekreacyjną, kulturową i turystyczną (km²) przypadającej na 1 000 mieszkańców” na obszarze rewitalizacji w porównaniu do średniej dla gminy w 2014 roku (wykres 15).

Wykres 15 Powierzchnia terenów zagospodarowanych na działalność sportową, rekreacyjną, kulturową i turystyczną (km²) przypadająca na 1 000 mieszkańców w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębno

Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji zauważa się niedostateczną ilość terenów przeznaczonych na działalność sportową, rekreacyjną, kulturową i turystyczną, które mogłyby urozmaicać czas mieszkańcom w różnych grupach wiekowych poprzez stałą dostępność zróżnicowanej i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego, przyczyniając się do przeciwdziałania patologiom społecznym. Problemy w tym zakresie wskazywali mieszkańcy podczas przeprowadzonych spotkań warsztatowych. Tym samym konieczne jest przeprowadzenie działań zmierzających do zagospodarowania przestrzeni publicznych i ich adaptację na cele społeczne oraz modernizacji istniejących budynków o zróżnicowanych funkcjach na rzecz aktywności mieszkańców. Istnieje potrzeba przebudowy i modernizacji budynku komunalnego oraz Ochotniczej Straży Pożarnej w Dołach (fotografia 1 i 2) na cele działalności społecznej i kulturalnej.

Fotografia 1 Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Dołach

Źródło: Urząd Gminy Dębno

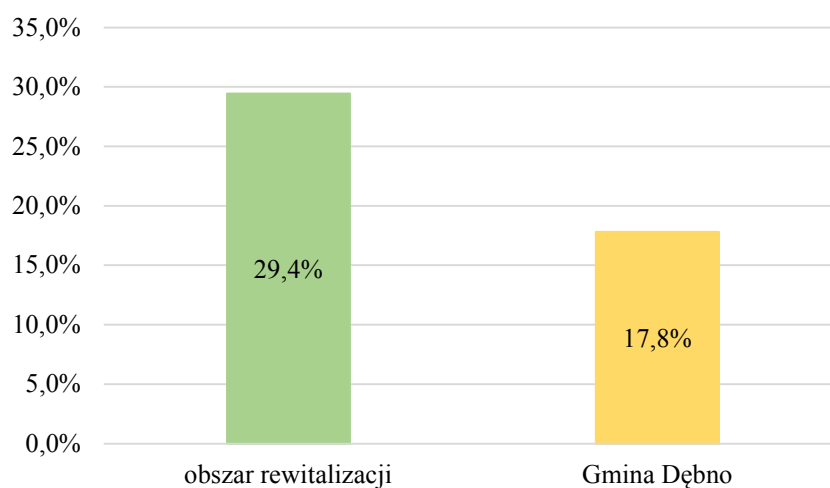
Fotografia 2 Budynek komunalny w Dolach

Źródło: Urząd Gminy Dębno

Brak odpowiedniej infrastruktury drogowej utrudnia części mieszkańcom bezpieczny dostęp do podstawowych usług publicznych. Niedostępność dróg asfaltowych jest szczególnym utrudnieniem dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, które bez dostępu do odpowiednich warunków komunikacyjnych ulegają wykluczeniu społecznemu, a także wpływa na poziom bezpieczeństwa. Niezbędne są działania mające na celu zwiększenie funkcjonalności oraz dostępności komunikacyjnej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozbudowę i modernizację istniejącej sieci dróg, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb pieszych oraz miejsc parkingowych (fotografie 3 i 4) – szczególnie w otoczeniu Zespołu Szkół w Łysej Górze oraz Technikum Ceramicznego. W celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców zasadny jest również montaż energooszczędnego oświetlenia. Potrzeba ta jest uzasadniona rozkładem wartości wskaźnika „udział długości dróg nieutwardzonych w ogólnej długości dróg”, który w 2014 r. wynosił 29,4% na obszarze rewitalizacji, natomiast na terenie Gminy Dębno 17,8% (wykres 16).

Wykres 16 Udział długości dróg nieutwardzonych w ogólnej długości dróg w 2014 r.
– porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębno

Fotografia 3 Zakończenie chodnika w Dołach – brak spójności z pozostałym odcinkiem chodnika

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

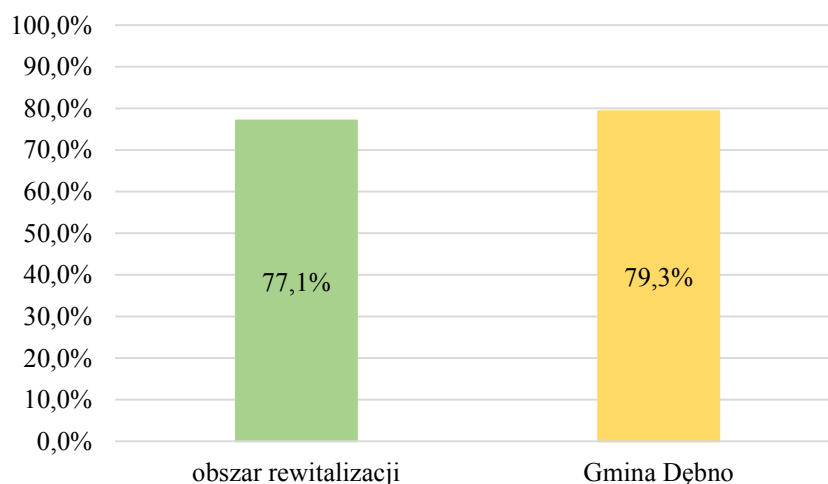
Fotografia 4 Parking w centrum Łysej Góry

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

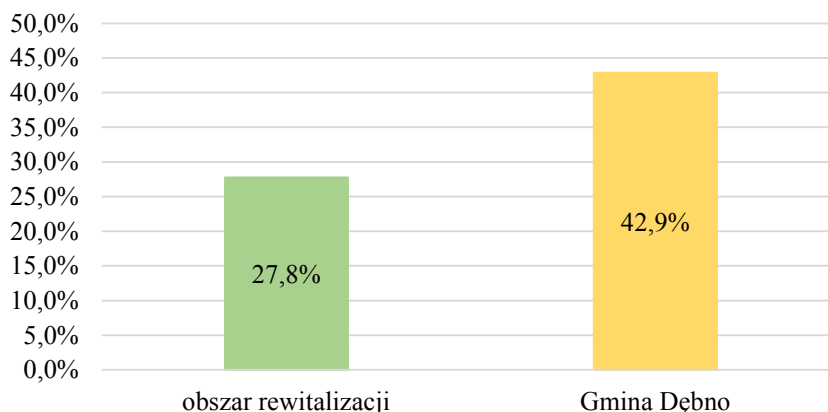
Kolejnymi wskaźnikami obrazującymi sytuację na obszarze rewitalizacji w zakresie wyposażenia w sieci infrastruktury komunalnej są: udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej (wykres 17) i sieci kanalizacyjnej (wykres 18) w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych.

Wykres 17 Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do ogółu budynków mieszkalnych w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębno

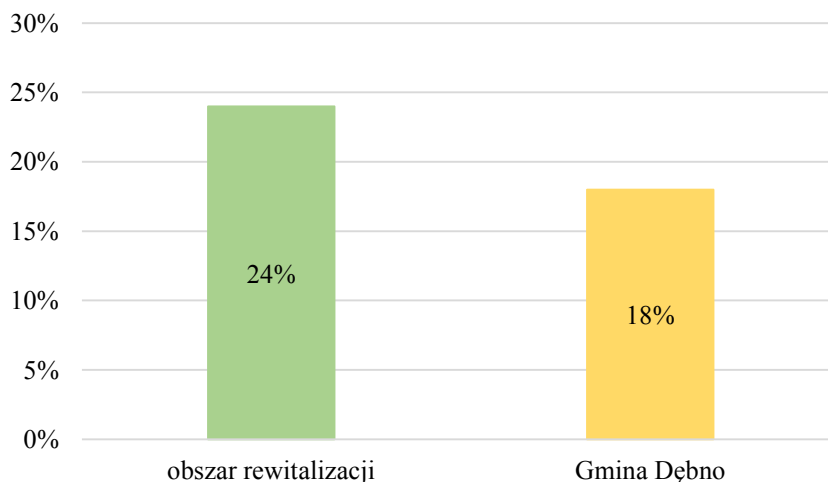
Wykres 18 Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogółu budynków mieszkalnych w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębno

Według stanu z 2014 roku na wyznaczonym obszarze rewitalizacji 77,1% budynków posiadało podłączenie do sieci wodociągowej przy średniej dla gminy 79,3%. Również niekorzystnie kształtuje się sytuacja w zakresie sieci kanalizacyjnej na obszarze rewitalizacji, ponieważ 27,8% wszystkich budynków było do niej podłączonych, a w całej gminie 42,9%. Powyższa sytuacja świadczy o znaczących brakach w zakresie wyposażenia obszaru rewitalizacji w podstawową infrastrukturę komunalną. Na obszarze rewitalizacji znajduje się 24% budynków wybudowanych przed 1939 rokiem w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych, przy wartości tego wskaźnika dla gminy 18% (wykres 19).

Wykres 19 Udział budynków wybudowanych przed 1939 rokiem w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych w 2014 r. – porównanie średniej dla obszarów rewitalizacji i Gminy Dębno

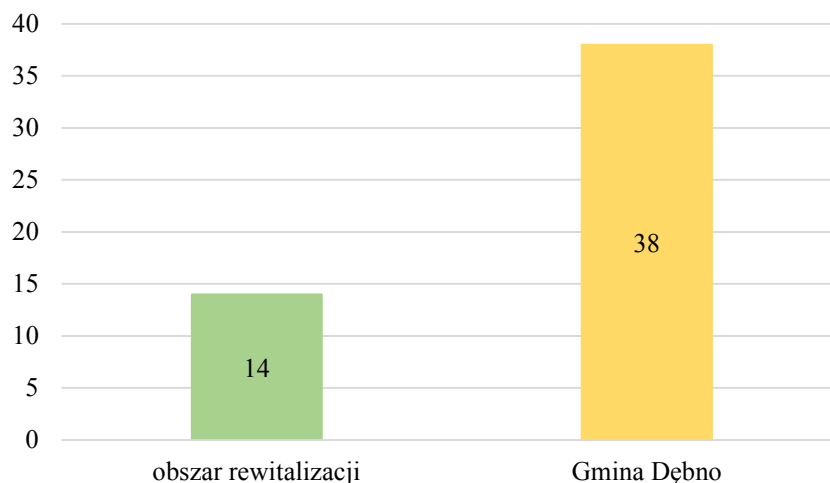

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębno

Wykres numer 20 informuje o ilości budynków mieszkalnych nowo oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2014 r. Wskaźnik ten na obszarze rewitalizacji wyniósł 14, natomiast w gminie 38. Na podstawie tego można świadczyć o niższej atrakcyjności obszaru pod względem osiedlania się przez mieszkańców

Wykres 20 Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębno

Stan techniczny zabudowy jest szczególnie istotny, ponieważ infrastruktura techniczna oraz zasoby i warunki mieszkaniowe determinują w znacznym stopniu jakość życia mieszkańców. Stan wyposażenia w infrastrukturę przesądza o kosztach inwestycyjnych rewitalizacji danego obszaru. Im wyższy jest stopień rozwoju infrastruktury technicznej, tym lepsze są warunki do przeprowadzenia zaplanowanych w jej zakresie zadań.

Stan techniczny budynków na terenie obszaru rewitalizacji jest częściowo niewystarczający. Budynki wymagają modernizacji i ponownego zagospodarowania w celu zwiększenia użyteczności i dostosowania do potrzeb społecznych (fotografie 5–9).

Fotografia 5 Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łysej Górze

Źródło: Urząd Gminy Dębno

Fotografia 6 Budynek nieczynnego Technikum Ceramicznego w Łysej Górze

Źródło: Urząd Gminy Dębno

Fotografia 7 Budynek po nieczynnym Technikum Ceramicznym w Łysej Górze

Źródło: Urząd Gminy Dębno

Fotografia 8 Budynek dawnej poczty w Łysej Górze

Źródło: Urząd Gminy Dębno

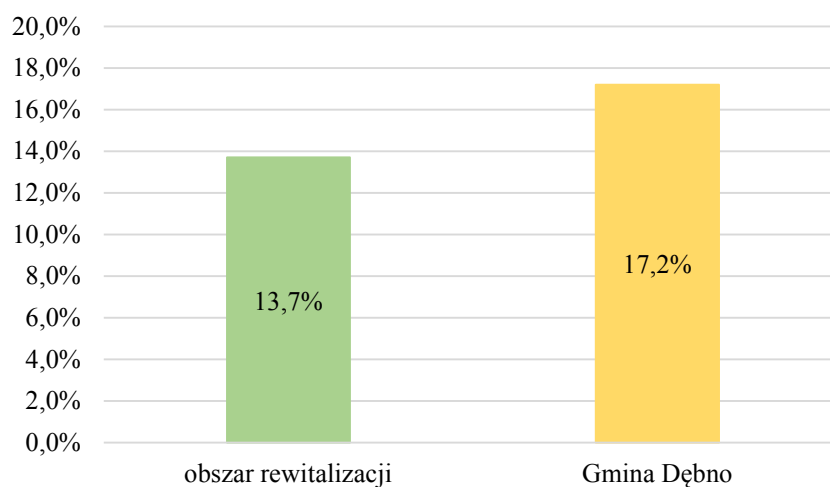
Fotografia 9 Budynek dawnej spółdzielni ceramicznej „Kamionka” w Łysej Górze

Źródło: Urząd Gminy Dębno

Na estetykę i funkcjonalność przestrzeni publicznych, a także poprawę warunków zamieszkania zasadniczy wpływ mają obszary zieleni (przede wszystkim parki, skwery, zieleńce, tereny zieleni nieurządzonej, a nawet drobne elementy zieleni: szpalery, drzewa, trawniki). Na terenie obszaru rewitalizacji powierzchnia terenów zieleni urządzonej wynosi 13,7% ogólnej powierzchni, a na terenie gminy 17,2% (wykres 21). Atrakcyjną przestrzenią, którą należy zagospodarować jest otoczenie amfiteatru w Dołach oraz amfiteatru „Krakus” w Łysej Górze. Tereny zieleni odpowiednio zagospodarowane i pielęgnowane podnoszą atrakcyjność krajobrazu, tworzą klimat oraz pełnią funkcje wypoczynkowe i ochronne (fotografie 10–15).

Wykres 21 Udział terenów zieleni urządzonej w ogólnej powierzchni terenu w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębno

Fotografia 10 Amfiteatr w Dołach

Źródło: Urząd Gminy Dębno

Fotografia 11 Otoczenie amfiteatru w Dolach

Źródło: Urząd Gminy Dębno

Fotografia 12 Amfiteatr „Krakus” w Łysej Górze

Źródło: Urząd Gminy Dębno

Fotografia 13 Teren przy amfiteatrze „Krakus” (1) w Łysej Górze

Źródło: Urząd Gminy Dębno

Fotografia 14 Teren przy amfiteatrze „Krakus” (2) w Łysej Górze

Źródło: Urząd Gminy Dębno

Fotografia 15 Teren przy amfiteatrze „Krakus” (3) w Łysej Górze

Źródło: Urząd Gminy Dębno

Z uwagi na brak szczegółowych danych, pogłębiona diagnoza w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza przeprowadzona została na podstawie corocznie opracowywanych raportów przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, dotyczących oceny jakości powietrza w województwie małopolskim⁷. Z uwagi na ochronę zdrowia, dotyczyła ona wieloetapowej klasyfikacji dla następujących parametrów: pył zawieszony PM10 (rok), pył zawieszony PM10 (24-godzinny), benzo(a)piren w pyle PM10 (rok), pył zawieszony PM2,5 (rok) oraz ozon (maks. 8-godzin).

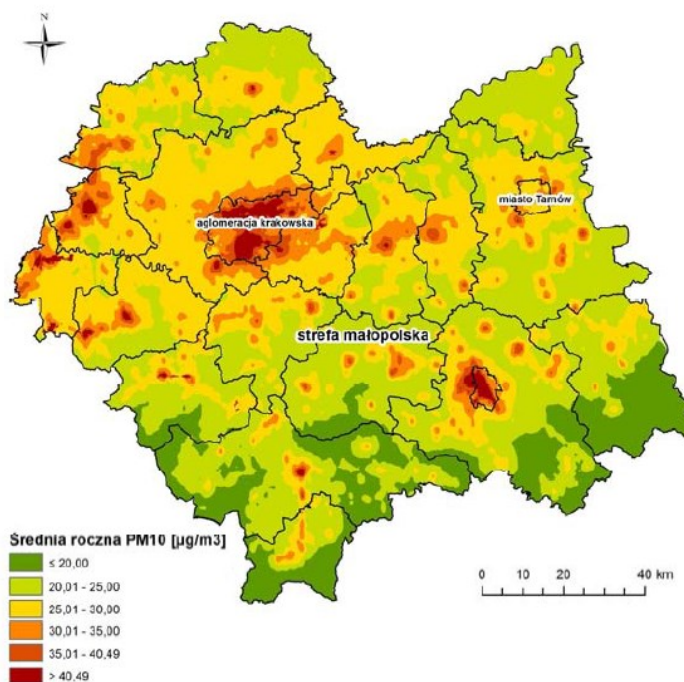
Na terenie Gminy Dębno (w tym na obszarze rewitalizacji) w 2015 roku nie odnotowano przekroczenia stężenia dla pyłu zawieszonego PM10 oraz PM2,5, pomimo że na terenie województwa poziomy te zostały niedotrzymane (mapy 4 i 5).

---

⁷ Strona internetowa Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie, krakow.pios.gov.pl, inf. z dnia 13.09.2016.

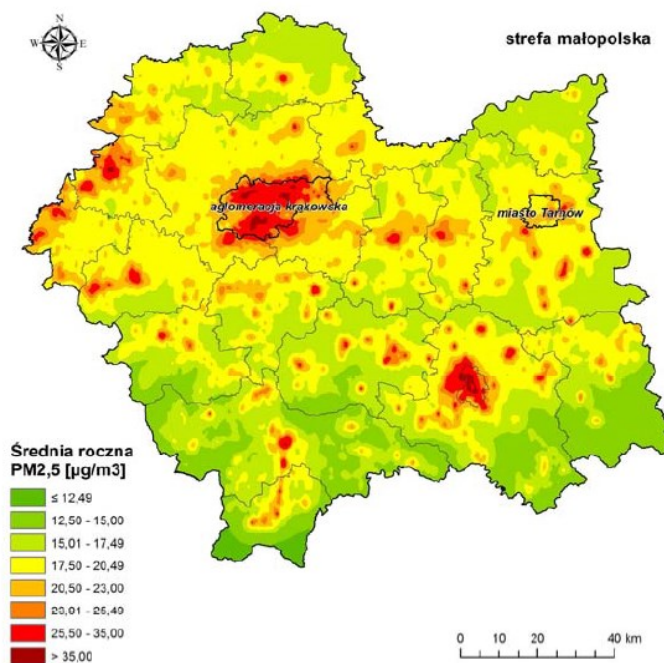

Mapa 4 Rozkład stężenia rocznego pyłu zawieszonego PM10 na terenie województwa małopolskiego w 2015 roku

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2015 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Kraków 2016, s. 30

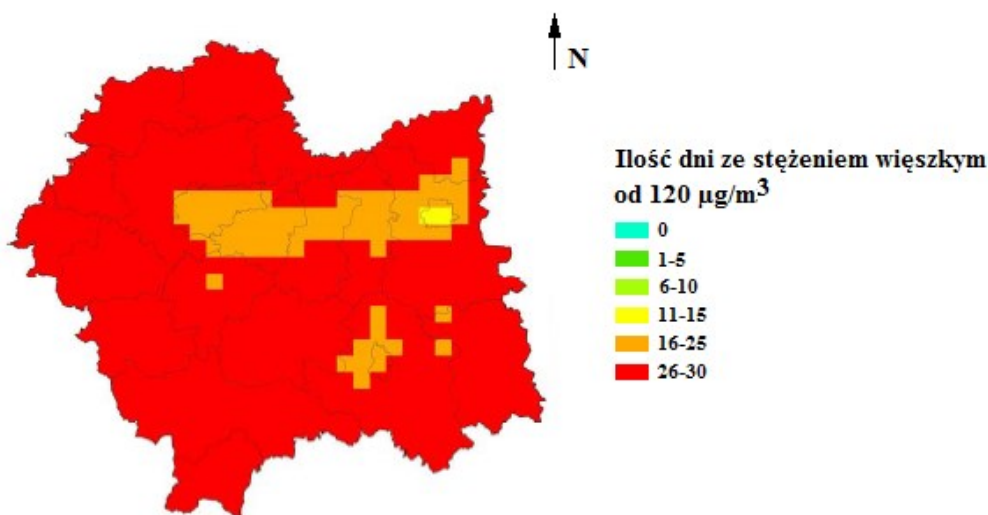
Mapa 5 Rozkład stężeń pyłu zawieszonego PM2,5 – stężenia roczne na terenie województwa małopolskiego w 2015 roku

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2015 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Kraków 2016, s. 33

Na większości terenu gminy w 2015 roku liczba dni, w których stężenie ozonu było większe niż $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$, wynosiła 16–25 dni. Jedynie w południowo-zachodniej części gminy liczba ta przekroczyła 26 dni – związku z tym w tej części gminy niedotrzymany został poziom docelowy. Obszar przekroczeń dopuszczalnego poziomu obejmował swym zasięgiem teren całego województwa małopolskiego, z wyjątkiem Krakowa, części powiatu wielickiego, bocheńskiego, tarnowskiego, brzeskiego, nowosądeckiego, myślenickiego i Miasta Tarnów, gdzie liczba dni, w których stężenie ozonu przekroczyło $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ zawierała się w przedziale 11–25 dni (mapa 6).

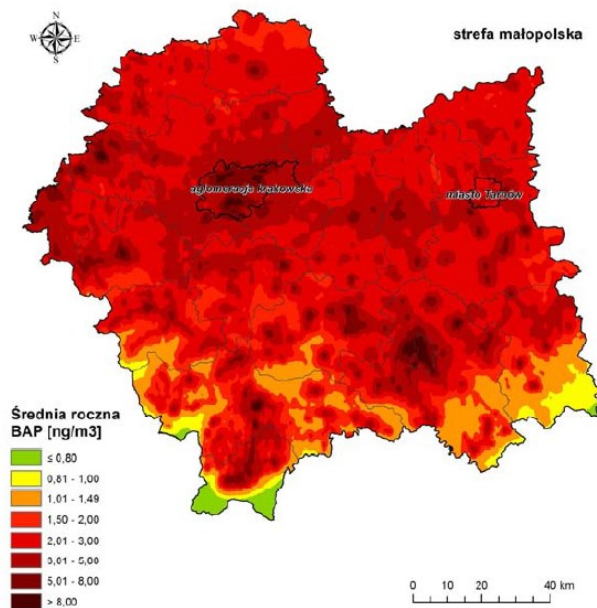
Mapa 6 Klasyfikacja stref pod względem kryterium ochrony zdrowia dla ozonu – cel długoterminowy na terenie województwa małopolskiego w 2015 roku

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2015 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Kraków 2016, s. 27

Udokumentowany pomiarami obszar przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu obejmował całe województwo małopolskie, w tym Gminę Dębno. Podobnie jak w roku 2014 – przekroczony został poziom dopuszczalny (mapa 7).

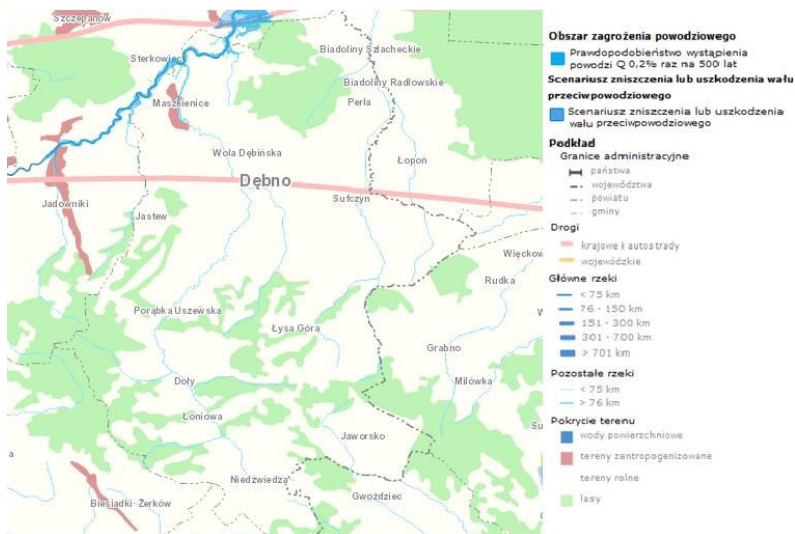
Mapa 7 Rozkład stężenia rocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 na terenie województwa małopolskiego w 2015 roku

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2015 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Kraków 2016, s. 38

Biorąc pod uwagę zagrożenie powodziowe, obszar rewitalizacji usytuowany jest korzystnie. Na większości obszaru gminy nie występują tereny zagrożone wystąpieniem powodzi (mapa 8), jedynie na terenie sołectwa Maszkienice – przy północno-zachodniej granicy gminy przepływa rzeka Uszwica, w dolinie której występuje obszar zagrożenia powodziowego z prawdopodobieństwem wystąpienia powodzi Q 0,2% raz na 500 lat.

Mapa 8 Obszar zagrożenia powodziowego na terenie Gminy Dębno

Źródło: Hydroportal Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, kzgw.gov.pl

Na terenie Gminy Dębno, w tym obszarze rewitalizacji nie występują rezerwaty, parki narodowe, krajobrazowe i obszar Natura 2000. Znaczna część gminy została objęta Obszarem Chronionego Krajobrazu Wschodniego Pogórza Wiśnickiego oraz Radłowsko-Wierzchosławickim Obszarem Chronionego Krajobrazu.

Obszar Chronionego Krajobrazu Wschodniego Pogórza Wiśnickiego został utworzony na mocy *Rozporządzenia Nr 23/96 Wojewody Tarnowskiego z dnia 28 sierpnia 1996 r. w sprawie wyznaczania obszarów chronionego krajobrazu* (Dz. Urz. Woj. Tarnowskiego z 1996 r. Nr 10 poz. 60). Jego całkowita powierzchnia wynosi 29 984 ha, położony jest na terenie Gminy Gnojnik oraz części gmin: Bochnia, Brzesko, Czechów, Dębno, Iwkowa, Rzezawa, Wojnicz oraz Zakliczyn⁸.

W wyniku przeprowadzonej pogłębionej diagnozy wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębno oraz w oparciu o różne formy partycypacji społecznej (spotkania, warsztaty dla różnych grup interesariuszy), zidentyfikowano **problemy** (konieczne do rozwiązania poprzez działania rewitalizacyjne) i **potencjały** (których uruchomienie jest istotne do powodzenia procesu rewitalizacji) w podziale na sfery tematyczne (tabela 6) oraz wynikające z nich **potrzeby** o różnym charakterze i skali oddziaływania.

Tabela 6 Zidentyfikowane problemy oraz potencjały wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębno

OBSZAR REWITALIZACJI	
Problemy	Potencjały
SFERA SPOŁECZNA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niekorzystna struktura demograficzna z wyższym udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym i niższym udziałem w wieku przedprodukcyjnym. 2. Znaczący udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych – zjawisko wyuczonej bezradności. 3. Niedostosowane kompetencje i kwalifikacje mieszkańców do potrzeb rynku pracy. 4. Wysoki poziom zagrożenia patologiami społecznymi (najczęstsze powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej to bezrobocie i ubóstwo). 5. Niedostateczna liczba organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji w porównaniu do wartości dla gminy. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niższy poziom bezrobocia w porównaniu do średniej dla gminy. 2. Niższy od średniej dla gminy odsetek mieszkańców korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem. 3. Dobry stan bezpieczeństwa publicznego i porządku publicznego (niższa liczba stwierdzonych przestępstw w porównaniu do średniej powiatu, województwa i kraju). 4. Wysoki kapitał ludzi młodych – wysoka jakość kształcenia i poziom nauczania dzieci w Szkole Podstawowej w Łysej Górze i w Gimnazjum Publicznym w Łysej Górze. 5. Izba pamięci w Łysej Górze upamiętniająca bogaty dorobek artystyczny i historyczny miejscowości.

⁸ Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie, krakow.rdos.gov.pl oraz strona internetowa Natura 2000, natura2000.gdos.gov.pl, inf. z dnia 13.09.2016.

<p>6. Niewystarczający poziom uzyskiwanych wyników z egzaminu w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Łysej Górze (Gimnazjum Specjalne).</p> <p>7. Niewystarczająca aktywność społeczna i integracja mieszkańców, prowadząca do słabego zaangażowania w sprawy lokalne i małej liczby „oddolnych” inicjatyw lokalnych.</p>	
SFERA GOSPODARCZA	
<p>1. Niedostateczny poziom przedsiębiorczości mieszkańców.</p> <p>2. Brak kompleksowego systemu wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców.</p> <p>3. Niższa liczba nowo rejestrowanych działalności gospodarczych od średniej dla gminy.</p> <p>4. Niedostateczny dostęp do punktów handlowo-usługowych.</p>	<p>1. Tradycje ceramiczne – Spółdzielnia Wyrobów Ceramicznych „Kamionka”.</p>
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	
<p>1. Niedostateczna ilość publicznych przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowych i sportowych.</p> <p>2. Wysoki odsetek dróg nieutwardzonych w ogólnej długości dróg.</p> <p>3. Niedostateczny stan techniczny oraz niefunkcjonalny układ części infrastruktury drogowej.</p> <p>4. Brak mieszkań socjalnych.</p> <p>5. Niewystarczający i częściowo będący w złym stanie technicznym system oświetlenia ulicznego.</p> <p>6. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna.</p> <p>7. Niedostateczne wyposażenie przestrzeni publicznych w elementy małej architektury oraz infrastrukturę społeczną.</p> <p>8. Bariery architektoniczne dla osób starszych oraz niepełnosprawnych w przestrzeniach publicznych i budynkach użyteczności publicznej.</p> <p>9. Niski wskaźnik wyposażenia obszaru w infrastrukturę wodociągową.</p> <p>10. Niski wskaźnik wyposażenia obszaru w infrastrukturę kanalizacyjną.</p>	<p>1. Położenie w niedalekiej odległości od ważnych szlaków komunikacyjnych: drogi krajowej 94, 75 oraz autostrady A4.</p> <p>2. Istnienie przestrzeni publicznej przeznaczonej pod zagospodarowanie na cele społeczne i kulturalne.</p>
SFERA TECHNICZNA	
<p>1. Niedostatecznie wykorzystany budynek komunalny w Dołach oraz budynek starej poczty w Łysej Górze.</p> <p>2. Niska efektywność energetyczna części budynków użyteczności publicznej.</p> <p>3. Nieodpowiednie warunki techniczne części bazy sportowej i rekreacyjnej.</p> <p>4. Znaczna ilość przestarzałych instalacji grzewczych zarówno w budynkach jednorodzinnych jak również w budynkach</p>	<p>1. Istnienie budynków z możliwością przeznaczenia na cele społeczne, kulturalne i gospodarcze.</p>

użyteczności publicznej. 5. Brak obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości.	
SFERA ŚRODOWISKOWA	
1. Przekroczenie standardów jakości powietrza. 2. Niższy udział terenów zieleni urządzonej w ogólnej powierzchni terenu w porównaniu do średniej dla gminy. 3. Niedostateczna edukacja ekologiczna i świadomość proekologiczna mieszkańców.	1. Położenie na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wschodniego Pogórza Wiśnickiego. 2. Lokalizacja na terenach nie zagrożonych wystąpieniem powodzi.

Źródło: Opracowanie własne

Po dokonaniu całościowej analizy problemów oraz potencjałów zidentyfikowanych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji wskazano skalę i charakter zdiagnozowanych potrzeb, które determinują zakres działań rewitalizacyjnych.

Zidentyfikowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze społecznej to:

1. *Kompleksowe wsparcie osób wykluczonych społecznie i/lub zagrożonych ubóstwem oraz zwiększenie oferty kulturalnej* – niezbędne jest przerwanie procesu dziedziczenia ubóstwa, bezrobocia i patologii społecznych poprzez różnorodne i zindywidualizowane formy pracy zarówno z dorosłymi jak i dziećmi czy młodzieżą, m.in. poprzez indywidualne wsparcie, animację społeczną, profilaktykę społeczną czy środowiskowe formy wsparcia zapewniające organizację czasu wolnego, a także zapewnienie mieszkań chronionych najbardziej potrzebującym. Istotne jest również zwiększenie oferty kulturalnej, okazji do spotkań i integracji.
2. *Przeciwdziałanie bezrobociu i wzrost kompetencji i kwalifikacji mieszkańców* – istotne jest, aby poziom bezrobocia nie wzrastał oraz aby ograniczyć bezrobocie długotrwałe prowadzące do wzrostu liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Zauważa się potrzebę realizacji programów aktywizacji zawodowej we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, a także wzrostu umiejętności i kwalifikacji mieszkańców, co spowodowane jest niestosowaniem kompetencji do potrzeb rynku w związku z funkcjonowaniem Spółdzielni Wyrobów Ceramicznych „Kamionka”.
3. *Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji w działaniu na rzecz obszaru rewitalizacji* – niezbędne jest budowanie wspólnoty aktywnych mieszkańców wokół dobra wspólnego, zachęcanie do działania w organizacjach pozarządowych, wzmacnianie tożsamości lokalnej poprzez różne formy

aktywności społecznej we współpracy z podmiotami czy instytucjami działającymi na obszarze rewitalizacji.

4. *Wyrównanie szans edukacyjnych i stworzenie możliwości do rozwoju ludzi młodych* – istnieje pilna potrzeba zapewnienia odpowiednich warunków oraz możliwości w zakresie kształcenia oraz samorozwoju w celu zwiększenia szans życiowych dzieci i młodzieży (m.in. kreowanie postaw przedsiębiorczych, wprowadzanie i rozwijanie nowych kierunków kształcenia, organizacja zajęć pozalekcyjnych i różnych form spędzania czasu wolnego). Zauważono również potrzebę wyrównania poziomu edukacji w Gimnazjum Publicznym oraz Gimnazjum Specjalnym oraz konieczność wsparcia uczniów uzdolnionych oraz tych z problemami edukacyjnymi.
5. *Zapewnianie udziału w życiu społecznym seniorom i osobom niepełnosprawnym* – niezbędne jest zwiększanie usług opiekuńczych oraz organizacja aktywnych form spędzania czasu wolnego (zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych poprzez organizowanie cyklicznych wydarzeń i spotkań integracyjnych, warsztatów międzypokoleniowych, wycieczek itp.). W Dołach istnieje potrzeba wygospodarowania miejsca na działalność świetlicy wiejskiej.
6. *Poprawa dostępności oraz jakości usług publicznych* – zdiagnozowane potrzeby dotyczą przede wszystkim poprawy stanu technicznego budynków użyteczności publicznej oraz zwiększenia standardu i rozszerzenia świadczonych usług na rzecz mieszkańców (m.in. edukacyjnych, kulturalnych, administracyjnych) i wprowadzenia nowych usług publicznych z zakresu e-administracji.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej to:

1. *Zwiększenie przedsiębiorczości oraz wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców* – istnieje potrzeba aktywizacji zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców w celu zwiększenia ich dochodów oraz liczby miejsc pracy na terenie obszaru rewitalizacji.
2. *Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego obszarów rewitalizacji, bazującego na zasobach lokalnych* – niezbędne jest podjęcie działań umożliwiających mieszkańcom założenie działalności gospodarczej związanej z przetwórstwem czy sprzedażą produktów lokalnych, a także kreowania przyjaznego klimatu do inwestowania przez przedsiębiorstwa (m.in. ułatwienia formalno-prawne, wspieranie

tworzenia zagospodarowywania obiektów na działalność gospodarczą: powierzchnie biurowe, usługowe, handlowe lub produkcyjne).

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej to:

1. *Uporządkowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności mieszkańców* – zauważa się szereg potrzeb związanych z poprawą estetyki, funkcjonalności i bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej dla wzrostu aktywności społecznej i gospodarczej (m.in. poprzez tworzenie infrastruktury społecznej, elementów małej architektury, a także likwidowanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych i starszych).
2. *Zwiększenie funkcjonalności układów komunikacyjnych z uwzględnieniem preferencji dla ruchu pieszego i rowerowego* – niezbędne są również działania związane z remontem, modernizacją i/lub przebudową infrastruktury drogowej, uwzględniając potrzeby pieszych w zakresie poprawy ich bezpieczeństwa, a także związane z tworzeniem kompleksowego systemu ścieżek rowerowych czy biegowych, co stworzy atrakcyjne i bezpieczne warunki do rozwoju aktywności i integracji społecznej oraz wypoczynku i rekreacji mieszkańców.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze technicznej to:

1. *Modernizacja oraz przebudowa obiektów użyteczności publicznej* – zauważa się niedostateczne wykorzystanie istniejących już obiektów, ze względu na ich zły stan techniczny. W związku z tym konieczna jest ich przebudowa, modernizacja i adaptacja do nowych funkcji społecznych, kulturalnych i gospodarczych.
2. *Uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej dla użytkowników obszaru* – zdiagnozowano szeroki zakres potrzeb w zakresie uzupełnienia braków lub poprawy stanu technicznego podstawowej infrastruktury komunalnej (zwłaszcza w zakresie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej), wpływającej na warunki i jakość zamieszkania czy prowadzenia działalności gospodarczej na wyznaczonych obszarach rewitalizacji.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej to:

1. *Ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń* – zdiagnozowano konieczność podjęcia kompleksowych działań zmniejszających poziom zanieczyszczenia powietrza w zakresie różnych projektów pozwalających na zastąpienie starych, nisko sprawnych urządzeń grzewczych bardziej proekologicznymi rozwiązaniami dostarczającymi ciepło oraz zastosowanie odnawialnych źródeł energii.
2. *Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców* – potrzebne są inicjatywy edukacyjne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie świadomości, postaw oraz zachowań proekologicznych przyczyniających się do ochrony środowiska naturalnego.
3. *Zachowanie i uporządkowanie terenów zieleni służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców* – zauważa się potrzebę w zakresie odpowiedniego uporządkowania i zagospodarowania przestrzeni publicznych, które będą pełnić funkcje społeczne na rzecz mieszkańców różnych grup wiekowych – szczególnie przestrzeń obok amfiteatru w Dołach oraz obok amfiteatru „Krakus” w Łysej Górze.

III. Część programowa

1. Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Przeprowadzenie całościowej analizy zjawisk kryzysowych i potencjałów oraz wskazanie czynników mających szczególne znaczenie z punktu widzenia rewitalizacji (tabela 6) pozwoliło określić strategiczne kierunki działań dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębno. Określono wizję (planowany efekt), misję oraz 2 cele rewitalizacji, wokół których skoncentrowane zostały kierunki działań. Realizacja zaplanowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli na wykonanie misji, a tym samym wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

1.1. Misja i wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji opracowany został w układzie uwzględniającym dwa kluczowe jego elementy, tj. *wizję* – pokazującą wizerunek obszaru rewitalizacji w przyszłości i *misję* – będącą naczelnym kierunkiem zintegrowanej polityki terytorialnej, wokół której koncentrować się będą kompleksowe i partnerskie działania wszystkich interesariuszy rewitalizacji. Na podstawie przeprowadzonej pogłębionej diagnozy, analizy zjawisk kryzysowych i lokalnych potencjałów oraz w wyniku wspólnej pracy warsztatowej interesariuszy rewitalizacji, sformułowano wspólną misję i wizję stanu wyznaczonego obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji.

WIZJA 2026

Obszar rewitalizacji Gminy Dębno – estetyczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna stwarzająca warunki do międzysektorowej współpracy aktywnych i przedsiębiorczych mieszkańców wykorzystujących i kultywujących tradycje ceramiczne

MISJA

Wzmacnianie więzi społecznych i budowanie tożsamości miejsca oraz tworzenie warunków do aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców na rzecz obszaru rewitalizacji, bazując na zasobach dziedzictwa kulturowego

Wizja obszaru rewitalizacji zawiera w sobie opis pożądanego stanu docelowego we wszystkich sferach, tj. społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, a także po osiągnięciu celów rewitalizacji.

W wymiarze *społecznym* na rewitalizowanych obszarach nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców poprzez włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją, a także aktywizację społeczną i integrację społeczności lokalnej, bazujących na zasobach naturalnych i tożsamości lokalnej – dzięki programom wsparcia oraz „oddolnym” inicjatywom mieszkańców.

W wymiarze *gospodarczym* proces rewitalizacji przyczyni się w sposób bezpośredni do pobudzenia przedsiębiorczości mieszkańców (szczególnie w zakresie rozwoju funkcji turystycznej opartej na walorach przyrodniczo-krajobrazowych oraz przetwórstwa produktów lokalnych), postaw przedsiębiorczych dużego kapitału młodych ludzi, a w sposób pośredni – do „ożywienia” gospodarczego przestrzeni publicznych wyznaczonego obszaru.

W wymiarze *funkcjonalno-przestrzennym* po przeprowadzeniu kompleksowej rewitalizacji nastąpi ukształtowanie estetycznego, funkcjonalnego i bezpiecznego systemu przestrzeni publicznych poprzez zbudowanie spójności przestrzennej na obszarach rewitalizacji oraz pomiędzy tymi obszarami, sprzyjających aktywności społecznej i przedsiębiorczości społeczności lokalnej oraz rozwojowi funkcji rekreacyjnych, wypoczynkowych czy turystycznych obszarów.

W wymiarze *technicznym* dzięki realizacji kompleksowych działań zwiększy się dostępność mieszkańców do podstawowych usług komunalnych, a także poprawi się stan techniczny (w tym efektywność energetyczna) zdegradowanych budynków użyteczności publicznej, umożliwiając tym samym nadanie im nowej lub przywrócenie pierwotnej funkcji.

W wymiarze *środowiskowym* nastąpi poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń, a także uporządkowanie i zachowanie terenów zieleni, które poprawią komfort życia mieszkańców.

W związku z powyższym wizja obszarów rewitalizacji odnosi się do:

- 1) *potrzeb* – związanych aktywizacją interesariuszy rewitalizacji do międzysektorowej współpracy i przedsiębiorczości;
- 2) *uwarunkowań* – wynikających z zagospodarowania przestrzennego;
- 3) *potencjałów* obszaru *rewitalizacji* – walorów przyrodniczo-krajobrazowych, produktów i tradycji lokalnych, których uruchomienie jest istotne do powodzenia procesu rewitalizacji.

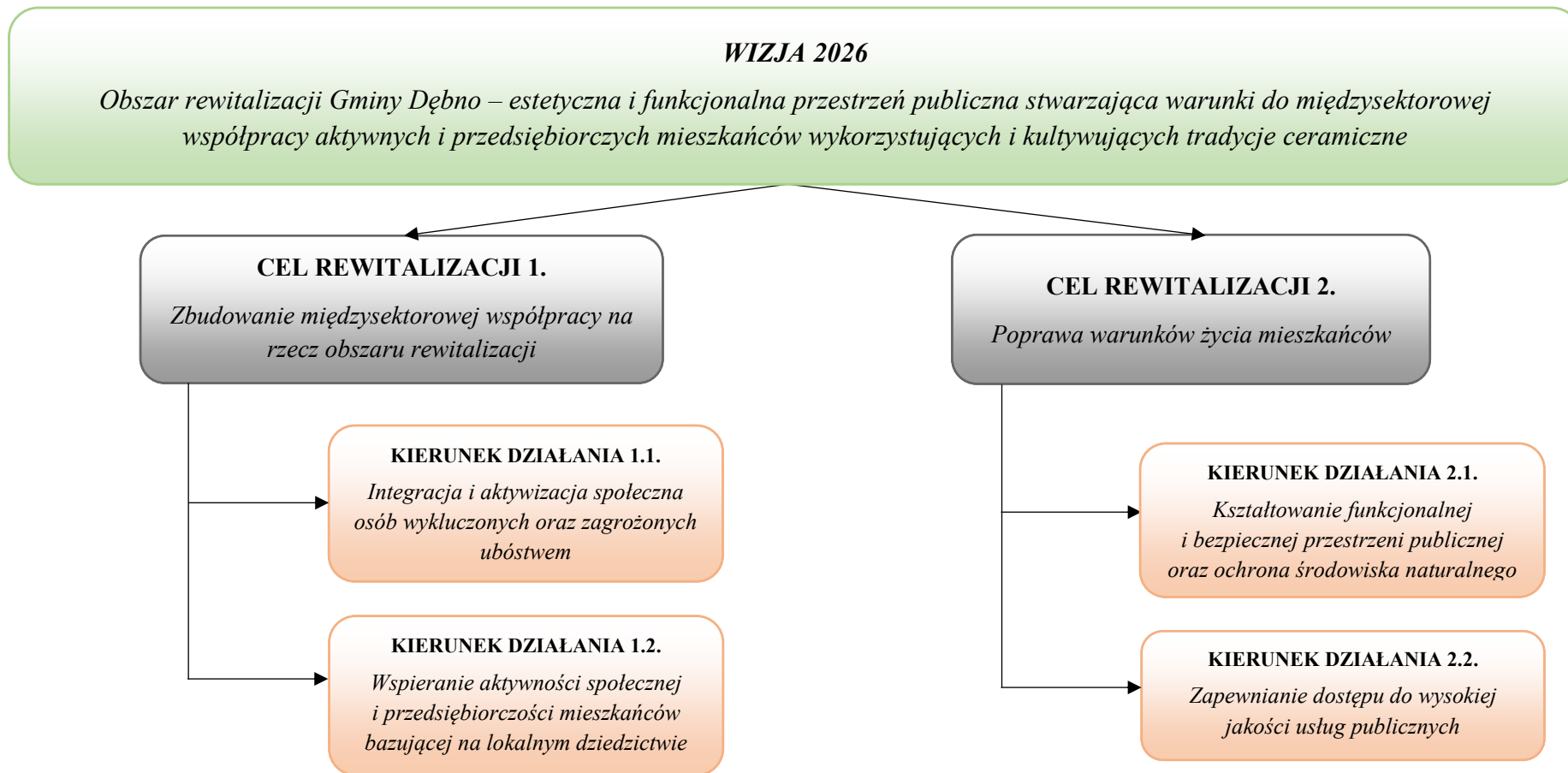
1.2. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Wypełnienie przyjętej wizji i misji jest uwarunkowane realizacją postawionych celów rewitalizacji i zaplanowanych do realizacji kierunków działań, służących eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych na etapie diagnostycznym negatywnych zjawisk, ściśle odpowiadających przyjętym celom (schemat 3).

Cele rewitalizacji są kwantyfikowalne (wymierne) oraz adekwatne do wyników pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji, co zostało wykazane w tabeli 21 *Wskaźniki monitoringowe wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Dębno na lata 2016–2026*, gdzie do poszczególnych celów przyporządkowano konkretne wskaźniki oddziaływania.

W tabeli 7 zestawiono kierunki działań rewitalizacyjnych wraz z odpowiadającymi im zidentyfikowanymi potrzebami obszaru rewitalizacji.

Schemat 3 Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębno na lata 2016–2026

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 7 Kierunki działań wraz z odniesieniem ich do zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych, mające na celu eliminację lub ograniczenie występowania negatywnych zjawisk

Lp.	KIERUNKI DZIAŁAŃ	POTRZEBY REWITALIZACYJNE
1.	<p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. <i>Integracja i aktywizacja społeczna osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Kompleksowe wsparcie osób wykluczonych społecznie i/lub zagrożonych ubóstwem oraz zwiększenie oferty kulturalnej.</i> - <i>Przeciwdziałanie bezrobociu i wzrost kompetencji i kwalifikacji mieszkańców.</i> - <i>Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji w działaniu na rzecz obszaru rewitalizacji.</i> - <i>Wyrównanie szans edukacyjnych i stworzenie możliwości do rozwoju ludzi młodych.</i>
2.	<p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. <i>Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców bazującej na lokalnym dziedzictwie</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Kompleksowe wsparcie osób wykluczonych społecznie i/lub zagrożonych ubóstwem oraz zwiększenie oferty kulturalnej.</i> - <i>Przeciwdziałanie bezrobociu i wzrost kompetencji i kwalifikacji mieszkańców.</i> - <i>Zwiększenie przedsiębiorczości oraz wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców.</i> - <i>Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego obszarów rewitalizacji, bazującego na zasobach lokalnych.</i>
3.	<p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. <i>Kształtowanie funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej oraz ochrona środowiska naturalnego</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Uporządkowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności mieszkańców.</i> - <i>Zwiększenie funkcjonalności układów komunikacyjnych z uwzględnieniem preferencji dla ruchu pieszego i rowerowego.</i> - <i>Uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej dla użytkowników obszaru.</i> - <i>Ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń.</i> - <i>Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.</i> - <i>Zachowanie i uporządkowanie terenów zieleni służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców.</i>
4.	<p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. <i>Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Zapewnianie udziału w życiu społecznym seniorom i osobom niepełnosprawnym.</i> - <i>Poprawa dostępności oraz jakości usług publicznych.</i> - <i>Modernizacja oraz przebudowa obiektów użyteczności publicznej.</i> - <i>Uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej . dla użytkowników obszaru</i>

Źródło: Opracowanie własne

2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne w latach 2016–2026

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Dębno na lata 2016–2026 złożony jest z listy planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także składa się z charakterystyki pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Dzięki temu dokument jest konstrukcją złożoną z wielu różnorodnych projektów, która warunkuje osiągnięcie zaplanowanych efektów, a tym samym ich efektywne oddziaływanie na zidentyfikowane na etapie diagnozy zjawiska kryzysowe oraz wykorzystuje lokalne potencjały.

2.1. Lista planowanych podstawowych projektów/przedsięwzięć

W wyniku prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji oraz w oparciu o zasadę partycypacji społecznej oraz partnerstwa, zdefiniowano i scharakteryzowano 7 *projektów podstawowych*, czyli takich, bez których realizacja celów dokumentu nie będzie możliwa i obszaru rewitalizacji nie będą w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Główne założenia projektów przedstawiają tabele 8–14. W tabeli 15 zestawiono logicznie przedsięwzięcia rewitalizacyjne i powiązano je z treścią dokumentu, tj. wskazano poszczególne przedsięwzięcia, które odpowiadają na zidentyfikowane w diagnozie czynniki i przyczyny degradacji oraz potencjały obszaru rewitalizacji.

Tabela 8 Projekt podstawowy nr 1

Nazwa projektu	<i>Wieloaspektowa rewitalizacja na terenie obszaru rewitalizacji Gminy Dębno w celu poprawy jakości życia mieszkańców</i>		
Lokalizacja	obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2017–2020
Szacowana wartość	2 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR), budżet państwa, budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań oraz efektywność oddziaływania na obszar rewitalizacji oraz na realizację celów rewitalizacji	Zakres rzeczowy projektu obejmuje m.in.: <ol style="list-style-type: none"> 1) przebudowę, rozbudowę, modernizację i adaptację budynku starej poczty w Łysej Górze (wymiana instalacji komunalnej, elektrycznej, stolarki okiennej, drzwiowej, termomodernizacji) na cele społeczne wraz z zagospodarowaniem terenu przestrzeni publicznej m.in. na parking; 2) zagospodarowanie przestrzeni pod ścieżkę historyczną nawiązująca do tożsamości miejsca (tradycje ceramiczne) wokół amfiteatru „Krakus” w Łysej Górze wraz z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej na cele społeczne i kulturalne; zakres obejmuje m.in.: wykonanie chodników utwardzonych i żwirowych, montaż małej architektury, montaż ogrodzenia i balustrady terenowej, montaż elementów ceramicznych, budowę placu 		

	<p>zabaw;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) przebudowę, rozbudowę, modernizację i adaptację budynku komunalnego w Dołach na cele działalności społecznej i kulturalnej wraz z poprawą estetyki zewnętrznej i efektywności energetycznej poprzez m.in.: wykonanie niezbędnych instalacji infrastruktury komunalnej, elektrycznej, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wykonanie termomodernizacji, a także wyposażenie obiektu w celu prowadzenia działalności kulturalnej i edukacyjnej; 4) zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele społeczne w Dołach obejmujące m.in.: wykonanie chodników utwardzonych i zwirowych, montaż małej architektury, montaż altany, ogrodzenia, budowę placu zabaw; 5) dostosowanie budynków oraz przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych poprzez likwidację barier architektonicznych; 6) zagospodarowanie i wyznaczenie miejsca do prowadzenia przez mieszkańców działalności gospodarczych (szczególnie bazujących na tradycjach ceramicznych); 7) wykonanie (dokończenie) odcinka chodnika w miejscowości Doły do granicy sołectwa; 8) wykorzystanie zachowań niskoemisyjnych oraz wykonanie niezbędnych prac mających na celu modernizację infrastruktury technicznej związanej z obiektami objętymi wsparciem; 9) modernizację boiska sportowego i wykonanie ogrodzenia przy szkole w Łysej Górze. <p>Realizacja projektu wpłynie na ukształtowanie przestrzeni publicznej przyjaznej dla mieszkańców, a także będzie sprzyjała zachowaniom niskoemisyjnym. Dodatkowo nastąpi ponowne wykorzystanie terenu i wypełnienie zabudowy zamiast ekspansji na tereny niezabudowane. W efekcie zostanie poprawiona jakość życia mieszkańców oraz wzmocnione więzi społeczne, nastąpi poprawa estetyki przestrzeni publicznej oraz powiązanie jej z otoczeniem, a także zachowanie tożsamości miejsca (tradycje ceramiczne, ścieżka historyczna). Poprawiona zostanie również dostępność do rewitalizowanej przestrzeni (m.in. budowa parkingu) z uwzględnieniem funkcjonowania osób niepełnosprawnych. Przebudowa budynku starej poczty na mieszkania chronione przyczyni się włączenia społecznego osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Budowa ścieżki historycznej będzie zmierzała do ochrony dziedzictwa kulturowego (rzemiosła artystycznego unikalnego w skali kraju), a także stworzenia miejsc wypoczynku i rekreacji, podobnie jak zagospodarowanie przestrzeni publicznej w Dołach. Przebudowa budynku komunalnego w Dołach przyczyni się do zwiększenia aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców oraz dostępu do usług o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i społecznym.</p> <p>W ramach projektu przeprowadzone zostaną również działania społeczne o charakterze integracyjnym i aktywizacyjnym w ramach „mikro” inicjatyw dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, które prowadzić będą do ich bezpośredniego zaangażowania w wykonywanie prac porządkowych oraz działań związanych ze wspólnym zagospodarowaniem przestrzeni publicznych, zgodnie z ich potrzebami i oczekiwaniami. Dzięki takim działaniom możliwe będzie ich współdecydowanie o zagospodarowaniu przestrzeni publicznej, a tym samym zwiększy się współodpowiedzialność za dobro wspólne i zaangażowanie w sprawy lokalne.</p>
--	--

Podmioty realizujące projekt	Gmina Dębno, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, partnerzy społeczni i gospodarczy
Grupy docelowe	mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy, organizacje pozarządowe, osoby planujące założyć działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	CEL REWITALIZACJI 1. <i>Zbudowanie międzysektorowej współpracy na rzecz obszaru rewitalizacji</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. <i>Integracja i aktywizacja społeczna osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. <i>Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców bazującej na lokalnym dziedzictwie</i> CEL REWITALIZACJI 2. <i>Poprawa warunków życia mieszkańców</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. <i>Kształtowanie funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej oraz ochrona środowiska naturalnego</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. <i>Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych</i>
Typ projektu według SzOOP	TYP A – przebudowa, rozbudowa, modernizacja, adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne. TYP C – działania prowadzące do ożywienia gospodarczego rewitalizowanych obszarów. TYP D – zagospodarowanie (przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja) przestrzeni publicznej na cele społeczne (np. place, skwery, parki, drogi rowerowe). TYP E – modernizacje, renowacje budynków użyteczności publicznej poprawiające ich estetykę zewnętrzną.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: <ul style="list-style-type: none"> - rozwój oraz poprawa dostępności do infrastruktury społecznej; - efektywne wykorzystanie budynków będących w zasobach gminy na cele społeczne i kulturalne; - zwiększenie jakości i rozszerzenie oferty usług w zakresie kultury, edukacji i spędzania czasu wolnego; - poprawa jakości i rozszerzenie oferty usług publicznych o charakterze społecznym; - stworzenie bezpiecznej, estetycznej przestrzeni publicznej służącej mieszkańcom; - ochrona, zabezpieczenie i udostępnienie zasobu dziedzictwa kulturowego; - ochrona środowiska naturalnego i ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń; - aktywizacja społeczna, integracja i wzmocnienie więzi społecznych mieszkańców; - włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem; - zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne; - rozwój przedsiębiorczości mieszkańców; - wzrost tożsamości lokalnej. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach. 3) Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach. 4) Liczba osób korzystających z obiektów/przestrzeni objętych wsparciem. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>

	przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.
--	---

Tabela 9 Projekt podstawowy nr 2

Nazwa projektu	<i>Adaptacja budynku „byłych warsztatów szkolnych” na działce nr 456/20 w m. Łysa Góra i przeznaczenie obiektu na zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej i wspierania osób niepełnosprawnych</i>		
Lokalizacja	obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2018–2023
Szacowana wartość	2,5 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR), budżet państwa, budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań oraz efektywność oddziaływania na obszar rewitalizacji oraz na realizację celów rewitalizacji	<p>Zakres rzeczowy projektu obejmuje przebudowę, rozbudowę, modernizację i adaptację oraz renowację wraz z poprawą estetyki zewnętrznej budynku „byłych warsztatów szkolnych” w Łysej Górze przy Technikum Ceramicznym z przeznaczeniem na cele społeczne, w tym m.in. zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej i wspierania osób niepełnosprawnych, np. Zakład Aktywności Zawodowej, Warsztat Terapii Zajęciowej czy placówka zapewniająca aktywizację seniorów np. Dzienny Dom/Klub Senior.</p> <p>Proponowane działania inwestycyjne to m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ modernizacja energetyczna budynku w tym modernizacja kotłowni wraz z modernizacją c.o.; ▪ ocieplenie budynku i elewacja zewnętrzna; ▪ docieplenie stropu zewnętrznego i stropu nad nieogrzewanym poddaszem; ▪ remont i wyposażenie pomieszczeń; ▪ remont i wykonanie nowych instalacji wewnętrznych w tym klimatyzacji; ▪ zagospodarowanie terenu (teren rekreacyjny); ▪ wymiana oświetlenia LED. 		
Podmioty realizujące projekt	Starostwo Powiatowe w Brzesku		
Grupy docelowe	mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy		
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<p>CEL REWITALIZACJI 1. <i>Zbudowanie międzysektorowej współpracy na rzecz obszaru rewitalizacji</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. <i>Integracja i aktywizacja społeczna osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. <i>Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców bazującej na lokalnym dziedzictwie</i></p> <p>CEL REWITALIZACJI 2. <i>Poprawa warunków życia mieszkańców</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. <i>Kształtowanie funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej oraz ochrona środowiska naturalnego</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. <i>Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych</i></p>		
Typ projektu według SzOOP	<p>TYP A – przebudowa, rozbudowa, modernizacja, adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele społeczne.</p> <p>TYP E – modernizacje, renowacje budynków użyteczności publicznej poprawiające ich estetykę zewnętrzną.</p>		
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	<p>Prognozowane rezultaty planowanych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój oraz poprawa dostępności do infrastruktury społecznej; - efektywne wykorzystanie budynków będących w zasobach gminy na cele społeczne i kulturalne; 		

<p>w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie jakości i rozszerzenie oferty usług w zakresie kultury, edukacji i spędzania czasu wolnego; - poprawa jakości i rozszerzenie oferty usług publicznych o charakterze społecznym; - stworzenie bezpiecznej, estetycznej przestrzeni publicznej służącej mieszkańcom; - ochrona, zabezpieczenie i udostępnienie zasobu dziedzictwa kulturowego; - ochrona środowiska naturalnego i ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń; - aktywizacja społeczna, integracja i wzmocnienie więzi społecznych mieszkańców; - włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem; - zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne; - rozwój przedsiębiorczości mieszkańców; - wzrost tożsamości lokalnej. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach. 3) Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach. 4) Liczba osób korzystających z obiektów/przestrzeni objętych wsparciem. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
--	---

Tabela 10 Projekt podstawowy nr 3

Nazwa projektu	<i>Ograniczenie niskiej emisji</i>		
Lokalizacja	Gmina Dębno (w tym obszar rewitalizacji)	Okres realizacji	2016–2020
Szacowana wartość	3 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR), budżet państwa, budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań oraz efektywność oddziaływania na obszar rewitalizacji oraz na realizację celów rewitalizacji	<p>Działanie skierowane jest na wymianę starych kotłów, pieców, urządzeń grzewczych na paliwa stałe wraz z wykonaniem wewnętrznych instalacji w budynku niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania nowego systemu ogrzewania. Wsparcie będzie udzielone na inwestycje w źródła ciepła wykorzystujące paliwa stałe oraz w źródła ciepła spalające biomasę lub wykorzystujące paliwa gazowe.</p> <p>Przedmiotem projektu jest wymiana ok. 200 szt. źródeł ciepła na wysokosprawne i bardziej ekologiczne kotły i piece oraz prace przystosowawcze instalacji wewnętrznej w budynkach mieszkalnych zlokalizowanych na terenie Gminy Dębno.</p> <p>Dodatkowo zostanie przeprowadzona kampania edukacyjno-informacyjna dotycząca promowania odnawialnych źródeł energii, edukująca i podnosząca świadomość ekologiczną mieszkańców, dotycząca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oszczędności zasobów naturalnych, - obniżenia niskiej emisji, - poprawy efektywności energetycznej. 		

Podmioty realizujące projekt	Gmina Dębno, podmioty prywatne
Grupy docelowe	mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	CEL REWITALIZACJI 2. <i>Poprawa warunków życia mieszkańców</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. <i>Kształtowanie funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej oraz ochrona środowiska naturalnego</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. <i>Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych</i>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Prognozowane rezultaty planowanych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń, - ograniczenie negatywnego wpływu na obszary cenne przyrodniczo, - podniesienie świadomości ekologicznej, - poprawa jakości życia mieszkańców. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Liczba osób objętych wsparciem. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>

Tabela 11 Projekt podstawowy nr 4

Nazwa projektu	<i>Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców – kompleksowe wsparcie dla przedsiębiorców i osób zamierzających założyć działalność gospodarczą</i>		
Lokalizacja	Gmina Dębno (w tym obszar rewitalizacji)	Okres realizacji	2017–2026
Szacowana wartość	1 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFS), budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań oraz efektywność oddziaływania na obszar rewitalizacji oraz na realizację celów rewitalizacji	<p>Przedmiotowy zakres projektu obejmuje stworzenie kompleksowego systemu usług informacyjno-doradczych dla przedsiębiorców oraz osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą. Projekt zakłada w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. świadczenie usług informacyjnych i doradczych dotyczących zakładania i prowadzenia działalności gospodarczych (m.in. usługa doradztwa-asysty); 2. propagowanie i wspieranie przedsięwzięć o charakterze innowacyjnym, wpisujących się w szczególności w cele strategii rozwoju regionu i kraju; 3. wspieranie ginących zawodów; 4. promowanie postaw przedsiębiorczych; 5. utworzenie systemu zachęt i ulg dla inwestorów; 6. organizację warsztatów, szkoleń, prelekcji i innych; 7. kreowanie forum współpracy z różnymi instytucjami. 		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Dębno, partnerzy społeczni i gospodarczy		

Grupy docelowe	mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	CEL REWITALIZACJI 1. <i>Zbudowanie międzysektorowej współpracy na rzecz obszaru rewitalizacji</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. <i>Integracja i aktywizacja społeczna osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. <i>Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców bazującej na lokalnym dziedzictwie</i>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: <ul style="list-style-type: none"> – pobudzenie i zwiększenie przedsiębiorczości mieszkańców, – aktywizacja społeczna i zawodowa osób pozostających bez pracy; – zmniejszenie liczby bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej; – poprawa jakości i rozszerzenie oferty usług publicznych o charakterze społecznym; – stworzenie atrakcyjnych warunków do inwestowania przez przedsiębiorstwa; – rozwój gospodarczy gminy (w tym obszaru rewitalizacji). <i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach. 3) Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach. 4) Liczba osób korzystających z obiektów/przestrzeni objętych wsparciem. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</i></p>

Tabela 12 Projekt podstawowy nr 5

Nazwa projektu	<i>Szkoła przyszłości</i>		
Lokalizacja	Gmina Dębno (w tym obszar rewitalizacji)	Okres realizacji	2016–2020
Szacowana wartość	1,5 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFS), środki krajowe, budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań oraz efektywność oddziaływania na obszar rewitalizacji oraz na realizację celów rewitalizacji	Zakres projektu obejmuje m.in.: rozwój kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli (porozumiewanie się w językach obcych, kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, kompetencje informatyczne, umiejętność uczenia się, kompetencje społeczne, inicjatywność i przedsiębiorczość), zajęcia pozalekcyjne dodatkowe i wyrównawcze, zakup sprzętu TIK, organizacja wyjazdów edukacyjnych, kształcenie kadry dydaktycznej (podniesienia kompetencji cyfrowych nauczycieli, doskonalenia umiejętności i kompetencji nauczycieli w obszarze przedmiotów przyrodniczych i matematyki związanych z wykorzystaniem nauczania opartego na metodzie eksperymentu).		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Dębno		
Grupy docelowe	mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy (szczególnie dzieci i młodzież)		

<p>Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>CEL REWITALIZACJI 1. <i>Zbudowanie międzysektorowej współpracy na rzecz obszaru rewitalizacji</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. <i>Integracja i aktywizacja społeczna osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. <i>Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców bazującej na lokalnym dziedzictwie</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty planowanych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podniesienie kompetencji kluczowych uczniów i wyrównanie ich szans edukacyjnych; - poprawa jakości usług publicznych w zakresie edukacji na obszarze rewitalizacji; - aktywizacja społeczna ludzi młodych; - podniesienie jakości edukacji w placówkach szkolnych. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Liczba osób objętych wsparciem. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>

Tabela 13 Projekt podstawowy nr 6

<p>Nazwa projektu</p>	<p><i>Kultywacja dorobku historycznego i artystycznego Gminy Dębno – budowanie tożsamości miejsca</i></p>		
<p>Lokalizacja</p>	<p>Gmina Dębno (w obszar rewitalizacji)</p>	<p>Okres realizacji</p>	<p>2017–2026</p>
<p>Szacowana wartość</p>	<p>0,3 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania</p>	<p>środki UE (EFS), budżet gminy</p>
<p>Zakres rzeczowy realizowanych zadań oraz efektywność oddziaływania na obszar rewitalizacji oraz na realizację celów rewitalizacji</p>	<p>Przedmiot projektu obejmuje działania edukacyjno-animacyjne, stymulujące kreatywność i aktywizujące twórczo uczestników, które są skierowane i dostosowane do szerokiego grona odbiorców w każdym wieku, w tym osób niepełnosprawnych i z dysfunkcjami, wykorzystując potencjały obszaru rewitalizacji – tradycje ceramiczne, artystyczne i rzemieślnicze, działalność Spółdzielni Wyrobów Ceramicznych „Kamionka”, wydarzenia historyczne, w celu ułatwienie dostępu do kultury i edukacji przez całe życie. Działania prowadzone będą w sposób umożliwiający uczestnikom rozwijanie zdolności, umiejętności i wiedzy. Forma realizacji zajęć, warsztatów, wydarzeń oparta będzie na interakcji, wykorzystując odpowiednie metody i narzędzia edukacyjne, np. eksperymenty artystyczne, nowe technologie i media. Jednym z głównych założeń projektu jest wspieranie zadań umożliwiających uczestnictwo oraz integrację przedstawicieli różnych grup społecznych i wiekowych, osób z niepełnosprawnościami, grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. W tym celu nawiązana zostanie również współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz obszaru rewitalizacji, a także skoordynowanie projektu pomiędzy szkołami, instytucjami kultury, czy placówkami opiekuńczymi, którego celem będzie stworzenie spójnej oferty edukacyjno-kulturalnej przyczyniającej się do rozwoju i wzmocnienia kapitału społecznego oraz społecznej rewitalizacji.</p>		
<p>Podmioty realizujące projekt</p>	<p>Gmina Dębno, organizacje pozarządowe, Dębińskie Centrum Kultury</p>		

Grupy docelowe	mieszkańcy gminy (w tym mieszkańcy obszaru rewitalizacji), w szczególności osoby wykluczone lub zagrożone marginalizacją
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	CEL REWITALIZACJI 1. <i>Zbudowanie międzysektorowej współpracy na rzecz obszaru rewitalizacji</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. <i>Integracja i aktywizacja społeczna osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. <i>Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców bazującej na lokalnym dziedzictwie</i> CEL REWITALIZACJI 2. <i>Poprawa warunków życia mieszkańców</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. <i>Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych</i>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty planowanych działań to: <ul style="list-style-type: none"> - rozwój aktywności społecznej mieszkańców i zaangażowania w sprawy lokalne; - włączenie społeczne osób wykluczonych społecznie i/lub zagrożonych ubóstwem; - zwiększenie udziału w życiu społecznym osób starszych i niepełnosprawnych; - wzmocnienie więzi społecznych mieszkańców; - zapewnienie atrakcyjnych możliwości spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców; - efektywne wykorzystanie tradycji i produktów lokalnych do integracji międzypokoleniowej mieszkańców; - wzrost tożsamości lokalnej. <i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i> 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Liczba osób objętych wsparciem. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.

Tabela 14 Projekt podstawowy nr 7

Nazwa projektu	<i>Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem i ubóstwem – aktywizacja społeczna i zawodowa</i>		
Lokalizacja	Gmina Dębno (w tym obszar rewitalizacji)	Okres realizacji	2017–2026
Szacowana wartość	0,3 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFS), budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań oraz efektywność oddziaływania na obszar rewitalizacji oraz na realizację celów rewitalizacji	Projekt dotyczy kompleksowego wsparcia na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W trakcie projektu wykorzystane zostaną różne instrumenty aktywizacji o charakterze społecznym, zawodowym czy edukacyjnym, których dobór będzie uzależniony od indywidualnych potrzeb osób i rodzin objętych wsparciem, takich jak: 1) identyfikacja indywidualnych potrzeb oraz potencjałów uczestnika; 2) usługi aktywnej integracji, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - praca socjalna; - inicjatywy przygotowujące do podjęcia zatrudnienia np. staże, praktyki zawodowe, wolontariat; - subsydiowane zatrudnienie, zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy; 		

	<ul style="list-style-type: none"> - zatrudnienie wspierane, wspomagane, usługi trenera zatrudnienia wspieranego oraz inne usługi ułatwiające adaptację pracownika w środowisku pracy; - poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne; - trening kompetencji i umiejętności społecznych; - poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy; - kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji; - oddziaływanie na uczestników oraz otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wzmacniające lub odbudowujące naturalne systemy wsparcia, takie jak rodzina i lokalna społeczność, obejmujące np.: mediacje, terapie rodzinne, poradnictwo rodzinne. <p>Celem działania jest aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poprzez poprawę oraz wzmocnienie ich szans na zatrudnienie. Bardzo ważnym elementem będzie objęcie wsparciem otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, co wpłynie na zwiększenie skuteczności podejmowanych działań.</p> <p>W celu zwiększenia efektywności i kompleksowości oferowanego wsparcia istotna będzie współpraca różnych podmiotów działających na rzecz włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa.</p> <p>W pierwszej kolejności wsparciem zostaną objęte osoby wykluczone społecznie z terenów objętych rewitalizacją oraz sołectw, w których występowała największa koncentracja problemów społecznych.</p>
<p>Podmioty realizujące projekt</p>	<p>Gmina Dębno, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno, organizacje pozarządowe</p>
<p>Grupy docelowe</p>	<p>mieszkańcy gminy (w tym mieszkańcy obszarów rewitalizacji)</p>
<p>Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>CEL REWITALIZACJI 1. <i>Zbudowanie międzysektorowej współpracy na rzecz obszaru rewitalizacji</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. <i>Integracja i aktywizacja społeczna osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. <i>Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców bazującej na lokalnym dziedzictwie</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty planowanych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją; – aktywizacja społeczna i zawodowa osób pozostających bez pracy; – zmniejszenie liczby bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej; – pobudzenie i zwiększenie aktywności społecznej; – poprawa jakości i rozszerzenie oferty usług publicznych o charakterze społecznym. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. 2) Liczba osób objętych wsparciem. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</i></p>

Tabela 15 Logiczne powiązania przedsięwzięć rewitalizacyjnych z treścią programu rewitalizacji (przedsięwzięcia, czynniki i przyczyny degradacji, potencjały obszaru, kierunki działań i cele rewitalizacji)

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Czynniki degradacji obszaru rewitalizacji, na które odpowiada przedsięwzięcie	Potencjały obszaru, które rozwija przedsięwzięcie	Cele rewitalizacji	Kierunki działań
1.	Wieloaspektowa rewitalizacja na terenie obszaru rewitalizacji Gminy Dębno w celu poprawy jakości życia mieszkańców	<p>Obszary tematyczne:</p> <p><i>Sfera społeczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Niekorzystna struktura demograficzna z wyższym udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym i niższym udziałem w wieku przedprodukcyjnym. – Wysoki poziom zagrożenia patologiami społecznymi (najczęstsze powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej to bezrobocie i ubóstwo). – Niedostateczna liczba organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji w porównaniu do wartości dla gminy. – Niewystarczająca aktywność społeczna i integracja mieszkańców, prowadząca do słabego zaangażowania w sprawy lokalne i małej liczby „oddolnych” inicjatyw lokalnych. <p><i>Sfera gospodarcza</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Niedostateczny poziom przedsiębiorczości mieszkańców. – Brak kompleksowego systemu wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców. – Niższa liczba nowo rejestrowanych działalności gospodarczych od średniej dla gminy. – Niedostateczny dostęp do punktów handlowo-usługowych. <p><i>Sfera przestrzenno-funkcjonalna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Niedostateczna ilość publicznych przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowych i sportowych. – Niedostateczny stan techniczny oraz niefunkcjonalny układ części infrastruktury drogowej. – Brak mieszkań socjalnych. – Niewystarczający i częściowo będący w złym stanie technicznym system oświetlenia ulicznego. – Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna. – Niedostateczne wyposażenie przestrzeni publicznych w elementy małej architektury oraz infrastrukturę społeczną. – Bariery architektoniczne dla osób starszych oraz niepełnosprawnych w przestrzeniach publicznych i budynkach użyteczności publicznej. – Niski wskaźnik wyposażenia obszaru w infrastrukturę wodociągową. – Niski wskaźnik wyposażenia obszaru w infrastrukturę kanalizacyjną. <p><i>Sfera techniczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Niedostatecznie wykorzystany budynek komunalny w Dołach oraz budynek starej poczty w Łysej Górze. – Niska efektywność energetyczna części budynków użyteczności publicznej. – Nieodpowiednie warunki techniczne części bazy sportowej i rekreacyjnej. – Znaczna ilość przestarzałych instalacji grzewczych zarówno w budynkach jednorodzinnych jak również w budynkach użyteczności publicznej. <p><i>Sfera środowiskowa</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Przekroczenie standardów jakości powietrza. – Niższy udział terenów zieleni urządzonej w ogólnej powierzchni 	<p>Obszary tematyczne:</p> <p><i>Sfera społeczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Niższy poziom bezrobocia w porównaniu do średniej dla gminy. – Niższy od średniej dla gminy odsetek mieszkańców korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem. – Dobry stan bezpieczeństwa publicznego i porządku publicznego (niższa liczba stwierdzonych przestępstw w porównaniu do średniej powiatu, województwa i kraju). – Izba pamięci w Łysej Górze upamiętniająca bogaty dorobek artystyczny i historyczny miejscowości. <p><i>Sfera gospodarcza</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Tradycje ceramiczne – Spółdzielnia Wyrobów Ceramicznych „Kamionka”. <p><i>Sfera przestrzenno-funkcjonalna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Położenie w niedalekiej odległości od ważnych szlaków komunikacyjnych: drogi krajowej 94, 75 oraz autostrady A4. – Istnienie przestrzeni publicznej przeznaczonej pod zagospodarowanie na cele społeczne i kulturalne. <p><i>Sfera techniczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Istnienie budynków z możliwością przeznaczenia na cele społeczne, kulturalne i gospodarcze. <p><i>Sfera środowiskowa</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Położenie na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wschodniego Pogórza Wiśnickiego. 	<p>1. Zbudowanie międzysektorowej współpracy na rzecz obszaru rewitalizacji</p> <p>2. Poprawa warunków życia mieszkańców</p>	<p>1.1. Integracja i aktywizacja społeczna osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</p> <p>1.2. Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców bazującej na lokalnym dziedzictwie</p> <p>2.1. Kształtowanie funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej oraz ochrona środowiska naturalnego</p> <p>2.2. Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych</p>

		<p>terenu w porównaniu do średniej dla gminy.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Niedostateczna edukacja ekologiczna i świadomość proekologiczna mieszkańców. 			
2.	<p><i>Adaptacja budynku „byłych warsztatów szkolnych” na działce nr 456/20 w m. Lysa Góra i przeznaczenie obiektu na zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej i wspierania osób niepełnosprawnych</i></p>	<p>Obszary tematyczne:</p> <p><i>Sfera społeczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Niekorzystna struktura demograficzna z wyższym udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym i niższym udziałem w wieku przedprodukcyjnym. – Wysoki poziom zagrożenia patologiami społecznymi (najczęstsze powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej to bezrobocie i ubóstwo). – Niewystarczająca aktywność społeczna i integracja mieszkańców, prowadząca do słabego zaangażowania w sprawy lokalne i małej liczby „oddolnych” inicjatyw lokalnych. <p><i>Sfera przestrzenno-funkcjonalna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Niedostateczna ilość publicznych przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowych i sportowych. – Bariery architektoniczne dla osób starszych oraz niepełnosprawnych w przestrzeniach publicznych i budynkach użyteczności publicznej. <p><i>Sfera techniczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Niska efektywność energetyczna części budynków użyteczności publicznej. – Znaczna ilość przestarzałych instalacji grzewczych zarówno w budynkach jednorodzinnych jak również w budynkach użyteczności publicznej. <p><i>Sfera środowiskowa</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Przekroczenie standardów jakości powietrza. 	<p>Obszary tematyczne:</p> <p><i>Sfera przestrzenno-funkcjonalna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Istnienie przestrzeni publicznej przeznaczonej pod zagospodarowanie na cele społeczne i kulturalne. <p><i>Sfera techniczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Istnienie budynków z możliwością przeznaczenia na cele społeczne, kulturalne i gospodarcze. 	<p>1. Zbudowanie międzysektorowej współpracy na rzecz obszaru rewitalizacji</p> <p>2. Poprawa warunków życia mieszkańców</p>	<p>1.1. Integracja i aktywizacja społeczna osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</p> <p>1.2. Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców bazującej na lokalnym dziedzictwie</p> <p>2.1. Kształtowanie funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej oraz ochrona środowiska naturalnego</p> <p>2.2. Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych</p>
3.	<p><i>Ograniczenie niskiej emisji</i></p>	<p>Obszary tematyczne:</p> <p><i>Sfera techniczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Niska efektywność energetyczna części budynków użyteczności publicznej. – Znaczna ilość przestarzałych instalacji grzewczych zarówno w budynkach jednorodzinnych jak również w budynkach użyteczności publicznej. <p><i>Sfera środowiskowa</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Przekroczenie standardów jakości powietrza. – Niedostateczna edukacja ekologiczna i świadomość proekologiczna mieszkańców. 	<p>Obszary tematyczne:</p> <p><i>Sfera środowiskowa</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Położenie na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wschodniego Pogórza Wiśnickiego. 	<p>2. Poprawa warunków życia mieszkańców</p>	<p>2.1. Kształtowanie funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej oraz ochrona środowiska naturalnego</p> <p>2.2. Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych</p>
4.	<p><i>Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców – kompleksowe wsparcie dla przedsiębiorców i osób zamierzających założyć działalność gospodarczą</i></p>	<p>Obszary tematyczne:</p> <p><i>Sfera społeczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Znaczący udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych – zjawisko wyuczonej bezradności. – Wysoki poziom zagrożenia patologiami społecznymi (najczęstsze powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej to bezrobocie i ubóstwo). <p><i>Sfera gospodarcza</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Niedostateczny poziom przedsiębiorczości mieszkańców. – Brak kompleksowego systemu wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców. – Niższa liczba nowo rejestrowanych działalności gospodarczych od średniej dla gminy. 	<p>Obszary tematyczne:</p> <p><i>Sfera społeczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Niższy poziom bezrobocia w porównaniu do średniej dla gminy. – Niższy od średniej dla gminy odsetek mieszkańców korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem. <p><i>Sfera gospodarcza</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Tradycje ceramiczne – Spółdzielnia Wyrobów Ceramicznych „Kamionka”. 	<p>1. Zbudowanie międzysektorowej współpracy na rzecz obszaru rewitalizacji</p>	<p>1.1. Integracja i aktywizacja społeczna osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</p> <p>1.2. Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców bazującej na lokalnym dziedzictwie</p>

5.	<i>Szkoła przyszłości</i>	<p>Obszary tematyczne: <i>Sfera społeczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Niedostosowane kompetencje i kwalifikacje mieszkańców do potrzeb rynku pracy. – Niewystarczający poziom uzyskiwanych wyników z egzaminu w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Łysej Górze (Gimnazjum Specjalne). – Niewystarczająca aktywność społeczna i integracja mieszkańców, prowadząca do słabego zaangażowania w sprawy lokalne i małej liczby „oddolnych” inicjatyw lokalnych. 	<p>Obszary tematyczne: <i>Sfera społeczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Wysoki kapitał ludzi młodych - wysoka jakość kształcenia i poziom nauczania dzieci w Szkole Podstawowej w Łysej Górze i w Gimnazjum Publicznym w Łysej Górze. 	<p>1. Zbudowanie międzysektorowej współpracy na rzecz obszaru rewitalizacji</p>	<p>1.1. Integracja i aktywizacja społeczna osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</p> <p>1.2. Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców bazującej na lokalnym dziedzictwie</p>
6.	<i>Kultywacja dorobku historycznego i artystycznego Gminy Dębno – budowanie tożsamości miejsca</i>	<p>Obszary tematyczne: <i>Sfera społeczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Niekorzystna struktura demograficzna z wyższym udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym i niższym udziałem w wieku przedprodukcyjnym . – Niewystarczająca aktywność społeczna i integracja mieszkańców, prowadząca do słabego zaangażowania w sprawy lokalne i małej liczby „oddolnych” inicjatyw lokalnych. <p><i>Sfera gospodarcza</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Niedostateczny poziom przedsiębiorczości mieszkańców. 	<p>Obszary tematyczne: <i>Sfera społeczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Izba pamięci w Łysej Górze upamiętniająca bogaty dorobek artystyczny i historyczny miejscowości. <p><i>Sfera gospodarcza</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Tradycje ceramiczne – Spółdzielnia Wyrobów Ceramicznych „Kamionka”. 	<p>1. Zbudowanie międzysektorowej współpracy na rzecz obszaru rewitalizacji</p> <p>2. Poprawa warunków życia mieszkańców</p>	<p>1.1. Integracja i aktywizacja społeczna osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</p> <p>1.2. Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców bazującej na lokalnym dziedzictwie</p> <p>2.2. Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych</p>
7.	<i>Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem i ubóstwem – aktywizacja społeczna i zawodowa</i>	<p>Obszary tematyczne: <i>Sfera społeczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Znaczący udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych – zjawisko wyuczonej bezradności. – Niedostosowane kompetencje i kwalifikacje mieszkańców do potrzeb rynku pracy. – Wysoki poziom zagrożenia patologiami społecznymi (najczęstsze powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej to bezrobocie i ubóstwo) 	<p>Obszary tematyczne: <i>Sfera społeczna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Niższy poziom bezrobocia w porównaniu do średniej dla gminy. – Niższy od średniej dla gminy odsetek mieszkańców korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem. 	<p>1. Zbudowanie międzysektorowej współpracy na rzecz obszaru rewitalizacji</p>	<p>1.1. Integracja i aktywizacja społeczna osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</p> <p>1.2. Wspieranie aktywności społecznej i przedsiębiorczości mieszkańców bazującej na lokalnym dziedzictwie</p>

Źródło: Opracowanie własne

2.2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć

Uzupełnieniem listy podstawowych projektów rewitalizacyjnych jest charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych (tabela 16), realizujących określone kierunki działań, które mają na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Należy również zaznaczyć, że wzmacniają one zaplanowane efekty procesu rewitalizacji w odniesieniu do rozwoju społeczno-gospodarczego całej gminy.

Tabela 16 Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Charakterystyka tematyczna przedsięwzięcia	Powiązanie z celami rewitalizacji i kierunkami działań	Potrzeby rewitalizacyjne
1.	<p><i>Organizacja cyklicznych wydarzeń i/lub rozwój działalności społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej, rekreacyjnej i edukacyjnej na rzecz różnych grup interesariuszy rewitalizacji wraz ze wspieraniem „mikro” inicjatyw lokalnych (szczególnie w partnerstwach)</i></p>	<p>Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje organizację i rozszerzenie oferty działań kulturalnych, edukacyjnych, sportowych, rekreacyjnych (szczególnie w obiektach/przestrzeniach rewitalizowanych) na rzecz społeczności lokalnej. Ponadto przewiduje się stworzenie kompleksowego systemu wsparcia i współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz obszaru rewitalizacji, przyczyniającego się do eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych związanych z niedostateczną aktywnością i integracją mieszkańców, a także z patologiami społecznymi. W ramach przedsięwzięcia organizowane będą m.in. imprezy kulturalne i sportowe, zajęcia oraz warsztaty artystyczne i sportowe, wystawy malarskie i fotograficzne, konkursy, przeglądy i festyny, a także inne działania inspirujące rozwój życia kulturalnego czy popularyzacji amatorskiej twórczości ludowej.</p>	<p>cel rewitalizacji 1. kierunek działania 1.1. kierunek działania 1.2.</p>	<p><i>Kompleksowe wsparcie osób wykluczonych społecznie i/lub zagrożonych ubóstwem oraz zwiększenie oferty kulturalnej.</i></p> <p><i>Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji w działaniu na rzecz obszaru rewitalizacji.</i></p>
2.	<p><i>Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</i></p>	<p>Projekt zakłada m.in.: współpracę Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, organizacji pozarządowych. Planuje się podjęcie działań, które będą wdrażały różnorodne programy służące aktywizacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych ubóstwem za pomocą instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej i edukacyjnej. Zadania te mają na celu m.in. podniesienie kwalifikacji zawodowych, poszerzanie wiedzy i umiejętności, aktywizacji zawodowej, przywrócenie zdolności do prawidłowego wypełniania ról społecznych.</p>	<p>cel rewitalizacji 1. kierunek działania 1.1. kierunek działania 1.2.</p>	<p><i>Przeciwdziałanie bezrobociu i wzrost kompetencji i kwalifikacji mieszkańców.</i></p> <p><i>Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji w działaniu na rzecz obszaru rewitalizacji.</i></p> <p><i>Zwiększenie przedsiębiorczości oraz wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców.</i></p>

3.	<i>Integracja międzypokoleniowa i organizacja czasu wolnego osobom starszym</i>	W ramach przedsięwzięcia planuje się organizację czasu wolnego dla mieszkańców w każdym wieku. W związku z modernizacją budynku komunalnego i OSP w Dołach istotne jest wprowadzenie zajęć edukacyjnych, warsztatowych i artystycznych.	cel rewitalizacji 1. kierunek działania 1.1. kierunek działania 1.2. cel rewitalizacji 2. kierunek działania 2.2.	<i>Zapewnianie udziału w życiu społecznym seniorom i osobom niepełnosprawnym.</i>
4.	<i>Podniesienie poziomu świadczonych usług z zakresu administracji publicznej, edukacji, informacji przestrzennej i ochrony zdrowia</i>	Wdrożenie rozwiązań poprawiających efektywność zarządzania usługami dziedzinowymi. Realizacja wpłynie na poziom i jakość obsługi interesanta, co przełoży się na pozytywne nastawienie mieszkańców do instytucji publicznych. Zastosowane e-usługi usprawnią składanie wniosków, rejestrację, sprawdzanie statusu spraw itp.	cel rewitalizacji 2. kierunek działania 2.2.	<i>Wyrównanie szans edukacyjnych i stworzenie możliwości do rozwoju ludzi młodych.</i> <i>Poprawa dostępności oraz jakości usług publicznych.</i>
5.	<i>Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury drogowej i komunalnej oraz tworzenie atrakcyjnych miejsc i przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji</i>	Zakres tematyczny przedsięwzięcia przewiduje budowę, rozbudowę, modernizację sieci infrastruktury komunalnej, przede wszystkim sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, wykonanie oświetlenia wzdłuż drogi w miejscowości Doły i Łysa Góra oraz ciągów pieszych (zwłaszcza ułatwiających dostęp do rewitalizowanych obiektów i zwiększających bezpieczeństwo). Jednym z elementów jest również zagospodarowanie terenów zieleni oraz miejsc wypoczynku, sportu, rekreacji, służących aktywności mieszkańców. W związku z tym obejmuje również m.in.: zagospodarowanie i modernizację zdegradowanych przestrzeni publicznych, przebudowę i/lub remont wraz z doposażeniem istniejących obiektów sportowych i rekreacyjnych na rzecz różnych grup interesariuszy rewitalizacji (w tym dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych).	cel rewitalizacji 2. kierunek działania 2.1. kierunek działania 2.2.	<i>Poprawa dostępności oraz jakości usług publicznych.</i> <i>Uporządkowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności mieszkańców.</i> <i>Zwiększenie funkcjonalności układów komunikacyjnych z uwzględnieniem preferencji dla ruchu pieszego i rowerowego.</i> <i>Uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej dla użytkowników obszaru.</i>

				<i>Zachowanie i uporządkowanie terenów zieleni służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców.</i>
6.	<i>Ochrona środowiska poprzez zmniejszanie niskiej emisji i termomodernizację budynków użyteczności publicznej</i>	Projekt obejmować będzie m.in.: modernizację istniejących instalacji grzewczych w budynkach użyteczności publicznej oraz domach mieszkańców, wymianę źródeł grzewczych, poprawę efektywności energetycznej oraz wymianę systemów odnawialnych źródeł energii – montaż systemów OZE (m.in. pompy ciepła, kolektory do ogrzewania wody użytkowej, panele fotowoltaiczne) na budynkach i terenach wchodzących w zakres projektu. Istotnym elementem projektu będzie uświadamianie społeczeństwa z zakresu ochrony środowiska i ekologii.	cel rewitalizacji 2. działania 2.1. kierunek działania 2.2.	<i>Modernizacja oraz przebudowa obiektów użyteczności publicznej.</i> <i>Ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń.</i> <i>Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.</i>
7.	<i>Tworzenie i promowanie produktów lokalnych bazując na działalności ceramicznej i ich sprzedaż</i>	Zakres rzeczowy obejmuje promowanie i potrzymanie tradycji ceramicznych. Przedsięwzięcie ma na celu zachowania działalności artystycznej i historii miejsca, a także sprzedaż lokalnych produktów – wyroby ceramiczne, przetwory warzywno-owocowe.	cel rewitalizacji 1. kierunek działania 1.1. kierunek działania 1.2.	<i>Zwiększenie przedsiębiorczości oraz wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców.</i> <i>Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji, bazującego na zasobach lokalnych.</i>

Źródło: Opracowanie własne

2.3. Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Dębno na lata 2016–2026 ma charakter kompleksowy, dlatego że podczas programowania działań rewitalizacyjnych zastosowano mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym dokumentem. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020* w odniesieniu do projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w celu osiągnięcia efektu synergii efektów w oddziaływaniu na obszar rewitalizacji zapewniona została ich komplementarność w różnych wymiarach, tj. przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania. Ponadto wszystkie założenia dokumentu wykazują się wewnętrzną spójnością, kompleksowością i koncentracją.

WEWNĘTRZNA SPÓJNOŚĆ ORAZ KOMPLEKSOWOŚĆ DOKUMENTU

Wszystkie projekty rewitalizacyjne (podstawowe oraz uzupełniające) wynikają ze zdiagnozowanych problemów, a także potrzeb mieszkańców i stanowią rozwinięcie potencjałów obszaru. Wewnętrzna spójność dokumentu wykazana została w tabeli 17, gdzie przedstawione zostały określone na podstawie pogłębionej diagnozy obszaru – problemy i potrzeby rewitalizacyjne, odpowiadające im cele rewitalizacji i kierunki działań oraz projekty podstawowe i przedsięwzięcia uzupełniające, które oddziałują kompleksowo na wszystkie sfery. Ponadto w tabeli 17 wykazano, że przedsięwzięcia rewitalizacyjne odpowiadają na zidentyfikowane problemy i przyczyny degradacji. Dzięki temu wskazane zostało powiązanie celów rewitalizacji z diagnozą obszaru rewitalizacji. Wszystkie kierunki działań oraz zaplanowane projekty rewitalizacyjne są zintegrowane i powiązane problemowo oraz odpowiadają na zidentyfikowane wspólne potrzeby (zawarte w tabeli 6). W związku z tym Gminny Program Rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy, tak aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego oraz środowiskowego.

Tabela 17 Wewnętrzna spójność dokumentu – potrzeby rewitalizacyjne wraz z odpowiadającymi im celami rewitalizacji i kierunkami działań oraz zaplanowanymi projektami podstawowymi i przedsięwzięciami uzupełniającymi

PROBLEMY	POTRZEBA REWITALIZACYJNA	CEL REWITALIZACJI	KIERUNKI DZIAŁANIA	PROJEKTY PODSTAWOWE	PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE
1. Wysoki poziom zagrożenia patologiami społecznymi (najczęstsze powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej to: bezrobocie i ubóstwo). 2. Brak mieszkań socjalnych.	<i>Kompleksowe wsparcie osób wykluczonych społecznie i/lub zagrożonych ubóstwem oraz zwiększenie oferty kulturalnej</i>	Cel rewitalizacji 1. Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 2.2.	1, 2, 4, 6, 7	1, 2, 3
1. Znaczący udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych – zjawisko wyuczony beznadziei. 2. Niedostosowane kompetencje i kwalifikacje mieszkańców do potrzeb rynku pracy. 3. Niedostateczny poziom przedsiębiorczości mieszkańców.	<i>Przeciwdziałanie bezrobociu oraz wzrost kompetencji i kwalifikacji mieszkańców</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	1, 2, 4, 5	2
1. Niedostateczna liczba organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji w porównaniu do wartości dla gminy. 2. Niewystarczająca aktywność społeczna i integracja mieszkańców, prowadząca do słabego zaangażowania w sprawy lokalne i małej liczby „oddolnych” inicjatyw lokalnych.	<i>Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji w działaniu na rzecz obszaru rewitalizacji</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	1, 6, 7	1, 3,
1. Niewystarczający poziom uzyskiwanych wyników z egzaminu w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Łysej Górze (Gimnazjum Specjalne).	<i>Wyrównanie szans edukacyjnych i stworzenie możliwości do rozwoju ludzi młodych</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2..	5	2
1. Niekorzystna struktura demograficzna z wyższym udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym i niższym udziałem w	<i>Zapewnianie udziału w życiu społecznym seniorom i osobom</i>	Cel rewitalizacji 1. Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 2.1.	1, 7	1, 3

<p>wieku przedprodukcyjnym .</p> <p>2. Bariery architektoniczne dla osób starszych oraz niepełnosprawnych w przestrzeniach publicznych i budynkach użyteczności publicznej.</p>	<p><i>niepełnosprawnym</i></p>		<p>Kierunek działania 2.2.</p>		
<p>1. Bariery architektoniczne dla osób starszych oraz niepełnosprawnych w przestrzeniach publicznych i budynkach użyteczności publicznej.</p> <p>2. Niski wskaźnik wyposażenia obszaru w infrastrukturę wodociągową.</p> <p>3. Niski wskaźnik wyposażenia obszaru w infrastrukturę kanalizacyjną.</p>	<p><i>Poprawa dostępności oraz jakości usług publicznych</i></p>	<p>Cel rewitalizacji 1.</p>	<p>Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.</p>	<p>1, 3</p>	<p>4, 5</p>
		<p>Cel rewitalizacji 2.</p>	<p>Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.</p>		
<p>1. Niedostateczny poziom przedsiębiorczości mieszkańców.</p> <p>2. Niższa liczba nowo rejestrowanych działalności gospodarczych od średniej dla gminy.</p>	<p><i>Zwiększenie przedsiębiorczości oraz wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców</i></p>	<p>Cel rewitalizacji 1.</p>	<p>Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.</p>	<p>1, 4, 7</p>	<p>2, 7</p>
<p>1. Brak kompleksowego systemu wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców.</p> <p>2. Niższa liczba nowo rejestrowanych działalności gospodarczych od średniej dla gminy.</p> <p>3. Niedostateczny dostęp do punktów handlowo –usługowych.</p>	<p><i>Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji, bazującego na zasobach lokalnych</i></p>	<p>Cel rewitalizacji 1.</p>	<p>Kierunek działania 1.2.</p>	<p>1, 3, 4, 6</p>	<p>2, 5, 7</p>
		<p>Cel rewitalizacji 2.</p>	<p>Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.</p>		

<ol style="list-style-type: none"> 1. Niedostateczna ilość publicznych przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowych i sportowych. 2. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna. 3. Niedostateczne wyposażenie przestrzeni publicznych w elementy małej architektury oraz infrastrukturę społeczną. 4. Nieodpowiednie warunki techniczne części bazy sportowej i rekreacyjnej. 	<p><i>Uporządkowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności mieszkańców</i></p>	<p>Cel rewitalizacji 2.</p>	<p>Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.3.</p>	<p>1</p>	<p>1, 5</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niedostateczny stan techniczny oraz niefunkcjonalny układ części infrastruktury drogowej. 2. Wysoki odsetek dróg nieutwardzonych w ogólnej długości dróg. 3. Niewystarczający i częściowo będący w złym stanie technicznym system oświetlenia ulicznego 	<p><i>Zwiększenie funkcjonalności układów komunikacyjnych z uwzględnieniem preferencji dla ruchu pieszego i rowerowego</i></p>	<p>Cel rewitalizacji 2.</p>	<p>Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.</p>	<p>1</p>	<p>5</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niedostatecznie wykorzystany budynek komunalny w Dołach oraz budynek starej poczty w Łysej Górze. 2. Niska efektywność energetyczna części budynków użyteczności publicznej. 3. Znaczna ilość przestarzałych instalacji grzewczych zarówno w budynkach jednorodzinnych jak również w budynkach użyteczności publicznej. 	<p><i>Modernizacja oraz przebudowa obiektów użyteczności publicznej</i></p>	<p>Cel rewitalizacji 2.</p>	<p>Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.</p>	<p>1, 2</p>	<p>4, 5, 6</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niski wskaźnik wyposażenia obszaru w infrastrukturę wodociągową. 2. Niski wskaźnik wyposażenia obszaru w infrastrukturę kanalizacyjną. 	<p><i>Uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej dla użytkowników obszaru</i></p>	<p>Cel rewitalizacji 1.</p>	<p>Kierunek działania 1.1.</p>	<p>1</p>	<p>5</p>
<p>Cel rewitalizacji 2.</p>	<p>Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.</p>				

<p>1. Znaczna ilość przestarzałych instalacji grzewczych zarówno w budynkach jednorodzinnych jak również w budynkach użyteczności publicznej.</p> <p>2. Przekroczenie standardów jakości powietrza.</p>	<p><i>Ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń</i></p>	<p>Cel rewitalizacji 2.</p>	<p>Kierunek działania 2.1.</p>	<p>3</p>	<p>6</p>
<p>1. Przekroczenie standardów jakości powietrza.</p> <p>2. Niedostateczna edukacja ekologiczna i świadomość proekologiczna mieszkańców.</p>	<p><i>Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców</i></p>	<p>Cel rewitalizacji 2.</p>	<p>Kierunek działania 2.1.</p>	<p>3</p>	<p>6</p>
<p>1. Niższy udział terenów zieleni urządzonej w ogólnej powierzchni terenu w porównaniu do średniej da gminy.</p>	<p><i>Zachowanie i uporządkowanie terenów zieleni służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców</i></p>	<p>Cel rewitalizacji 2.</p>	<p>Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.</p>	<p>1</p>	<p>5</p>

Źródło: Opracowanie własne

KONCENTRACJA PROGRAMU REWITALIZACJI

Wyznaczony obszar rewitalizacji jest terenem o szczególnej (w skali gminy) koncentracji problemów i zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej (tabela 6). Ponadto ma on istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, wynikające z faktu, iż obszar ten osiada dziedzictwo kulturowe w postaci tradycji i działalności ceramicznych oraz posiada niewykorzystane obiekty oraz przestrzeń publiczną mające istotne znaczenie z punktu widzenia wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej. Działania przewidziane do realizacji koncentrują się na terenach mających znaczenie dla społeczności lokalnych. Z jednej strony są to przestrzenie publiczne, z drugiej zaś – budynki użyteczności publicznej pełniące funkcje społeczne, gospodarcze i kulturalne. Z rezultatów podjętych działań będą korzystać wszyscy interesariusze rewitalizacji, zaś efekty działań będą oddziaływać poza obszar rewitalizacji, obejmując całą gminę.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA I PRZESTRZENNA

Projekty i/lub przedsięwzięcia podstawowe oraz uzupełniające zawarte w dokumencie stanowią kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane we wszystkich sferach zróżnicowane problemy i wykorzystują problemy i wykorzystują potencjały lokalne wyznaczonego obszaru rewitalizacji w zakresie działalności ceramicznej, zasobu niewykorzystanych obiektów oraz niezagospodarowanej przestrzeni publicznej, a także walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Wykazane to zostało w powiązaniu każdego projektu podstawowego ze zdiagnozowanymi problemami i potencjałami. Dzięki temu wszystkie projekty i/lub przedsięwzięcia uzupełniające są komplementarne w oddziaływaniu całościowym na obszar rewitalizacji w aspekcie społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym. Takie podejście ma przeciwdziałać fragmentaryzacji działań, koncentrując się na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru, które w tym przypadku spowodowane są rolniczym i sadowniczym charakterem terenu oraz niedostosowaniem kompetencji i kwalifikacji mieszkańców do potrzeb lokalnego rynku pracy, powodującymi wysoki poziom bezrobocia, wykluczenia społecznego oraz niskimi dochodami. W związku z tym wykonana została pogłębiona analiza i diagnoza obszaru rewitalizacji we wszystkich aspektach: społecznym, gospodarczym, przestrzenno-

-funkcyjnym, technicznym i środowiskowym, która zawarta jest w II części niniejszego dokumentu. Konieczne jest również określenie pożądanego stanu do jakiego mają doprowadzić dany obszar projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, dlatego została określona wizja (planowany efekt rewitalizacji). Parametryzacja efektów rewitalizacji określona została na poziomie celów rewitalizacji, ponieważ wizja określa zbiór pożądaných wartości do osiągnięcia po wdrożeniu założeń dokumentu. Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych płaszczyznach będą brane pod uwagę zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić koordynację tematyczną i organizacyjno-techniczną działań administracji samorządowej. Ponadto ważne jest, że proces rewitalizacji realizuje założenia innych dokumentów strategicznych i planistycznych zarówno na szczeblu lokalnym, jak i ponadlokalnym, co zostało wykazane w rozdziale 2 części I dokumentu. Wszystkie projekty podstawowe zawarte w dokumencie realizowane będą na wyznaczonym obszarze rewitalizacji oraz zapewnią ich spójność przestrzenno-funkcyjną, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie większy i obejmie teren całej gminy, ponieważ z efektów działań korzystać będą wszyscy interesariusze rewitalizacji. Zaplanowane „miękkie” przedsięwzięcia rewitalizacyjne ze względu na społeczny charakter działań dedykowane będą mieszkańcom całej gminy, ponieważ tylko poprzez większą skalę oddziaływania na wzmocnienie kapitału społecznego ludzi młodych oraz wykluczenie społeczne i/lub zagrożenie ubóstwem można uzyskać założone efekty w postaci rozwiązania zidentyfikowanych problemów (wskazanych w tabelach 6). Wzajemne dopełnianie się projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających oraz zaangażowanie lokalnej społeczności pozwoli na osiągnięcie efektu rewitalizacji widocznego na całym jego obszarze i uniknięcie wybiórczości inwestycji. Zindywidualizowane działania rewitalizacyjne wdrażane na wyznaczonym obszarze rewitalizacji wzajemnie będą się dopełniać przestrzennie, dzięki czemu efekty ich realizacji nie będą widoczne punktowo w pojedynczych miejscach, a na całym obszarze objętym kryzysem. Projekty i/lub przedsięwzięcia podstawowe zostały zaprogramowane w taki sposób, aby odpowiadały na problemy mieszkańców obszaru, a przede wszystkim nie skutkowały przenoszeniem problemów w inne miejsce. W tym celu zawarto zarówno przedsięwzięcia inwestycyjne, jak i społeczne, które zapobiegą prowadzeniu do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Dostępność do powstałej infrastruktury oraz działań społecznych i kulturalnych dla wszystkich użytkowników zamieszkujących dany teren spowoduje, że z pozytywnych

efektów rewitalizacji korzystać będą wszyscy mieszkańcy, bez względu na sytuację materialną.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Dla zagwarantowania, że przyjęte postanowienia będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostały warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania oraz weryfikacji.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Wójt Gminy Dębno przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji, powołanego w Referacie Promocji, Rozwoju i Wsparcia Inwestycji w Urzędzie Gminy Dębno (UG Dębno), który posiada wiedzę i doświadczenie w zakresie zarządzania projektami. Jednocześnie jest to efekt osadzenia rewitalizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych UG Dębno, odpowiedzialnych za koordynację systemu zarządzania rozwojem gminy.

Koordinator będzie współpracował z innymi pracownikami UG Dębno, a także jednostek organizacyjnych gminy, będącymi specjalistami w danych dziedzinach. Dodatkowo odpowiedzialny będzie za przepływ informacji między interesariuszami rewitalizacji (w tym partnerami projektów rewitalizacyjnych) a Wójtem, który będzie podejmował kluczowe decyzje dotyczące procesu rewitalizacji.

W celu efektywnego oraz zintegrowanego współdziałania różnych jednostek, Wójt może powołać Zespół Zadaniowy, w którego skład wejdą przedstawiciele samodzielnych stanowisk pracy UG Dębno i/lub jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za realizację konkretnych projektów. Powołanie Zespołu Zadaniowego przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się działań oraz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych („twardych”) oraz społecznych („miękkich”).

Jako organ opiniodawczo-doradczy Wójta Gminy Dębno powołany został Komitet Rewitalizacji. Wybrani kandydaci zostali powołani na członków Komitetu Rewitalizacji przez Wójta Gminy Dębno zarządzeniem Nr 30/2017 Wójta Gminy Dębno z dnia 23 lutego 2017 r. (po przeprowadzeniu właściwej procedury wynikającej z ustawy o rewitalizacji).

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

W Gminnym Programie Rewitalizacji zwrócono również uwagę na zachowanie ciągłości programowej w odniesieniu do przedsięwzięć o charakterze infrastrukturalnym, które zostały już zrealizowane w ramach polityki spójności 2007–2013, a także komplementarnymi projektami społecznymi wdrażanymi w ramach polityki spójności 2014–2020. Ma to kluczowe znaczenie dla efektywności procesu rewitalizacji w oddziaływaniu na sytuację kryzysową występującą na danym obszarze.

W okresie programowania UE na lata 2007–2013 „zapoczątkowano” proces trwałej zmiany na wyznaczonym obszarze rewitalizacji m.in. poprzez realizację projektów edukacyjnych, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz zmiany infrastrukturalne poprawiające efektywność energetyczną i zwiększające dostęp do podstawowych usług takich jak sieć kanalizacyjna.

Zrealizowane projekty przez Gminę Dębno i obejmujące swym zasięgiem wyznaczony obszar rewitalizacji i/lub mające na nie wpływ społeczno-gospodarczy przedstawia tabela 18.

Tabela 18 Wykaz projektów zrealizowanych przez Gminę Dębno na wyznaczonym obszarze rewitalizacji lub mających wpływ na jego rozwój społeczno-gospodarczy

Lp.	Nazwa projektu	Źródło finansowania	Wartość całkowita projektu w zł	Kwota uzyskanego dofinansowania w zł
1.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Maszkienicach i budowa kanalizacji sanitarnej w aglomeracji Dębno	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	5 405 670,92	3 400 594,18
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej i adaptacja oczyszczalni ścieków na terenie aglomeracji Dębno	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	4 640 933,42	2 810 612,78
3.	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Dębno	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	1 323 158,63	1 124 684,83
4.	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Dębno – etap II	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	955 000,00	811 750,00
5.	Poprawa jakości powietrza w Gminie Dębno poprzez zmniejszenie chłonności energetycznej obiektów użyteczności publicznej	Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007–2013	1 188 573,70	733 425,73
6.	Szkoła równych szans	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	662 990,96	563 542,00
7.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych w Gminie Dębno	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	656 490,99	558 017,34
8.	Nie możemy być gorsi	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	486 124,96	413 206,22
9.	Lokalne szanse – kobiece warsztaty przedsiębiorczości	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	49 400,00	41 990,00
10.	Szkoła przyszłości 2.0 – rozwój i modernizacja szkół Gminy Dębno	Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020	998 516,00	948 590,20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Dębno oraz strony internetowej mapadotacji.gov.pl

Przeprowadzona analiza wykazała, że przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich latach mają swoją ciągłość i kontynuację w aktualnym dokumencie. Wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich działań na obszarze rewitalizacji pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej, dzięki czemu proces rewitalizacji wzmocni ich efektywność i skuteczność.

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w niniejszym dokumencie będą współfinansowane z różnych źródeł, obejmujących m.in. środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), krajowych środków publicznych oraz środków prywatnych z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania.

W związku z tym, że komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, podczas programowania działań wykorzystano zgłoszone propozycje projektów planowanych do realizacji na obszarze rewitalizacji przez inne podmioty. Tym samym proces rewitalizacji przebiegać będzie przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych w postaci zasobów wewnętrznych podmiotów zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji czy ich mieszkańców będzie miało kluczowe znaczenie dla dynamiki i skuteczności pożądanych zmian strukturalnych zarówno społecznych, jak i przestrzennych.

Komplementarność źródeł finansowania określona została w części III, rozdziale 3 dotyczącym szacunkowych ram finansowych programu, gdzie na poziomie poszczególnych projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających określono szacowaną ogólną wartość projektu w podziale na publiczne i prywatne źródła finansowania.

Dzięki zaangażowaniu środków publicznych (składających się ze środków własnych gminy, jednostek podległych gminie, podmiotów z sektora finansów publicznych) następuje integracja finansowa zaplanowanych projektów podstawowych i uzupełniających.

3. Szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania

Indykatywne ramy finansowe *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Dębno na lata 2016–2026* obejmują projekty podstawowe, które wynikają z planów projektowych gminy, podległych jej jednostek organizacyjnych, jak również projektów zgłoszonych przez interesariuszy rewitalizacji planowanych do realizacji na obszarze rewitalizacji lub poza wyznaczonym obszarem, ale wpływających na ich rozwój społeczno-gospodarczy.

Ponadto plany projektowe odpowiadają na możliwości ich sfinansowania z uwzględnieniem sytuacji budżetowej gminy, ponieważ „wskaźnik G – podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczania subwencji wyrównawczej na 2017 r.” wynosi 798,15 zł (przy wskaźniku dla Polski – 1 596,67 zł)⁹, co oznacza bardzo słabą samodzielność finansową jednostki i w istotny sposób determinuje zdolność realizacji długookresowych zadań rewitalizacyjnych.

Podsumowanie podanych wartości brutto poszczególnych projektów pozwoliło określić szacunkowe ramy finansowe dokumentu z podziałem na różne źródła finansowania (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014–2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków Unii Europejskiej).

Ze względu na charakterystykę tematyczną projektów uzupełniających realizowanych w systemie ciągłym, a tym samym brak możliwości dokładnego oszacowania ich całkowitych wartości, ramy finansowe z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania podane zostały szacunkowo. Ramy finansowe dokumentu przedstawia tabela 19.

---

⁹ Strona internetowa Ministerstwa Finansów, mf.gov.pl, inf. z dnia 22.02.2017.

Tabela 19 Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębno na lata 2016–2026

Lp.	Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Całkowita wartość projektu (w zł)	Środki publiczne				Środki prywatne	Środki z innych źródeł
			Środki budżetu gminy	Środki UE		Krajowe środki publiczne		
				EFRR	EFS			
PROJEKTY PODSTAWOWE								
1.	<i>Wieloaspektowa rewitalizacja na terenie obszaru rewitalizacji Gminy Dębno w celu poprawy jakości życia mieszkańców</i>	2 000 000	500 000	1 300 000	-	200 000	-	-
2.	<i>Adaptacja budynku „byłych warsztatów szkolnych” na działce nr 456/20 w m. Łysa Góra i przeznaczenie obiektu na zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej i wspierania osób niepełnosprawnych</i>	2 500 000	625 000	1 875 000	-	-	-	-
3.	<i>Ograniczenie niskiej emisji</i>	3 000 000	30 000	2 955 000	-	-	15 000	-
4.	<i>Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców – kompleksowe wsparcie dla przedsiębiorców i osób zamierzających założyć działalność gospodarczą</i>	1 000 000	200 000	-	-	-	-	800 000
5.	<i>Szkoła przyszłości</i>	1 500 000	75 000	-	1 275 000	150 000	-	-
6.	<i>Kultywacja dorobku historycznego i artystycznego Gminy Dębno – budowanie tożsamości miejsca</i>	300 000	60 000	-	-	240 000	-	--
7.	<i>Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem i ubóstwem – aktywizacja społeczna i zawodowa</i>	300 000	15 000	-	255 000	30 000	-	-

PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE								
1.	<i>Organizacja cyklicznych wydarzeń i/lub rozwój działalności społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej, rekreacyjnej i edukacyjnej na rzecz różnych grup interesariuszy rewitalizacji wraz ze wspieraniem „mikro” inicjatyw lokalnych - (szczególnie w partnerstwach)</i>	300 000	120 000	-	-	150 000	-	30 000
2.	<i>Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</i>	500 000	25 000	-	425 000	-	-	50 000
3.	<i>Integracja międzypokoleniowa i organizacja czasu wolnego osobom starszym</i>	300 000	210 000	-	-	-	-	90 000
4.	<i>Podniesienie poziomu świadczonych usług z zakresu administracji publicznej, edukacji, informacji przestrzennej i ochrony zdrowia</i>	1 000 000	100 000	750 000	-	-	150 000	-
5.	<i>Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury drogowej i komunalnej oraz tworzenie atrakcyjnych miejsc i przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji</i>	1 000 000	250 000	750 000	-	-	-	-
6.	<i>Ochrona środowiska poprzez zmniejszanie niskiej emisji i termomodernizację budynków użyteczności publicznej</i>	5 000 000	1 250 000	3 000 000	-	-	750 000	-
7.	<i>Tworzenie i promowanie produktów lokalnych bazując na działalności ceramicznej i ich sprzedaż</i>	500 000		375 000	-	-	125 000	-
SUMA PROJEKTÓW PODSTAWOWYCH		10 600 000	1 505 000	6 130 000	1 530 000	620 000	15 000	800 000
SUMA PROJEKTÓW UZUPEŁNIAJĄCYCH		8 600 000	1 955 000	4 875 000	425 000	150 000	1 025 000	170 000
SUMA		19 200 000	3 460 000	11 005 000	1 955 000	770 000	1 070 000	970 000

Źródło: Opracowanie własne

IV. Część wdrożeniowa

1. System realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i plany działań rewitalizacyjnych na kilkanaście lat, dlatego ważnym elementem decydującym o skuteczności i efektywności realizacji jego założeń jest skuteczny i zintegrowany system zarządzania. Proces wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, które wymaga dobrego przygotowania informacyjnego oraz stałej komunikacji z otoczeniem, opierającej się o pozyskiwanie obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze.

1.1. Struktura zarządzania dokumentem wraz z jego kosztami

Dla zagwarantowania, że przyjęte postanowienia będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostały warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania oraz weryfikacji.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Wójt Gminy Dębno przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji, powołanego w Referacie Promocji, Rozwoju i Wsparcia Inwestycji w Urzędzie Gminy Dębno (UG Dębno), który posiada wiedzę i doświadczenie w zakresie zarządzania projektami. Jednocześnie jest to efekt osadzenia rewitalizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych UG Dębno odpowiedzialnych za koordynację systemu zarządzania rozwojem gminy.

Koordynator będzie współpracował z innymi pracownikami UG Dębno, a także jednostek organizacyjnych gminy, będącymi specjalistami w danych dziedzinach. Dodatkowo odpowiedzialny będzie za przepływ informacji między interesariuszami rewitalizacji (w tym partnerami projektów rewitalizacyjnych) a Wójtem, który będzie podejmował kluczowe decyzje dotyczące procesu rewitalizacji.

W celu efektywnego oraz zintegrowanego współdziałania różnych jednostek, Wójt może powołać Zespół Zadaniowy, w którego skład wejdą pracownicy UG Dębno i/lub jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za realizację konkretnych projektów. Powołanie Zespołu Zadaniowego przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się działań oraz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych („twardych”) oraz społecznych („miękkich”).

Przewiduje się, iż w zależności od realizowanego przedsięwzięcia w skład Zespołu mogą wejść również przedstawiciele interesariuszy rewitalizacji, biorących udział we wdrażaniu GPR.

Zadania niezbędne do wdrażania dokumentu wykonywane będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur organizacyjnych gminy, dlatego nie określono dodatkowych kosztów ich realizacji. W ramach swoich kompetencji każdy z wydziałów, referatów czy samodzielnych stanowisk pracy w Urzędzie i/lub jednostek organizacyjnych gminy będzie wdrażał te działania, dostosowując w sposób elastyczny swoje zasoby osobowe do określonych aktualnie potrzeb.

Wszystkie projekty i/lub przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizujące zadania własne gminy będą wdrożone zgodnie z uchwaloną przez Radę Gminy Dębno Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi, zapewniając efektywną realizację zaplanowanych działań. W zakresie zarządzania środkami finansowymi niezbędnymi do wdrożenia projektów rewitalizacyjnych włączony zostanie Skarbnik Gminy Dębno oraz Wydział Finansowo-Podatkowy UG Dębno.

Koordynator ds. rewitalizacji w ramach wykonywanych zadań będzie ściśle współpracował z Komitetem Rewitalizacji, powołanym jako organ opiniodawczo-doradczy Wójta Gminy Dębno w zakresie rewitalizacji i z partnerami projektów rewitalizacyjnych. Będzie również odpowiadał za obsługę techniczną i organizacyjną Komitetu Rewitalizacji we współpracy z Referatem Promocji, Rozwoju i Wsparcia Inwestycji UG Dębno. Głównym zadaniem Komitetu Rewitalizacji będzie nadzór nad efektywnością i jakością oraz postępem w realizacji określonych projektów, a tym samym celów GPR poprzez opiniowanie dokumentów i inicjatyw związanych z rewitalizacją.

W związku z tym, że realizacja zaplanowanych działań rewitalizacyjnych odbywać się będzie również w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej oraz pomocy krajowej i innych (w zależności od możliwości uzyskanego wsparcia), to interesariusze rewitalizacji, korzystając z dofinansowania m.in.: projektów unijnymi środkami finansowymi, będą zobowiązani przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych (szczególnie w zakresie realizacji projektów partnerskich). Zasady realizacji projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z RPO Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020 będą wynikać z obowiązujących dokumentów programowych, a determinowane będą określonymi procedurami konkursowymi.

Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych nie ma szans powodzenia bez udanej współpracy, efektywnego współdziałania oraz wzajemnego uzupełniania się działań różnych podmiotów z sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego. W związku z tym określenie zasad i sposobów współuczestnictwa interesariuszy jest kluczowym elementem osiągnięcia zgodności podejmowanych działań z potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej, ograniczenia występowania konfliktów oraz kosztów ich rozwiązywania, a także jest podstawą tworzenia się współczesnych form samoświadomości społecznej.

Współpraca międzysektorowa w realizacji zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie w kilku zintegrowanych wymiarach:

1. MERYTORYCZNYM – poprzez wspólne podejmowanie decyzji, rozwiązywanie problemów, opiniowanie, realizowane przede wszystkim na poziomie Komitetu Rewitalizacji i/lub Zespołu Zadaniowego.
2. ORGANIZACYJNYM – polegającym na angażowaniu specyficznych i unikalnych zasobów oraz kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych projektów.
3. FINANSOWYM – opierającym się na współdziałaniu finansowym wszystkich partnerów poprzez zapewnienie wkładu własnego w realizację określonych przedsięwzięć i wykorzystanie koncepcji partnerstwa.

Partnerstwo trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego oprócz wspólnego celu, jakim jest wyprowadzenie obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej w celu poprawy jakości życia mieszkańców, ma określone podstawowe zasady stanowiące fundament wspólnych działań:

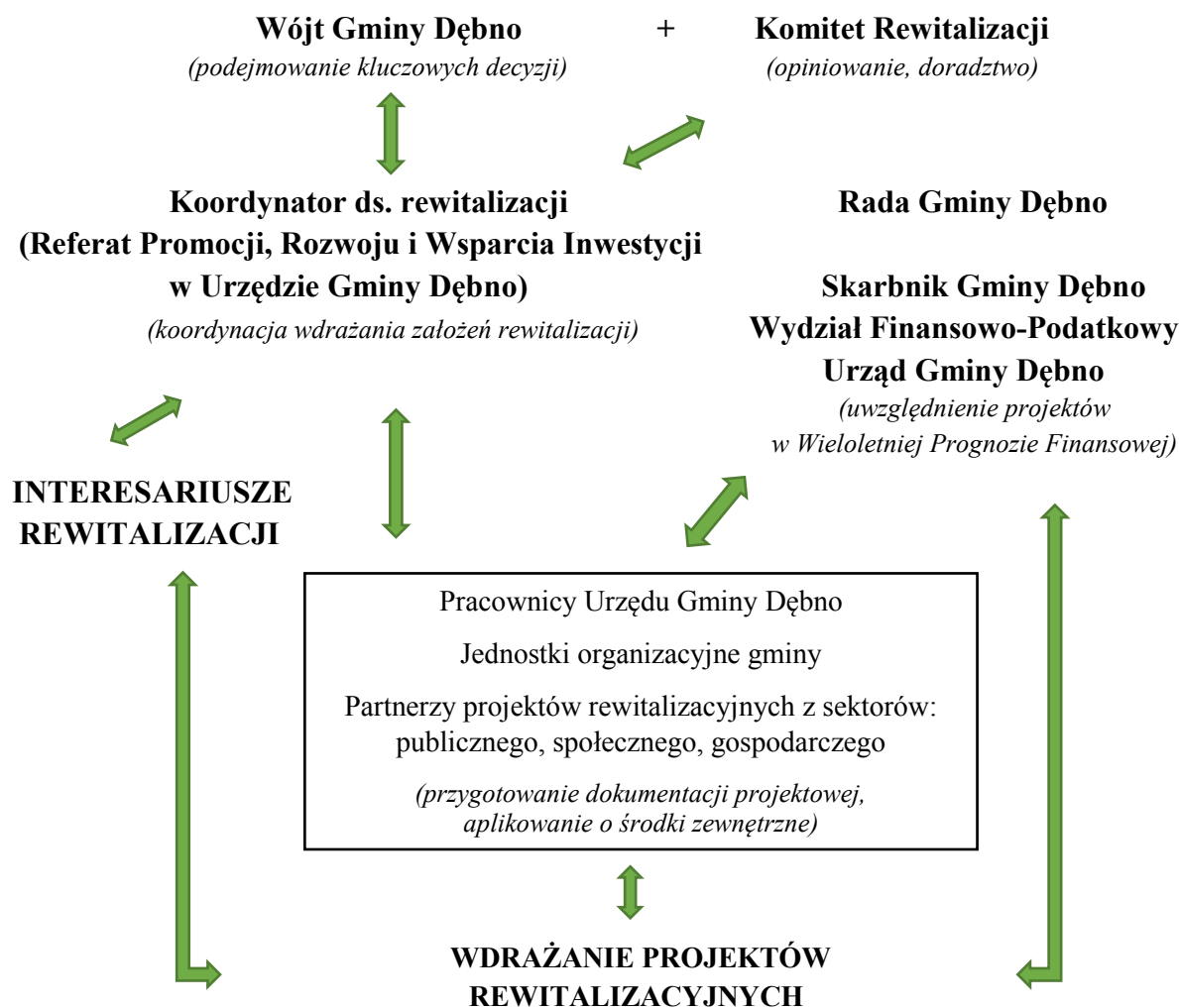
- 1) respektowanie własnych potrzeb, możliwości i dążenie do osiągnięcia kompromisu,
- 2) przejrzystość podejmowanych działań,
- 3) otwarty dialog z mieszkańcami.

Współpraca pomiędzy interesariuszami rewitalizacji ma na celu:

- wykorzystanie potencjału organizacji oraz społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach kilkunastu wspólnych i spójnych projektów akceptowanych i wspieranych przez wszystkich uczestników;
- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców czy mieszkańców;
- wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażające się zastosowaniem nowych podejść do rozwiązywania problemów.

Schemat 4 Struktura zarządzania i wdrażania rewitalizacji w Gminie Dębno

Źródło: Opracowanie własne

1.2. Harmonogram realizacji programu

Założono, że Gminny Program Rewitalizacji będzie dokumentem średniookresowym, obejmującym okres wdrażania zaplanowanych działań, dzięki czemu wskazane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są możliwe do zrealizowania w horyzoncie czasowym dokumentu. Przyjęcie takiego horyzontu czasowego jest zgodne z zaleceniami planistycznymi oraz pozwala na dostosowanie do aktualnych potrzeb i oczekiwań mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz wytycznych wynikających z perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014–2020. Przyjęto, że będzie to dokument strategiczny skoncentrowany terytorialnie i komplementarny problemowo, tj. mający przeciwdziałać fragmentaryzacji działań w celu

wyprowadzenia wyznaczonego obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej. Harmonogram wdrażania dokumentu przedstawia tabela 20.

Tabela 20 Harmonogram wdrażania dokumentu

Lp.	Nazwa projektu	Okres realizacji (w latach)										
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
PROJEKTY PODSTAWOWE												
1.	<i>Wielospektrowa rewitalizacja na terenie obszaru rewitalizacji Gminy Dębno w celu poprawy jakości życia mieszkańców</i>											
2.	<i>Adaptacja budynku „byłych warsztatów szkolnych” na działce nr 456/20 w m. Łysa Góra i przeznaczenie obiektu na zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej i wspierania osób niepełnosprawnych</i>											
3.	<i>Ograniczenie niskiej emisji</i>											
4.	<i>Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców – kompleksowe wsparcie dla przedsiębiorców i osób zamierzających założyć działalność gospodarczą</i>											
5.	<i>Szkoła przyszłości</i>											
6.	<i>Kultywacja dorobku historycznego i artystycznego Gminy Dębno – budowanie tożsamości miejsca</i>											
7.	<i>Włączenie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem i ubóstwem – aktywizacja społeczna i zawodowa</i>											
PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE												
1.	<i>Organizacja cyklicznych wydarzeń i/lub rozwój działalności społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej, rekreacyjnej i edukacyjnej na rzecz różnych grup interesariuszy rewitalizacji wraz ze wspieraniem „mikro” inicjatyw lokalnych (szczególnie w partnerstwach)</i>											
2.	<i>Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</i>											
3.	<i>Integracja międzypokoleniowa i organizacja czasu wolnego osobom starszym</i>											
4.	<i>Podniesienie poziomu świadczonych usług z zakresu administracji publicznej, edukacji, informacji przestrzennej</i>											

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Dębno na lata 2016–2026

	<i>i ochrony zdrowia</i>											
5.	<i>Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury drogowej i komunalnej oraz tworzenie atrakcyjnych miejsc i przestrzeni publicznych na obszarach rewitalizacji</i>											
6.	<i>Ochrona środowiska poprzez zmniejszanie niskiej emisji i termomodernizację budynków użyteczności publicznej</i>											
7.	<i>Tworzenie i promowanie produktów lokalnych bazując na działalności ceramicznej i ich sprzedaż</i>											

Źródło: Opracowanie własne

1.3. *Public relations dokumentu*

W celu efektywnego i skutecznego wdrożenia zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji ważne jest, aby umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie ich tworzenia i realizacji, a tym samym zapewnić skuteczną metodę komunikacji społecznej, czyli przekazywania danych do otoczenia. Szeroka komunikacja stanowić będzie jeden z fundamentów powodzenia całego procesu rewitalizacji, służąc osiągnięciu wizji obszaru rewitalizacji.

Podmiotami odpowiedzialnymi za organizację oraz przeprowadzenie działań promocyjnych związanych z opracowaniem i wdrażaniem założeń Gminnego Programu Rewitalizacji, a w jego ramach również wszystkich projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych – jest Koordynator ds. rewitalizacji we współpracy z Referatem Promocji, Rozwoju i Wsparcia Inwestycji UG Dębno. Jednostki te mają za zadanie zapewnić powszechny dostęp do bieżących informacji na temat prowadzonych przedsięwzięć, tj. o zakresie i wymiarze pozyskanego dofinansowania zewnętrznego dla poszczególnych projektów oraz rezultatach działań na poziomie obszaru rewitalizacji oraz całej gminy. Do zakresu ich działań należy wsparcie skutecznej komunikacji, opierającej się na następujących kanałach i narzędziach komunikacji:

- Internet – utworzenie i aktualizacja zakładki „Gmina/Rewitalizacja” na stronie internetowej gminy (gminadebno.pl) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (gminadebno.bip.net.pl), poczta elektroniczna Koordynatora ds. rewitalizacji odpowiedzialnego za kontakt z interesariuszami w sprawie rewitalizacji;
- komunikacja bezpośrednia – warsztaty, spotkania, posiedzenia itp.;
- lokalne media – artykuły informacyjno-promocyjne w prasie lokalnej, obejmującej swoim zasięgiem m.in. obszar rewitalizacji.

Działania promujące będą miały zarówno zasięg lokalny jak i regionalny oraz skierowane będą do interesariuszy rewitalizacji, tj. takich grup odbiorców, jak:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze;
- 2) mieszkańcy gminy;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;

- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki organizacyjne gminy;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Celem działań związanych z promocją dokumentu jest dotarcie do jak najszerszej grupy interesariuszy – mieszkańców, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców, a także instytucji publicznych mogących stać się partnerami w realizacji określonych działań rewitalizacyjnych.

Ponadto odpowiedzialność za upowszechnianie bieżących informacji na temat poszczególnych działań rewitalizacyjnych spoczywa również na partnerach realizowanych przedsięwzięć. Jeśli projekty będą współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, wówczas promocja tychże przedsięwzięć będzie się odbywać zgodnie z wytycznymi właściwych instytucji w tym zakresie.

Gmina Dębno na etapie sporządzenia dokumentu stosowała zasady promocji wynikające z umowy dotacji na realizację projektu „Przygotowanie Gminnego Programu rewitalizacji Gminy Dębno”, który jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020 oraz ze środków budżetu państwa przyznanych w ramach konkursu dotacji na działania wspierające gminy w zakresie przygotowania programów rewitalizacji na terenie Województwa Małopolskiego.

2. System monitorowania i oceny programu

Kluczowe znaczenie dla prawidłowej i efektywnej realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji ma system zarządzania, a więc: monitoringu skuteczności działań, oceny oraz wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu dokumentu.

2.1. Sposoby monitorowania i sprawozdawczości

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji będzie się odbywało w oparciu o monitoring zmierzający do oceny stopnia realizacji celów rewitalizacji, a także zaplanowanych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Monitorowaniem, mającym na celu zapewnienie zgodności realizacji postanowień z wcześniej zatwierdzonymi założeniami, zajmować się będzie Koordynator ds. rewitalizacji powołany w Referacie Promocji, Rozwoju i Wsparcia Inwestycji we współpracy z innymi jego pracownikami. Monitoring polegać będzie na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów, a także założonych celów dokumentu na podstawie danych gromadzonych i przekazywanych przez poszczególnych pracowników UG Dębno, jednostki organizacyjne gminy oraz inne instytucje zewnętrzne i podmioty realizujące projekty na obszarze rewitalizacji i/lub będące partnerami w realizacji określonych działań. Koordynator jako osoba odpowiedzialna za zarządzanie procesem rewitalizacji w gminie, będzie miał również następujące zadania:

- 1) gromadzenie i analizowanie informacji w układzie określonego dla celów i projektów zestawu wskaźników;
- 2) sporządzanie co 2 lata raportu/sprawozdania z postępu w realizacji dokumentu i przedstawianie go do zaopiniowania przez Komitet Rewitalizacji, a następnie po pozytywnym zaopiniowaniu do zatwierdzenia przez Radę Gminy Dębno;
- 3) udostępnianie lokalnej społeczności wyników sprawozdawczości poprzez ich publikowanie na stronie internetowej gminy (gminadebno.pl, w zakładce „Gmina/Rewitalizacja”), w Biuletynie Informacji Publicznej (gminadebno.bip.net.pl) oraz przekazywanie informacji wszystkim zainteresowanym podmiotom podczas spotkań z interesariuszami rewitalizacji.

Rada Gminy Dębno analizować będzie postępy w realizacji głównych założeń Gminnego Programu Rewitalizacji poprzez:

- 1) akceptację raportu/sprawozdania z postępu we wdrożeniu zapisów,
- 2) uwzględnienie i wprowadzanie zmian w zaplanowanych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych zawartych w programie, a służących realizacji zadań własnych do załącznika do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy (zgodnie z art. 21 ustawy o rewitalizacji).

Monitorowanie obejmować będzie zarówno rzeczowe, jak i finansowe aspekty wdrażania dokumentu.

Monitoring rzeczowy dostarczy danych na temat aktualnego stanu realizacji GPR oraz umożliwi ocenę postępu i efektywności jego głównych założeń. Mierzone będą one za pomocą corocznych zmian wskaźników produktu i rezultatu, przyporządkowanych do konkretnych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i wskaźników

oddziaływania w odniesieniu do celów rewitalizacji, które wykorzystane zostały na etapie diagnostycznym gminy do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji. W związku z tym posłużą do przedstawienia skali i charakteru zmian w aktualnej sytuacji czy tendencji zachodzących na obszarze rewitalizacji w porównaniu do terenu całej gminy (tabela 21). Wszystkie wskaźniki gromadzone będą na bieżąco w miarę postępu prac, natomiast ich stan osiągnięcia podawany będzie cyklicznie corocznie. Punktem odniesienia w procesie weryfikacji będą dane bazowe dostępne na etapie opracowania dokumentu, czyli według stanu na koniec 2014 roku.

Monitoring finansowy dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Na poziomie dokumentu zakłada się monitoring w oparciu o okresowe sprawozdania finansowe. Dane zawarte w tych opracowaniach powinny obejmować m.in. wysokość wkładu własnego i pozyskanych środków zewnętrznych, wydatki poniesione w okresie objętym sprawozdaniem oraz od początku realizacji projektu, procentowy stan zaawansowania realizacji interwencji, stopień osiągnięcia założonych wskaźników, a także informacje na temat postępu wykonania przyjętego harmonogramu w oparciu o ustalony plan finansowy.

Do końca lutego kolejnego roku po skończonym okresie sprawozdawczym, pracownicy UG Dębno, jednostki organizacyjne gminy i/lub podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych projektów wchodzących w skład GPR zobowiązane są do składania informacji okresowej do Koordynatora ds. rewitalizacji. Dzięki temu sprawozdawczość zakłada bieżący i ciągły przepływ aktualnych informacji, co pozwala na weryfikację nieprawidłowości oraz wykrycie problemów w procesie wdrażania i monitorowania GPR.

Dla osiągnięcia wartości docelowych wskaźników realizacji projektów (tabela 21), szczególna rola przypada beneficjentom, którzy mają obowiązek monitorowania wdrażania poszczególnych przedsięwzięć współfinansowanych środkami finansowymi z Unii Europejskiej, w tym przygotowywania i przedkładania IZ RPO sprawozdań z ich realizacji oraz wniosków o płatność.

Tabela 21 Wskaźniki monitoringowe wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębno

Założenia GPR	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło pozyskiwania danych	Wartość bazowa (stan na 31.12.2014 r.)	Średnia wartość dla gminy (stan na 31.12.2014 r.)	Wartość docelowa (stan na 31.12.2026 r.)
WSKAŹNIKI ODDZIAŁYWANIA						
Cel rewitalizacji 1. <i>Zbudowanie międzysektorowej współpracy na rzecz obszaru rewitalizacji</i>	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ludności ogółem	%	Urząd Gminy Dębno	18,3	20,9	Wzrost wartości i/lub utrzymanie poziomu powyżej średniej dla gminy
	Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (wskaźnik obciążenia demograficznego)	osoba	Urząd Gminy Dębno	59,1	56,9	Spadek wartości i/lub utrzymanie poziomu poniżej średniej dla gminy
	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno	36,3	29,9	Spadek wartości i/lub utrzymanie poziomu poniżej średniej dla gminy
	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z powodu bezrobocia na 1 000 mieszkańców	osoba	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębno	20	18	Spadek wartości i/lub utrzymanie poziomu poniżej średniej dla gminy
Cel rewitalizacji 2. <i>Poprawa warunków życia mieszkańców</i>	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	szt.	Urząd Gminy Dębno	8,2	10,3	Wzrost wartości i/lub utrzymanie poziomu powyżej średniej dla gminy
	Powierzchnia terenów zagospodarowanych na działalność sportową, rekreacyjną, kulturową i turystyczną przypadająca na 1 000 mieszkańców	km ²	Urząd Gminy Dębno	0,002	0,031	Wzrost wartości i/lub utrzymanie poziomu powyżej średniej dla gminy

	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogółu budynków mieszkalnych	%	Urząd Gminy Dębno	27,8	42,9	Wzrost wartości i/lub utrzymanie poziomu powyżej średniej dla gminy
	Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	szt.	Urząd Gminy Dębno	14	38	Wzrost wartości i/lub utrzymanie poziomu poniżej średniej dla gminy
	Udział długości dróg nieutwardzonych w ogólnej długości dróg	%	Urząd Gminy Dębno	29,4	17,8	Spadek wartości i/lub utrzymanie poziomu powyżej średniej dla gminy
	Udział terenów zieleni urządzonej w ogólnej powierzchni terenu	%	Urząd Gminy Dębno	13,7	17,2	Wzrost wartości i/lub utrzymanie poziomu powyżej średniej dla gminy
Projekty/ Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	WSKAŹNIKI PRODUKTU I REZULTATU					
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	Wnioskodawcy projektów	0	–	brak danych*
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	Wnioskodawcy projektów	0	–	brak danych*
	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	szt.	Wnioskodawcy projektów	0	–	brak danych*
	Liczba osób korzystających z obiektów/przestrzeni objętych wsparciem	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	–	brak danych*
	Liczba osób objętych wsparciem	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	–	brak danych*

Źródło: Opracowanie własne

* Z powodu braku możliwości szczegółowego określenia wartości tych wskaźników na etapie sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, wartości docelowe na koniec 2026 roku zostaną określone na etapie projektowania i realizacji projektów, a będą podawane zgodnie z przyjętym sposobem monitorowania i sprawozdawczości.

2.2. Sposób ewaluacji i wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu

Przyjęto, że Gminny Program Rewitalizacji Gminy Dębno ma formułę otwartą, co oznacza, że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawienia się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Przedsięwzięcia odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym. Ich konkretni odbiorcy i zakres determinowane będą: aktualnymi warunkami sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze rewitalizacji oraz gminy, potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców, poziomem zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania, możliwościami budżetu gminy oraz dostępnością środków zewnętrznych.

Zgodnie z art. 22 ustawy o rewitalizacji dokument będzie podlegał ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Wójta Gminy Dębno (przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji oraz sporządzonego przez niego raportu/sprawozdania z postępu w realizacji założeń dokumentu) co 2 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w programie. Ocena sporządzona przez Wójta Gminy będzie podlegać zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz opublikowana zostanie na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej. Dopuszcza się również możliwość wcześniejszego wystąpienia z wnioskiem o zmianę treści dokumentu do Wójta Gminy w ramach inicjatywy co najmniej 100 mieszkańców lub podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego lub społecznego na obszarze rewitalizacji. W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt Gminy Dębno wystąpi do Rady Gminy Dębno z wnioskiem o jego zmianę. Dołączona zostanie do niego ww. opinia. Rada Gminy jako instytucja kontrolna i uchwałodawcza będzie mieć za zadanie analizowanie i zatwierdzanie wniosków o zmianę treści dokumentu, a także jego aktualizację poprzez podjęcie stosownej uchwały w tej sprawie. W tej sytuacji zmiana będzie dokonywana w trybie w jakim program był uchwalony. W przypadku, gdy nie będzie ona dotyczyła listy planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz nie będzie wymagać zmiany uchwały w sprawie ustanowienia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji – nie zostaną przeprowadzone konsultacje społeczne, jak również postępowanie w sprawie uzyskania opinii (o których mowa w art. 17 ust 2 pkt 4 ww. ustawy).

W sytuacji stwierdzenia osiągnięcia celów dokumentu (w wyniku przeprowadzonej oceny), Rada Gminy uchyli uchwałę w sprawie Gminnego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Wójta Gminy Dębno.

Ewaluacja ma na celu identyfikację oraz ewentualną poprawę jakości, skuteczności i spójności realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w odniesieniu do konkretnych problemów obszaru rewitalizacji z jednoczesnym uwzględnieniem założeń programowych. Jej zadaniem jest sprawdzenie czy w wyniku podejmowanych działań powstały oczekiwane rezultaty oraz czy wpłynęły one na osiągnięcie wyznaczonych celów.

Ocena wszystkich zrealizowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostanie dokonana przy współdziałaniu wszystkich interesariuszy rewitalizacji oraz w oparciu o 5 zasadniczych kryteriów ewaluacyjnych:

1. SKUTECZNOŚĆ (ang. *effectiveness*) – kryterium pozwalające ocenić w jakim stopniu osiągnięte zostały cele dokumentu zdefiniowane na etapie planowania.
2. EFEKTYWNOŚĆ (ang. *efficiency*) – kryterium pozwalające ocenić poziom „ekonomiczności” zrealizowanych projektów, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów.
3. UŻYTECZNOŚĆ (ang. *utility*) – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie programu odpowiada zdiagnozowanym potrzebom grupy docelowej.
4. TRAFNOŚĆ (ang. *relevance*) – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia cele programu odpowiadają charakterowi i skali potrzeb wskazanym w odniesieniu do obszaru rewitalizacji.
5. TRWAŁOŚĆ (ang. *sustainability*) – kryterium pozwalające ocenić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem programu będą nadal widoczne po zakończeniu jego realizacji.

Ewaluacja założeń programowych i stopnia realizacji projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w dokumencie zostanie podzielona na następujące części:

1. *ex-ante* (przed realizacją GPR) – stanowiąca instrument ułatwiający podejmowanie spójnych decyzji (ocena ta została przeprowadzona przed opracowaniem dokumentu);
2. *on-going* (na bieżąco) – instrument obserwacji prowadzonej przez Koordynatora ds. rewitalizacji, który będzie na jej podstawie przygotowywał co 2 lata sprawozdanie z realizacji GPR (jest to również instrument monitorowania bieżących zmian w otoczeniu);

3. *mid-term* (śródkresowa) – służąca przede wszystkim jako instrument, w wyniku którego możliwa jest aktualizacja dokumentu;
4. *ex-post* (na zakończenie wdrażania GPR) – służąca ocenie zgodności i efektywności zrealizowanych projektów w ramach GPR z założeniami i celami przyjętymi w niniejszym dokumencie.

Wprowadzenie systemu monitoringu oraz powiązanej z nim procedury ewaluacji pozwoli wyeliminować w znacznym stopniu problem dezaktualizacji założeń i celów zawartych w GPR, wynikający ze zmieniających się warunków funkcjonowania podmiotów realizujących poszczególne projekty, zmian prawodawstwa oraz innych warunków i okoliczności mogących wpłynąć na zasadność podejmowanych działań.

3. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna i działania aktywizacyjne zostały wpisane w proces rewitalizacji wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębno jako fundament działań na wszystkich jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie (w tym finansowanie), monitorowanie i ewaluacja. Partycypacja ukierunkowana jest na możliwie dojrzałe jej formy, a więc nieograniczające się jedynie do informacji czy konsultacji działań władz lokalnych, ale dążące do zaawansowanych metod partycypacji. Przez dojrzałe formy partycypacji rozumie się współdecydowanie, współrealizację, opracowywanie, informowanie i konsultowanie projektów i działań m.in.: z przedstawicielami społeczności lokalnej, przedsiębiorcami, przedstawicielami organizacji pozarządowych. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym programem rewitalizacji. Ponadto realizuje *zasadę partnerstwa* wynikającą z art. 5 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć. Opiera się ona na założeniu, że opinia środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konkretnych zadań,

podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji negatywnych zjawisk oraz wykorzystania lokalnych potencjałów, a tym samym poprawiających warunki i jakość życia mieszkańców. Ogólny schemat mechanizmów włączenia interesariuszy rewitalizacji na poszczególnych etapach rewitalizacji przedstawia tabela 22.

Tabela 22 Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa na poszczególnych etapach rewitalizacji

Realizowane działania	Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa (mechanizmy włączenia interesariuszy rewitalizacji)
DIAGNOZOWANIE	
<p>Diagnoza gminy w podziale na ustalone jednostki referencyjne (sołectwa gminy) we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza wskaźnikowa ilościowa i jakościowa koncentracji problemów na podstawie ustalonych wskaźników dla poszczególnych jednostek we wszystkich ww. sferach; - analiza jakościowa potencjałów; - delimitacja przestrzenna obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. 	<p>1. Przeprowadzenie w terminie 08.07–10.08.2016 r. badania ankietowego, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat aktualnych problemów, zjawisk kryzysowych i lokalnych potencjałów oraz potrzeb i oczekiwanych działań rewitalizacyjnych.</p> <p>2. Konsultacje społeczne projektów: <i>uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z diagnozą gminy i mapami poglądowymi granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji</i> w terminie 24.11–23.12.2016 r. oraz powiadomienie 7 dni wcześniej, tj. 17.11.2016 r. w następujących formach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione czytelnie formularze można było dostarczyć: <ul style="list-style-type: none"> - drogą elektroniczną na podany w ogłoszeniu adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Dębno; - bezpośrednio w budynku Urzędu Gminy Dębno w godzinach pracy Urzędu. 2) otwarte spotkania z interesariuszami rewitalizacji, umożliwiające omówienie propozycji wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji i przedstawienie uwag/wniosków, które odbyły się w dniu 21.12.2016 r. w Urzędzie Gminy Dębno; 3) zbieranie uwag ustnych do protokołu w Urzędzie Gminy Dębno. <p>Dokumenty dostępne były w wersji papierowej w Urzędzie Gminy Dębno i w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Gminy Dębno (gminadebno.pl, w zakładce „Gmina/Rewitalizacja”) oraz na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (gminadebno.bip.net.pl).</p> <p>Zgodnie z art. 6 ust. 7 i 9 ustawy o rewitalizacji niezwłocznie po zakończeniu niniejszych konsultacji została opracowana i opublikowana w dniu 28.12.2016 r. na stronie podmiotowej gminy i w BIP informacja podsumowująca ich przebieg wraz z rejestrem zgłoszonych uwag i odniesieniem się do uwag z uzasadnieniem.</p>
PROGRAMOWANIE	
<p>Sporządzenie <i>Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Dębno na lata 2016–2026</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projektowanie i wybór rozwiązań; - określenie głównych założeń 	<p>1. Przeprowadzenie otwartego naboru kandydatów na członków Komitetu Rewitalizacji w terminie 05.01–25.01.2017 r. włącznie. Zgłoszenia kandydatów na członka Komitetu Rewitalizacji należało dokonać poprzez czytelne wypełnienie <i>Formularza zgłoszeniowego na członka Komitetu Rewitalizacji</i> oraz dostarczenie go poprzez jedną z następujących form:</p> <ul style="list-style-type: none"> - drogą elektroniczną w formie skanu na podany w ogłoszeniu adres e-mail;

<p>dokumentu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - identyfikacja i zaplanowanie listy projektów podstawowych oraz uzupełniających realizowanych przez różnych interesariuszy rewitalizacji; - określenie ram organizacyjno-finansowych realizacji rewitalizacji; - przeprowadzenie odpowiednich uzgodnień i zaopiniowanie dokumentu. 	<ul style="list-style-type: none"> - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Dębno; - bezpośrednio w budynku Urzędu Gminy Dębno w godzinach pracy Urzędu. <p>2. Przeprowadzenie otwartego naboru projektów realizowanych obszarze rewitalizacji w terminie 10.03–17.03.2017 r. poprzez fiszkę projektową, którą można było złożyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - drogą elektroniczną na podany adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Dębno; - bezpośrednio w budynku Urzędu Gminy Dębno. <p>3. Przeprowadzenie w dniu 19.04.2017 r. w Urzędzie Gminy Dębno warsztatów z mieszkańcami obszaru rewitalizacji w celu wypracowania głównych założeń GPR.</p> <p>4. Przeprowadzenie w dniu 19.04.2017 r. w Urzędzie Gminy Dębno warsztatów z partnerami projektów rewitalizacyjnych, tj. osobami planującymi realizację projektów na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.</p> <p>5. Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji (<i>opiniowanie, współdecydowanie i kontrola obywatelska</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> - I posiedzenie odbyło się w dniu 19.04.2017 r. w Urzędzie Gminy Dębno i dotyczyło kwestii organizacyjno-technicznych, a także zapoznania jego członków z zakresem „nowego podejścia” do rewitalizacji, co umożliwiło teoretyczne przygotowanie do prac, dyskusja na temat tworzenia projektów rewitalizacyjnych oraz analiza kryteriów oceny projektów rewitalizacyjnych przez Instytucję Zarządzającą RPO Województwa Małopolskiego 2014–2020. <p>6. Konsultacje społeczne dokumentu w terminie 21.04–20.05.2017 r. oraz powiadomienie 7 dni wcześniej, tj. 14.04.2017 r. w następujących formach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione czytelnie formularze można było dostarczyć: <ul style="list-style-type: none"> - drogą elektroniczną na podany w ogłoszeniu adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Dębno; - bezpośrednio w budynku Urzędu Gminy Dębno w godzinach pracy Urzędu. 2) otwarte spotkanie z interesariuszami rewitalizacji; 3) zbieranie uwag ustnych do protokołu w Urzędzie Gminy Dębno. <p>Dokumenty dostępne były w wersji papierowej w Urzędzie Gminy Dębno i w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Gminy Dębno (gminadebno.pl) oraz na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (gminadebno.bip.net.pl).</p> <p>Zgodnie z art. 6 ust. 7 i 9 ustawy o rewitalizacji niezwłocznie po zakończeniu niniejszych konsultacji została opracowana i opublikowana na stronie podmiotowej gminy i w BIP informacja podsumowująca ich przebieg wraz z rejestrzem zgłoszonych uwag i odniesieniem się do uwag z uzasadnieniem.</p>
---	--

WDRAŻANIE (FINANSOWANIE)	
<p>Wdrażanie założeń <i>Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Dębno na lata 2016–2026</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizacja (wdrażanie) przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych (w tym w ramach partnerstw międzysektorowych); - prowadzenie aktywnej polityki informacyjnej oraz aktywizacji interesariuszy rewitalizacji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja przez gminę otwartego naboru na partnera/partnerów spoza sektora finansów publicznych do wspólnej realizacji projektu zgodnie z <i>Ustawą o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020</i> (Dz. U. z 2016 r. poz. 217 z późn. zm.). 2. Konkurs ofert dla organizacji pozarządowych. 3. Konkurs architektoniczny lub architektoniczno-urbanistyczny w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji. 4. Planowanie partycypacyjne obejmujące cykl spotkań służących zagospodarowaniu przestrzeni. 5. Warsztaty projektowe związane z kształtowaniem przestrzeni z wykorzystaniem map/makiet. 6. Spacerki badawcze dla określonych grup społecznych w celu ogólnej oceny konkretnych rozwiązań architektonicznych czy infrastrukturalnych. 7. Realizacja projektów przez różnych beneficjentów (w tym partnerstwach międzysektorowych). 8. Wspólne podejmowanie decyzji/kształtowanie przestrzeni/rozwiązywanie problemów/opiniowanie rozwiązań w trakcie spotkań Komitetu Rewitalizacji. 9. Spotkania informacyjno-konsultacyjne z mieszkańcami organizowane w miarę postępu wdrożenia projektów. 10. Realizacja małych inicjatyw interesariuszy rewitalizacji i wydarzeń lokalnych związanych z rewitalizacją.
MONITOROWANIE, EWALUACJA, AKTUALIZACJA	
<p>Ocena realizacji założeń <i>Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Dębno na lata 2016–2026</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie monitoringu realizacji rewitalizacji; - wykonanie ewaluacji założeń programowych; - aktualizacja dokumentu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opiniowanie cyklicznych raportów/sprawozdań z postępu w realizacji dokumentu przez Komitet Rewitalizacji oraz ich upublicznianie na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. 2. Spotkania informacyjno-konsultacyjne w celu przekazywania informacji na temat postępu we wdrażaniu projektów rewitalizacyjnych. 3. Opracowanie ewaluacji <i>mid-term i ex-post</i> z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z uzyskaniem opinii mieszkańców na temat efektywności przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych. 4. Możliwość wystąpienia z wnioskiem o aktualizację dokumentu przez inicjatywę co najmniej 100 mieszkańców lub podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego lub społecznego na obszarze rewitalizacji. 5. Opiniowanie zgłoszonych wniosków o aktualizację dokumentu przez Komitet Rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowy opis dotyczący przebiegu konsultacji społecznych i efektów poszczególnych metod partycypacji społecznej oraz mechanizmów włączenia społeczności lokalnej na etapie diagnozowania i programowania, zamieszczony jest chronologicznie na stronie internetowej gminy (gminadebno.pl, w zakładce „Gmina/Rewitalizacja”) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (gminadebno.bip.net.pl), dzięki czemu udokumentowany został udział w nim różnych interesariuszy. Zastosowane mechanizmy włączenia dostosowane były do wszystkich potencjalnych interesariuszy rewitalizacji z sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego.

Realizacja oraz zaplanowanie różnorodnych form partycypacji społecznej oraz aktywizacji społeczności lokalnej umożliwiło dotarcie do szerokiego grona przedstawicieli interesariuszy oraz poznanie ich potrzeb i oczekiwań w celu dostosowania wsparcia. Wartością dodaną przeprowadzonych metod partycypacji i „budowania” partnerstwa była możliwość skonfrontowania wiedzy o wielu aspektach funkcjonowania obszaru rewitalizacji przez różne środowiska lokalne, co w konsekwencji doprowadziło do jego pogłębionej diagnozy i będzie stanowiło podstawę uzasadnienia podjętych na nich działań. Ponadto zakłada się, że partycypacyjny model opracowania dokumentu będzie się przekształcał w partycypacyjny model wdrażania, a wokół grupy uczestniczącej w pracach nad dokumentem będą pojawiały się kolejne podmioty lokalne angażujące się w działania rewitalizacyjne.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o rewitalizacji „partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji”.

W związku z powyższym na etapie sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębno, zgodnie z procedurą określoną przepisami ww. ustawy powołany został Komitet Rewitalizacji, w skład którego wchodzi interesariusze rewitalizacji, tj. przedstawiciele mieszkańców gminy (w tym obszaru rewitalizacji), organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, przedsiębiorców, jednostek organizacyjnych gminy oraz innych grup społecznych. Pierwszym etapem procedury było uchwalenie *Uchwały nr XIV/246/2016 z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji* wraz z załącznikiem, stanowiącym *Regulamin Komitetu Rewitalizacji*. Podjęcie uchwały poprzedzone było konsultacjami społecznymi przeprowadzonymi w dniach 24.11.2016–23.12.2016 r. w następujących formach: zbieranie

uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego (dostarczanego drogą elektroniczną na podany adres e-mail, drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Dębno, bezpośrednio do Urzędu Gminy Dębno), otwartych spotkań konsultacyjnych z interesariuszami rewitalizacji z zapewnieniem możliwości przedstawienia uwag, opinii i propozycji (w dniu 21.12.2016 r.) oraz zbierania uwag ustnych do protokołu w budynku Urzędu Gminy Dębno. Wszystkie dokumenty dostępne były w wersji papierowej w Urzędzie Gminy Dębno oraz w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Gminy Dębno (gminadebno.pl, w zakładce „Gmina/Rewitalizacja”) oraz na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (gminadebno.bip.net.pl, w zakładce „Informacje/Ogłoszenia i konkursy/2016”). Powiadomienie o planowanych konsultacjach zamieszczone zostało 7 dni wcześniej, tj. dnia 17.11.2016 r. Niezwłocznie po podjęciu ww. uchwały przez Radę Gminy Dębno na zasadach określonych w przyjętym *Regulaminie Komitetu Rewitalizacji* ogłoszony został na stronie internetowej gminy, w BIP oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Dębno otwarty nabór na członków Komitetu Rewitalizacji, który trwał w dniach 05.01–25.01.2017 r. włącznie. Zgłoszeń kandydatów można było dokonać poprzez wypełnienie *Formularza zgłoszeniowego na członka Komitetu Rewitalizacji* oraz dostarczenie go w taki sam sposób, jak w przypadku ww. formularza konsultacyjnego. Organem właściwym do rozpatrzenia zgłoszonych kandydatur był Wójt Gminy Dębno. Wybrani kandydaci zostali powołani na członków Komitetu Rewitalizacji zarządzeniem Nr 30/2017 Wójta Gminy Dębno z dnia 23 lutego 2017r. (zgodnie z limitami osobowymi określonymi w Regulaminie).

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o rewitalizacji Komitet stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębno oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy Dębno w zakresie rewitalizacji.

Zasady jego działania określa *Regulamin Komitetu Rewitalizacji*, stanowiący załącznik do uchwały Rady Gminy Dębno Nr XIV/246/2016 z dnia 28 grudnia 2016 r. Według zapisów niniejszego regulaminu, Komitet uprawniony jest do opiniowania GPR na etapie opracowania, a następnie jego wdrażania, monitorowania i ewaluacji oraz podejmowania inicjatyw związanych z rewitalizacją w Gminie Dębno. Ponadto uczestniczy w sporządzaniu i opiniowaniu projektów uchwał Rady Gminy Dębno oraz zarządzeń Wójta Gminy Dębno związanych z rewitalizacją. W związku z tym nie istnieje konieczność wprowadzania zmian w ww. uchwale.

4. Procedura strategicznej oceny oddziaływania dokumentu na środowisko oraz opiniowania przez właściwe instytucje

Do uzupełnienia po przeprowadzeniu procesu opiniowania przez instytucje wymienione w art. 17 ust 2 pkt 4 *Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.), a także uzgodnieniu co do konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 47 i 49 *Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.).

5. Sposób realizacji dokumentu a polityka mieszkaniowa i planowanie przestrzenne w gminie

5.1. Niezbędne zmiany w polityce mieszkaniowej

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębno nie są wymagane zmiany w następującej uchwale, o której mowa w art. 21 ust. 1 *Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1610):

- *Uchwale nr IV/65/2015 Rady Gminy Dębno z dnia 27 kwietnia 2015 roku w sprawie uchwalenia: zmiana uchwały Nr II/141/2004 Rady Gmin Dębno z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmu oraz polityki czynszowej lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Dębno, zmienionej uchwałą Nr III/113/2008 z dnia 28 kwietnia 2008 r. i ogłoszonej w Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2008 r. nr 400, poz. 2556.*

5.2. Niezbędne zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

W związku ze sporządzeniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębno nie przewiduje się wprowadzania zmian w *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dębno*, przyjętym Uchwałą Nr IV/365/2014 Rady Gminy Dębno z dnia 27 maja 2014 roku.

Wyznaczony obszar rewitalizacji jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, przyjętym Uchwałą Rady Gminy Dębno Nr II/133/2004 Rady Gminy Dębno z dnia 28.04.2004 r. Jednak w związku z realizacją założeń Gminnego Programu Rewitalizacji nie są wymagane zmiany w niniejszym dokumencie.

Nie przewiduje się również konieczności sporządzenia i uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 *Ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.).

Spis fotografii

Fotografia 1 Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Dołach	43
Fotografia 2 Budynek komunalny w Dołach	44
Fotografia 3 Zakończenie chodnika w Dołach – brak spójności z pozostałym odcinkiem chodnika	45
Fotografia 4 Parking w centrum Łysej Góry	46
Fotografia 5 Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łysej Górze	49
Fotografia 6 Budynek nieczynnego Technikum Ceramicznego w Łysej Górze	49
Fotografia 7 Budynek po nieczynnym Technikum Ceramicznym w Łysej Górze	50
Fotografia 8 Budynek dawnej poczty w Łysej Górze	50
Fotografia 9 Budynek dawnej spółdzielni ceramicznej „Kamionka” w Łysej Górze	51
Fotografia 10 Amfiteatr w Dołach	52
Fotografia 11 Otoczenie amfiteatru w Dołach	53
Fotografia 12 Amfiteatr „Krakus” w Łysej Górze	53
Fotografia 13 Teren przy amfiteatrze „Krakus” (1) w Łysej Górze	54
Fotografia 14 Teren przy amfiteatrze „Krakus” (2) w Łysej Górze	54
Fotografia 15 Teren przy amfiteatrze „Krakus” (3) w Łysej Górze	55

Spis map

Mapa 1 Granice obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Dębno	24
Mapa 2 Obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego oraz Gminy Dębno	26
Mapa 3 Granice wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębno	27
Mapa 4 Rozkład stężenia rocznego pyłu zawieszonego PM10 na terenie województwa małopolskiego w 2015 roku	56
Mapa 5 Rozkład stężeń pyłu zawieszonego PM2,5 – stężenia roczne na terenie województwa małopolskiego w 2015 roku	56
Mapa 6 Klasyfikacja stref pod względem kryterium ochrony zdrowia dla ozonu – cel długoterminowy na terenie województwa małopolskiego w 2015 roku	57
Mapa 7 Rozkład stężenia rocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 na terenie województwa małopolskiego w 2015 roku	58
Mapa 8 Obszar zagrożenia powodziowego na terenie Gminy Dębno	58

Spis schematów

Schemat 1 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębno	22
Schemat 2 Sfery tematyczne analizowane w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji ..	28
Schemat 3 Założenia <i>Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębno na lata 2016–2026</i> . 68	
Schemat 4 Struktura zarządzania i wdrażania rewitalizacji w Gminie Dębno	104

Spis tabel

Tabela 1 Nawiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji do dokumentów strategicznych i planistycznych.....	10
Tabela 2 Wskaźniki obrazujące sytuację na terenie Gminy Dębno w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej	19
Tabela 3 Najczęstsze powody korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji w latach 2010–2014 (liczba osób, którym przyznano świadczenie z danego powodu na 1 000 mieszkańców)	34
Tabela 4 Średnie % wyniki z ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej w latach 2010–2016 – porównanie średniej szkoły podstawowej z obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno	38
Tabela 5 Średnie % wyniki z wybranych części egzaminu gimnazjalnego w 2016 r. – porównanie średniej gimnazjów z obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno.....	38
Tabela 6 Zidentyfikowane problemy oraz potencjały wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Dębno	59
Tabela 7 Kierunki działań wraz z odniesieniem ich do zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych, mające na celu eliminację lub ograniczenie występowania negatywnych zjawisk.....	69
Tabela 8 Projekt podstawowy nr 1	70
Tabela 9 Projekt podstawowy nr 2	73
Tabela 10 Projekt podstawowy nr 3	74
Tabela 11 Projekt podstawowy nr 4	75
Tabela 12 Projekt podstawowy nr 5	76
Tabela 13 Projekt podstawowy nr 6	77
Tabela 14 Projekt podstawowy nr 7	78

Tabela 15 Logiczne powiązania przedsięwzięć rewitalizacyjnych z treścią programu rewitalizacji (przedsięwzięcia, czynniki i przyczyny degradacji, potencjały obszaru, kierunki działań i cele rewitalizacji).....	80
Tabela 16 Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	84
Tabela 17 Wewnętrzna spójność dokumentu – potrzeby rewitalizacyjne wraz z odpowiadającymi im celami rewitalizacji i kierunkami działań oraz zaplanowanymi projektami podstawowymi i przedsięwzięciami uzupełniającymi.....	88
Tabela 18 Wykaz projektów zrealizowanych przez Gminę Dębno na wyznaczonym obszarze rewitalizacji lub mających wpływ na jego rozwój społeczno-gospodarczy	96
Tabela 19 Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębno na lata 2016–2026	99
Tabela 20 Harmonogram wdrażania dokumentu	106
Tabela 21 Wskaźniki monitoringowe wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Dębno	112
Tabela 22 Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa na poszczególnych etapach rewitalizacji	118

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba ludności na obszarze rewitalizacji w latach 2010–2014	29
Wykres 2 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem na obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębno w latach 2010–2014	30
Wykres 3 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem w 2014 r. – porównanie średnich obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno	31
Wykres 4 Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębno w latach 2010–2014	31
Wykres 5 Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym w 2014 r. – porównanie średniej obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno	32
Wykres 6 Udział osób długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno	33
Wykres 7 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w % ludności ogółem na obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Dębno w latach 2010–2014	33

Wykres 8 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w % ludności ogółem w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno	34
Wykres 9 Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję na 1 000 mieszkańców na terenie Gminy Dębno w latach 2013–2014.....	37
Wykres 10 Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję na 1 000 mieszkańców w 2014 r. – porównanie średniej dla Gminy Dębno, powiatu brzeskiego, województwa małopolskiego i Polski.....	37
Wykres 11 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na 10 tys. mieszkańców – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno	39
Wykres 12 Średnia % frekwencja w wyborach władz samorządowych 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno	40
Wykres 13 Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji, Gminy Dębno, powiatu <i>brzeskiego</i> , województwa małopolskiego i Polski.....	41
Wykres 14 Liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno	41
Wykres 15 Powierzchnia terenów zagospodarowanych na działalność sportową, rekreacyjną, kulturową i turystyczną (km ²) przypadająca na 1 000 mieszkańców w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno	42
Wykres 16 Udział długości dróg nieutwardzonych w ogólnej długości dróg w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno	45
Wykres 17 Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w stosunku do ogółu budynków mieszkalnych w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno	46
Wykres 18 Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w stosunku do ogółu budynków mieszkalnych w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno	47
Wykres 19 Udział budynków wybudowanych przed 1939 rokiem w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych w 2014 r. – porównanie średniej dla obszarów rewitalizacji i Gminy Dębno	47

Wykres 20 Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno 48

Wykres 21 Udział terenów zieleni urządzonej w ogólnej powierzchni terenu w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Dębno 52

Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji